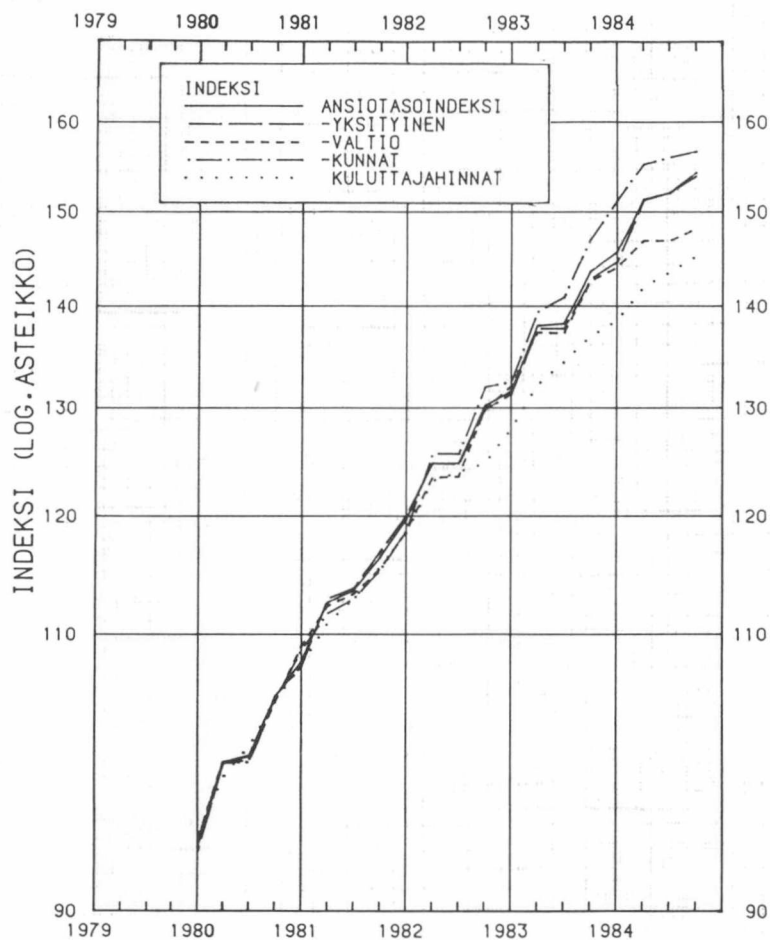


# Palkansaajien ansiotasoindeksi 1980 = 100

HELSINKI 1986



# **Palkansaajien ansiotasoindeksi 1980 = 100**



Tilastokeskus  
Statistikcentralen  
Central Statistical Office of Finland

ISSN 0355-2071  
ISBN 951-46-9317-5

Helsinki 1986. Valtion painatuskeskus

## ALKUSANAT

Tilastokeskus on uudistanut palkansaajien ansiotasoindeksin. Uutta palkansaajien ansiotasoindeksiä 1980 = 100 alettiin julkaista vuoden 1984 marraskuussa. Edellinen ansiotasoindeksi 1975 = 100 laskettiin itsenäisenä indeksinä viimeisen kerran vuoden 1984 ensimmäiseltä neljännekseltä, jolta ajankohdalta julkaistiin ennakkotietoja. Kuitenkin vuoden 1983 loppulliset indeksit laskettiin uuden indeksin mukaan. Tässä julkaisussa esitetään ansiotasoindeksin 1980 = 100 laskentamenetelmä ja käsitellään eräitä indeksiin liittyviä keskeisimpiä käsitteitä. Julkaisun tekstin on kirjoittanut Jarmo Hyrkkö. Palkkatilastotoimiston vastuuhenkilöt ovat kommenteillaan osallistuneet julkaisun laadintaan.

Helsingissä marraskuussa 1985

Olavi E. Niitamo

Jorma Linnaila

## SISÄLLYSLUETTELO

1. JOHDANTO .....	5
2. ANSIOTASOINDEKSIIN LIITTYVIÄ KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ .....	6
2.1. Työn hinta tulona ja kustannuksena .....	6
2.2. Työvoimakustannukset .....	8
2.3. Tulot ja ansiot .....	11
2.4. Työpanosyksikkö ja työaika .....	16
3. ANSIOTASOINDEKSIIN LASKENTA .....	18
3.1. Ansiotasoindeksi 1980 = 100 .....	18
3.2. Painorakenne .....	20
3.3. Ansiokäsite ja keskiansioiden laskeminen .....	22
3.4. Palkkatilastoaineistot .....	26
4. LIUKUMA JA RAKENEMUUTOS .....	31
4.1. Sopimuspalkkaindeksi 1979:IV=100 .....	31
4.2. Liukuman ja rakennemuutoksen vaikutukset .....	33
5. ANSIOKEHITYS JA REAALIANSIOIDEN KEHITYKSEN MITTAAMINEN .....	36
6. JULKAISEMINEN .....	40
6.1. Ketjutus .....	40
6.2. Julkaisut .....	40
SUMMARY .....	41
LÄHDELUETTELO .....	44
LIITTEET:	
1. Työvoimakustannusten luokitusstandardi ISCLC .....	46
2. Säännöllisen työajan ansion sisältö .....	48
3. Ansiotasoindeksin 1980 = 100 palkkasummapainot .....	54
4. Ansiotasoindeksien 1980 = 100, 1975 = 100 ja 1964 = 100 painojakaumat .....	56
5. Ketjutuskertoimet .....	57
6. Ansiotasoindeksien pisteluvut .....	61

## 1. JOHDANTO

Palkansaajien ansiotasoindeksi 1980 = 100 mittaa palkansaajien säännöllisen työajan keskiansioiden kehitystä. Se on kiinteäpainoinen Laspeyres-tyyppinen yksikköarvoindeksi.

Tilastokeskuksessa hahmoteltiin ansiotasoindeksiin liittyviä kehittämisuunnitelmia erityisesti 1970-luvun jälkipuoliskolla. Palkkatilastojen kehittämistyöryhmän muistiossa (15.11.1976) ansiotasoindeksin uudistus jaettiin suppeampaan ns. pikauudistukseen ja pidemmällä aikavälillä toteutettavaksi tarkoitettuun kokonaisuudistukseen. Ansiotasoindeksin kokonaisuudistuksen esiselvitys valmistui 29.8.1978 (Tilastokeskus 1978). Kokonaisuudistuksen tavoitteeksi asetettiin järjestelmä, joka olisi sisältänyt kahdentyyppisiä indeksejä: ansioindeksejä ja palkkakustannusindeksejä.

Käytännössä ansiotasoindeksiä on uusittu pikauudistuksen periaatteiden mukaisesti laadittaessa ansiotasoindeksit 1975 = 100 ja 1980 = 100. Tähän ovat vaikuttaneet muiden seikkojen ohella keskeisimpien intressiryhmien kanssa käydyt keskustelut kokonaisuudistuksen tavoitteista ja käytettävissä olevat palkkatilastoaineistot.

Vastedes Tilastokeskuksen tarkoituksena on uudistaa indeksit viiden vuoden välein. Ansiotasoindeksin uudistusten lähtökohtana on nykyisen yksikköarvotyyppisen ansiotasoindeksin kehittäminen. Eräänä tärkeänä kehittämiskohteenä pyritään laatimaan menetelmä, jolla työajan muutosten vaikutukset voitaisiin ottaa huomioon indeksissä. Pidemmällä tähtäimellä kehitetään myös välineistöä mm. rakennemuutosten analysoimiseksi. Tämänkertainen ansiotasoindeksin uudistus ei muuttanut indeksin yleisiä laskentaperiaatteita.

Uudistuksen pääkohdat ja niistä aiheutuneet muutokset ovat:

- painorakenteen uudistus
- luokitusperiaatteen muuttaminen työntekijät-toimihenkilöryhmittelyssä
- toimialaluokituksen laajentaminen
- uusien palkkatilastoaineistojen liittäminen indeksiin
- sektoriluokituksen täydentäminen

Uudistusta on selostettu lyhyesti myös Tilastokeskuksen indeksitiedotuksessa (AT 1984:3).

## 2. ANSIOTASOINDEKSIIN LIITTYVIÄ KESKEISIÄ KÄSITTEITÄ

## 2.1. Työn hinta tulona ja kustannuksena

Työn hintaa voidaan tarkastella toisaalta työntekijän tulona, toisaalta työnantajan kustannuksena. Työn hinnalla voidaan siis tarkoittaa hintaa, jonka työpanoksen myyjä saa (tulonäkökulma) tai jonka työpanoksen ostaja maksaa (kustannusnäkökulma). Sekä työvoimakustannuksista että palkansaa- jien ja kotitalouksien tuloista palkat ovat tärkeä osa.

Taulukko 1. Kotitalouksien tulot ja käytettävissä oleva tulo v. 1980, milj. mk, kansantalouden tilinpidon mukaan

Tuotannontekijätulot	133 672	
palkat		85 439
työnantajan sosiaalivakuutusmaksut		19 438
toimintaylijäämä		28 795
Vastikkeelliset tulonsiirrot	5 904	
yrittäjätulon otot		1 013
omaisuustulot		3 982
vahinkovakuutuskorvaukset		909
Vastikkeettomat tulonsiirrot	25 020	
sosiaalivakuutusetuudet		16 365
rahastoimattomat sosiaalivakuutusetuudet		4 813
sosiaaliavustukset		3 435
muut tulonsiirrot		407
TULOT YHTEENSÄ	164 596	
Vastikkeelliset tulonsiirrot	-5 084	
omaisuustulot		4 176
vahinkovakuutusmaksut, netto		908
Vastikkeettomat tulonsiirrot	-51 243	
välittömät verot		25 563
pakolliset maksut ja sakot		743
todelliset sosiaalivakuutusmaksut		18 930
laskennalliset sosiaalivakuutusmaksut		3 952
muut tulonsiirrot		2 055
KÄYTETTÄVISSÄ OLEVA TULO	108 269	

Kansantalouden tilinpidon mukaan palkkojen osuus kotitalouksien tuloista oli vuonna 1980 noin 52 prosenttia. Tulonjakotilaston mukaan vastaava osuus oli 68,6 prosenttia. Ero johtuu tilastojen erilaisista määritelmistä ja tuotantotavoista (Tulonjakotilasto 1980, s. 15).

Tulonjakotilaston mukaan palkansaajakotitalouksien palkkatulot olivat keskimäärin kotitaloutta kohti n. 69 500 markkaa ja yhteensä 80 215 miljoonaa markkaa. Palkkatulojen osuus palkansaajakotitalouksien tuloista ja saaduista tulonsiirroista oli lähes 87 prosenttia. Edelleen tulonjakotilaston mukaan palkkatuloa saaneiden, koko vuoden kokopäivätyössä olleiden henkilöiden keskimääräiset palkkatulot olivat 47 600 mk vuonna 1980.

Työvoimakustannuksia on tutkittu eniten teollisuuden ja valtionhallinnon piirissä. Välillisten työvoimakustannusten merkitys on kasvanut. Teollisuudessa välillisten työvoimakustannusten osuus tehdyn työajan palkoista oli vuonna 1973 n. 40, vuonna 1977 runsaat 54 ja vuonna 1982 yli 56 prosenttia (Sihtola 1979, Tuurna 1985). Valtiolla vastaavat osuudet olivat vuonna 1974 52,6 ja vuonna 1980 65,5 prosenttia (VTML 1982). Näihin tuloksiin palataan seuraavassa luvussa.

Ansiotasoindeksin tavoitteeksi on aikaisemmin asetettu ns. työpanoksen hintaindeksi. Tarkastelukulmasta, toisin sanoen valinnasta tulo- tai kustannusnäkökulman välillä, riippuu kuitenkin työn hinnalle annettava sisältö (katso ILO 1979, s. 21). Nykyinen palkansaajien ansiotasoindeksi pyrkii nimensä mukaisesti ja edeltäjiensä tavoin tarkastelemaan ansioketitystä palkansaajien kannalta. Kuitenkin eräät käyttötarkoitukset ja indeksin menetelmäratkaisut puoltavat sen tulkitsemista palkkakustannusindeksiksi.

ILO:n käsikirjassa (ILO 1979, s. 217-226) esitellään seuraavat palkkaindeksit:

- sopimuspalkkaindeksi
- palkkaindeksi ("index of wage rates actually paid")
- ansioindeksi ("index of earnings").

Palkkaindeksi mittaisi työnantajien työntekijöille säännölliseltä työajalta maksamien "keskiansioiden" kehittymistä siten, että siihen eivät vaikuttaisi ylityöt, ammattirakenteen tai työvoiman koostumuksen muutokset tai muut ulkoiset tekijät. Ansioindeksissä ansiokäsite olisi laajempi: se sisältäisi tehdyn työajan ansioiden lisäksi muut kuin tehdyn työajan ansiot, bonukset ja palkkiot ja luontoisedut. Molemmat indeksit laskettaisiin toimialoittaisesta ja ammatittaisesta - mahdollises-

ti useammallakin tavalla luokitellusta - aineistosta kiinteällä, määräajoin uudistettavalla rakenteella. Työvoimakustannukset tulisi selvittää vähintään viiden vuoden välein. Näiden tasoselvitysten väliaikoina niiden kehittymistä olisi mahdollista mitata laskennallisesti palkkatilastojen, em. indeksien ja muiden tietojen avulla (ILO 1979, s. 100).

## 2.2. Työvoimakustannukset

Työvoimakustannukset ovat kuluja, jotka työnantajat joutuvat maksamaan työvoiman käyttämisestä (ILO 1976, 2. 61). ILO:n vuonna 1966 valmistuneen työvoimakustannusten luokitussuosituksen ISCLC (=International Standard Classification of Labour Cost) mukaan työvoimakustannukset jaetaan seuraavasti (ILO 1979, s. 25):

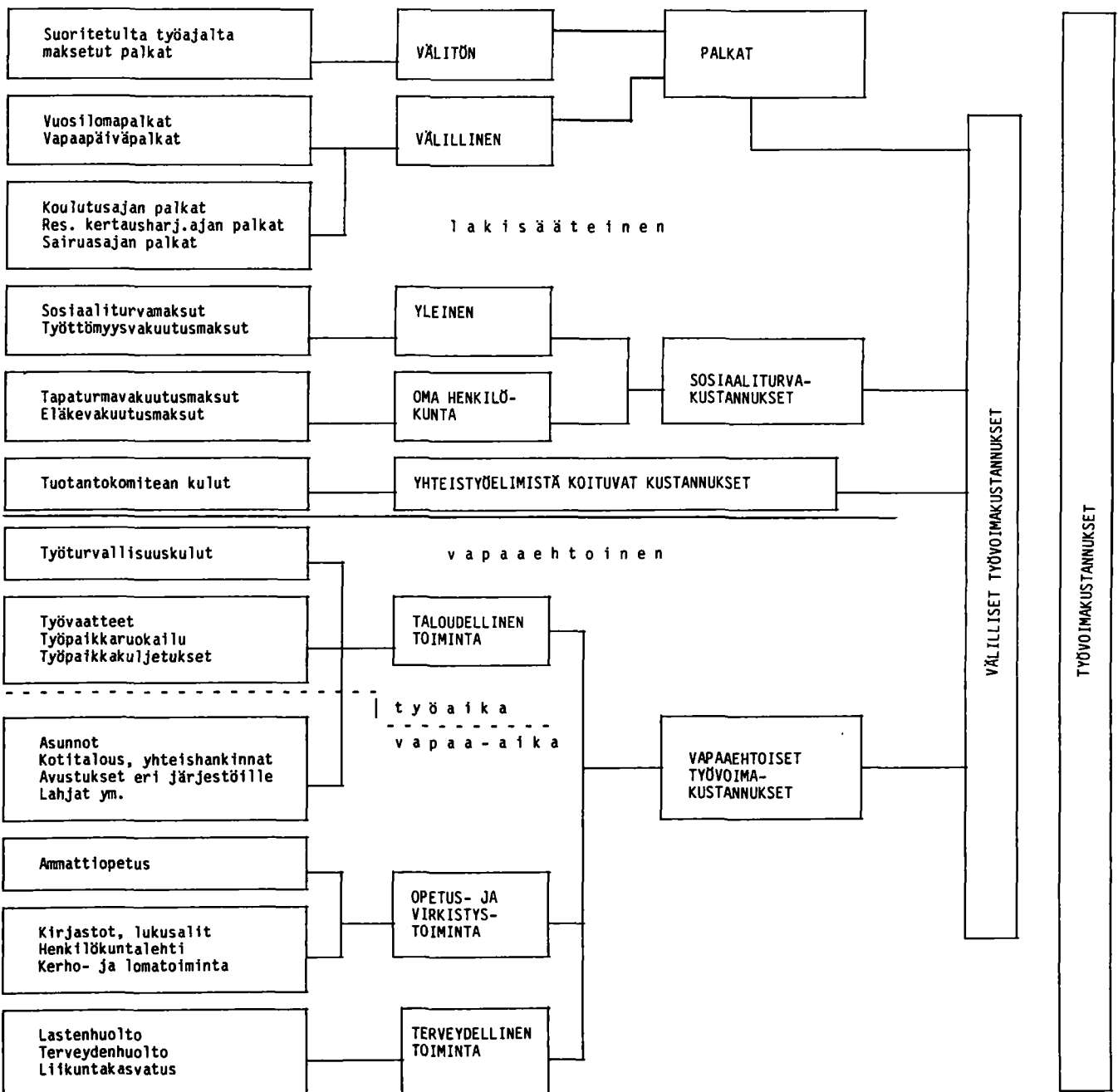
- I Tehdyn työajan palkat
- II Muut kuin tehdyn työajan palkat
- III Bonukset ja palkkiot
- IV Luontoisedut
- V Työnantajan kustannukset työntekijöiden asumisen tukemisesta
- VI Työnantajan sosiaaliturvamaksut
- VII Työnantajan kustannukset ammattiopetuksesta
- VIII Työnantajan kustannukset hyvinvointipalveluista
- IX Muut työvoimakustannukset
- X Työvoimakustannuksiksi luettavat verot.

Luokittelu on esitetty hieman tarkemmin liitteessä 1. Eri maiden sovellukset poikkeavat ILO:n suosituksesta vaihtelevasti (ks. esim. Hart 1984 ja ILO 1983).

Suomessa työvoimakustannukset on tavallisesti jaettu välittömiin, välillisiin pakollisiin ja välillisiin vapaaehtoiisiin työvoimakustannuksiin. Välittömiä pakollisia työvoimakustannuksia ovat tehdyttä työajalta maksetut palkat. Välillisiä pakollisia (tai lakisääteisiä) työvoimakustannuksia ovat muut kuin tehdyn työajan palkat, sosiaaliturvakustannukset ja yhteistyöelimistä aiheutuvat kustannukset. Välilliset vapaaehtoiset työvoimakustannukset voidaan jakaa esimerkiksi työaikaan ja vapaa-aikaan kohdentuviin kustannuksiin. Perinteinen työvoimakustannusten luokittelu, jota on sovellettu Suomessa tehdyissä työvoimakustannusten selvityksissä, on esitetty kuvassa 1.

ILO:n luokituksen määrittelemät työvoimakustannukset poikkeavat kansantalouden tilipitosuosituksen SNA (System of National Accounts) mukaisesta

Kuva 1 Työvoimakustannukset (Hagfors 1973)



käsitteestä "palkat ja työnantajan sosiaalivakuutusmaksut" ("compensation of employees"). Kansantalouden tilinpidossa palkkoihin luetaan kaikki työnantajien palkansaajilleen rahana tai luontoisetuina maksamat palkat ja palkkiot, myös verovapaat tulot sekä asevelvollisten ja siviilipalvelumiesten päivärahat ja luontoisedut (Tilastokeskus 1980, s. 68). Toisaalta ILO:n työvoimakustannukset sisältävät palkkojen ja työnantajan sosiaalivakuutusmaksujen lisäksi työnantajan kustannukset ammattiopetuksesta ja hyvinvointipalveluista, ns. muut työvoimakustannukset ja työvoimakustannuksiksi luettavat verot.

Työvoimakustannusten määrittely työvoiman käyttämisestä aiheutuviksi kuluiksi ei ole täysin ongelmatonta. Esimerkkinä tulkintavaikeuksista voidaan mainita vaikkapa työterveyspalveluksien ostot, jotka kansantalouden tilinpidossa luetaan yrittäjätoiminnassa välituotekäyttöön. Työnantajan sosiaaliturvamaksu puolestaan on porrastettu liiketoimintaa harjoittavan työnantajan osalta poistojen määrän sekä poistojen ja maksettujen palkkojen perusteella. Ei ole siis itsestään selvää, mikä osa työnantajan sosiaaliturvamaksuista aiheutuu työvoiman käyttämisestä ja mikä osa poistoista. Työvoimakustannusten käsitettä on tarkastellut mm. Sihtola (1984).

Taulukoissa 2 ja 3 on esitetty teollisuuden ja valtion työvoimakustannusten jakaumat. Välillisten työvoimakustannusten osuus kaikista työvoimakustannuksista oli 1980-luvun alussa 35-40 prosenttia. Välillisten pakollisten työvoimakustannusten kasvu on ollut palkkakehitystä nopeampaa. Valtiolla välillisten työvoimakustannusten osuus on suurempi kuin teollisuusyrityksillä. Tämä johtuu eläkejärjestelmien erosta. Valtiohan maksaa lyhytaikaisten työsuhteiden LEL-maksuja lukuunottamatta eläkkeet budjettitaloudestaan, kun taas yrityksillä eläkemaksut on pääasiassa sidottu ennakonpidätyksen alaiseen palkkasummaan. Muiden kustannuserien osuus onkin valtiolla sama tasoa tai alempi kuin teollisuusyrityksillä.

Työvoimakustannusten luokittelujen keskinäisiä suhteita voidaan havainnollistaa seuraavasti:

	Työvoimakustannukset	ISCLC-koodi
	Kokonaisansiot	
Välittömät pakolliset kustannukset	Tehdyn työajan ansiot Säännöllisen työajan ansiot Työpanoksen lisäystä edellyttävät ansiot	I,III,IV

Välilliset	Muut kuin tehdyn työajan ansiot	II
pakolliset	Sosiaaliturvakustannukset	VI
kustannukset	Muut välilliset pakolliset kustannukset	X
Välilliset	Vapaaehtoiset työvoimakustannukset	VII, VIII, IX, V
vapaaehtoiset		
kustannukset		

Edellä olevassa asetelmassa ansiotasoindeksin ansiokäsite vastaa säännöllisen työajan ansioita. Muille työvoimakustannuserille ei vastaavaa mittaria lasketa. Palkkatilastojen peittävin ansiokäsite - kokonaisansiot - tosin kattaa osan välillisistä työvoimakustannuksista. Koska tehdyn työajan palkat ovat noin 60 - 65 prosenttia kaikista työvoimakustannuksista, jää melkoinen osa kustannuksista palkkatilastojen ulkopuolelle.

### 2.3. Tulot ja ansiot

Tulot voidaan jakaa tuotantotoiminnasta saatuihin tuloihin ja saatuihin tulonsiirtoihin. Jos näistä vähennetään välittömät verot ja muut maksetut tulonsiirrot, päädytään käytettävissä oleviin tuloihin (taulukko 1 sivulla 2).

Tuotantotoiminnasta saatuja tuloja ovat palkkatulot, yrittäjätulot ja omaisuustulot. Palkkatilastoissa ja ansiotasoindeksissä käsitellään pelkästään palkkatuloja, joita ovat työntekijöiden korvauksena työpanoksesta joko rahana tai luontoisetuina saamat maksut.

Palkkaustavan perusteella palkat voidaan jakaa aikapalkkaan ja suorituspalkkaan (urakka- ja palkkiopalkat). Tilastoissa myös suorituspalkat on laskettu aikayksikköä kohti. Tietyltä ajanjaksolta maksettu palkka muodostuu usein monista ns. palkkatekijöistä. Palkkatekijät vaihtelevat mm. sopimusaloittain ja palkkaustavoittain. Asian havainnollistamiseksi on taulukossa 4 ryhmitelty palkkatekijöitä pääasiallisen maksuperusteen mukaan. Ryhmittelyn lähtökohtana on julkisen sektorin kuukausipalkkaiset palkansaajat ja näillä ryhmillä sovellettu palkatun ajan tilastointiperiaate. Taulukossa on esitetty hieman karkeammalla tasolla myös tuntipalkkaisten palkansaajien (tehdyn työajan tilastointiperiaatteen mukaisten) ansioiden vastaava ryhmittely.

Palkkatekijöitä yhdistelemällä voidaan muodostaa erilaisia ansiokäsitteitä. Jotta eri palkansaajaryhmien ansiokäsitteet olisivat vertailukelpoisia, on tärkeää, että palkkatekijät on luokiteltu yhdenmukaisesti. Ansio-

Taulukko 2 Teollisuuden työvoimakustannusten jakautuminen (koko henkilökunta), prosenttia, vuosina 1973 ja 1982 (Sihtola 1975 ja Tuurna 1985)

	1973	1982
TYÖVOIMAKUSTANNUKSET <sup>1)</sup>	100,0	100,0
VÄLITTÖMÄT PAKOLLISET KUSTANNUKSET - tehdyn työajan palkat	71,6	64,1
VÄLILLISET YHTEENSÄ	28,4	35,9
VÄLILLISET PAKOLLISET KUSTANNUKSET	25,5	33,0
Muut kuin tehdyn työajan palkat	10,6	14,7
- lomaltapaluuraha	1,5	3,6
- vuosilomapalkat	6,2	7,5
- vapaapäiväpalkat	0,9	1,5
- koulutusajan palkat	0,1	0,3
- sairausajan palkat	1,9	1,3
- muut palkat		0,5
Työnantajan sosiaaliturvamaksut	14,8	18,3
- sosiaaliturvamaksut	6,8	5,3
- tapaturmavakuutusmaksut	1,1	1,2
- työttömyysvakuutusmaksut	0,3	0,3
- eläketurvamaksut	6,5	11,3
- muut vakuutusmaksut	0,1	0,3
Muut pakolliset kustannukset	0,1	
VÄLILLISET VAPAAEHTOISET KUSTANNUKSET	2,9	2,9
- ammattikoulutuskustannukset	0,5	0,6
- asumisen tukeminen	0,6	0,6
- hyvinvointipalvelut <sup>2)</sup>	1,1	1,3
- muut vapaaehtoiset kustannukset	0,6	0,4

1) Ei sisällä luontoisetuja.

2) Sisältää mm. kotitalouksien tukemisesta, työpaikkaruokailusta, työterveyshuol-  
lost, työpaikkaliikunnasta ja -lehdestä ym., kerho- ja lomatoiminnasta sekä  
eräistä avustuksista johtuvat vapaaehtoiset nettokustannukset.

Taulukko 3 Valtion työvoimakustannusten jakautuminen (koko henkilökunta) vuosina 1974 ja 1980, prosenttia (VTML 1982)

	1974	1980
TYÖVOIMAKUSTANNUKSET	100,0	100,0
VÄLITTÖMÄT PAKOLLISET KUSTANNUKSET	65,5	60,4
- tehdyn työajan palkat		
VÄLILLISET YHTEENSÄ	34,5	39,6
VÄLILLISET PAKOLLISET KUSTANNUKSET	33,4	38,2
Muut kuin tehdyn työajan palkat	11,3	14,3
- lomaraha	2,0	3,3
- vuosilomapalkat	6,6	7,7
- vapaapäiväpalkat	0,2	0,2
- koulutusajan palkat	1,0	1,1
- sairausajan palkat	1,2	1,7
- muut palkat	0,1	0,2
Työnantajan sosiaaliturvatunnukset	22,1	23,7
- sosiaaliturvamaksut	6,2	4,9
- tapaturmakorvaukset	0,4	0,4
- eläkemenot	15,5	18,4
- muut		0,1
Muut välilliset pakolliset kustannukset		0,2
VÄLILLISET VAPAAEHTOISET KUSTANNUKSET	1,1	1,4
- ammattikoulutuskustannukset	0,3	0,4
- kustannukset hyvinvointi- palveluista <sup>1)</sup>	0,3	0,7
- muut vapaaehtoiset kustannukset	0,5	0,4

---

Pyörityksistä johtuen luvut eivät välttämättä täsmää.

1) Sisältää mm. terveyden- ja sairauden hoidon, työpaikkaruokailun, henkilökuntalehtien, kirjasto- ja liikuntatoiminnan vapaaehtoiset kustannukset.

kehityksen mittaamisen kannalta on myös tärkeää, että ansiokäsitteet säilyvät ajassa vertailukelpoisina.

Yhtenäistä standardia ansiokäsitteiden muodostamiseen ei kuitenkaan ole käytettävissä. Tilastoissa sovellettavat ansiokäsitteet eivät usein noudata taulukon 4 mukaista ryhmittelyä. Siten ansiokäsitteet poikkeavatkin sisällöltään eri tilastoissa toisistaan, mikä vaikeuttaa tilastojen yhdistelyä ja heikentää niiden vertailumahdollisuuksia. Eräänä syynä on luvussa 2.4. käsiteltävien tilastointiperiaatteiden erot, mutta täysin yhtenäistä käytäntöä ei ole myöskään tilastointiperiaatteiden sisällä. Tämä näkyy myös liitteessä 2, jossa on määritelty ansiotasoindeksin ansiokäsitteet.

Palkkatilastoissa käytetään yleisimmin kolmea ansiokäsitettä:

- varsinainen palkka
- säännöllisen työajan ansio
- kokonaisansio.

Varsinaisen palkan käsitettä sovelletaan julkisen sektorin tilastoissa. Varsinaisella palkalla tarkoitetaan palkkaa, joka sisältää perus- tai sopimuspalkan lisäksi palkkausluokan eroina määritellyt lisät, kalliinpai-kanlisät, ikälisät ja ikälisän täydennysosan (esimerkiksi valtion virkamiesten palkkatilastossa). Verrattaessa käsitettä taulukon 4 ryhmittelyyn on huomattava, että varsinainen palkka ei sisällä kaikkia toimipaikan sijainnin ja työsuhteen pituuden perusteella maksettavia lisiä.

Säännöllisen työajan ansiolla tarkoitetaan palkkaa, joka sisältää varsinaisen palkan lisäksi muut toimipaikan sijainnin, työsuhteen pituuden ja ammattipätevyyden perusteella maksettavat sekä tehtävästä johtuvat lisät. Säännöllisen työajan ansio ei sisällä sellaisia tehdyn työajan palkkatekijöitä, jotka edellyttävät työpanoksen lisäämistä (esim. ylityökorvaukset). Luontoisedut sisältyvät yleensä toimihenkilöillä verotusarvon mukaisina säännöllisen työajan ansioon.

Kokonaisansio sisältää säännöllisen ja säännöllisen tehdyn työajan ansion lisäksi muut tehdyn työajan ansiot sekä muita kuin tehdyn työajan palkkatekijöitä. Kerran vuodessa maksettavat lomaraha ja lomaltapaluu- raha sekä loma-ajan palkat ja korvaukset eivät kuitenkaan yleensä sisälly julkais- tuihin kokonaiskeskiansioihin.

## TAULUKKO 4 PALKKATEKIJÖIDEN RYHMITTELY

**KUUKAUSIPALKKAISET PALKANSAAJAT**  
 (palkatun ajan tilastointi)

- 0 Peruspalkka (ohjepalkka tai alkupalkka ilman lisiä)
- 1 Toimipaikan sijainnin perusteella maksettavat lisät
- kalliinpaikanlisä
  - syrjäseutulisiä
  - muut sijainnin perusteella maksettavat lisät
- 2 Työsuhteen pituuden perusteella maksettavat lisät
- ikä-, palvelusvuosi- ja palvelulisiä
  - määrävuosikorotukset
  - muut työsuhteen pituuteen liittyvät lisät
- 3 Ammattipätevyyteen liittyvät lisät ja alennukset
- hyvänniehen- ja harkinnanvarainen palvelusvuosilisiä
  - kannustuslisä
  - tutkinnon ym. perusteella maksettavat lisät
  - epäpätevyydestä ym. johtuvat alennukset
  - muut pätevyuden perusteella maksettavat lisät
- 4 Tehtävästä johtuvat lisät
- tehtävästä johtuvat palkkausluokan korotukset
  - tehtävästä johtuvat lisäpalkkiot
  - olosuhdelisät
  - työaikalisät
  - säännöllisen työajan toimenpidepalkkiot
  - tehtävästä johtuvat henkilökohtaiset lisät
  - verolliset korvaukset
  - muut tehtävästä johtuvat lisät
- 5 Luontoisedut
- aterიაetu
  - asuntoetu
  - autoetu
  - muut luontoisedut
- 0-5 SÄÄNNÖLLISEN TYÖAJAN ANSIO
- 6 Työpanoksen lisäystä edellyttävät palkkatekijät
- ylityökorvaukset
  - muut työpanoksen lisäystä edellyttävät lisät
- 7 Muut palkkatekijät
- lomaraha ja lomaltapaluuraha
  - varallaolokorvaukset
  - muut harvemmin kuin kuukausittain maksettavat lisät
- 0-7 KOKONAISANSIO (vuositasolla)
- 8 Verottomat korvaukset
- päivärahat
  - matka- ja majoituskustannusten korvaukset
  - muut kustannusten korvaukset

**TUNTIPALKKAISET PALKANSAAJAT**  
 (tehdyn työajan tilastointi)

- 0 Peruspalkka ilman erillisiä lisiä
- säännöllisen työajan aikapalkat
  - säännöllisen työajan urakka- ja osaurakkapalkat
  - säännöllisen työajan palkkiopalkat
- (1 Toimipaikan sijainnin perusteella maksettavat lisät)
- (2 Työsuhteen pituuden perusteella maksettavat lisät)
- (3 Ammattipätevyyteen liittyvät lisät ja alennukset)
- 4 Tehtävästä johtuvat lisät
- olosuhdelisät
  - työaikalisät
  - verolliset korvaukset
  - muut tehtävästä johtuvat lisät
- 5 Luontoisedut
- aterიაetu
  - asuntoetu
  - autoetu
  - muut luontoisedut
- 0-5 TEHDYN SÄÄNNÖLLISEN TYÖAJAN ANSIO
- 6 Muut tehdyn työajan ansiot
- yli-, sunnuntai- ja hätätöiden perusosat
  - yli-, sunnuntai- ja hätätöiden korotusosat
  - muut tehdyn työajan lisät
- 0-6 TEHDYN TYÖAJAN ANSIO
- 7 Muut kuin tehdyn työajan palkkatekijät
- lomaraha ja lomaltapaluuraha
  - arkipyhäkorvaukset
  - varallaolokorvaukset
  - sairaus- yms. ajan palkat
  - vuosilomapalkat ja -korvaukset
  - muut
- 0-7 KOKONAISANSIO (vuositasolla)
- 8 Verottomat korvaukset
- päivärahat
  - matka- ja majoituskustannusten korvaukset
  - muut kustannusten korvaukset

## 2.4. Työpanosyksikkö ja työaika

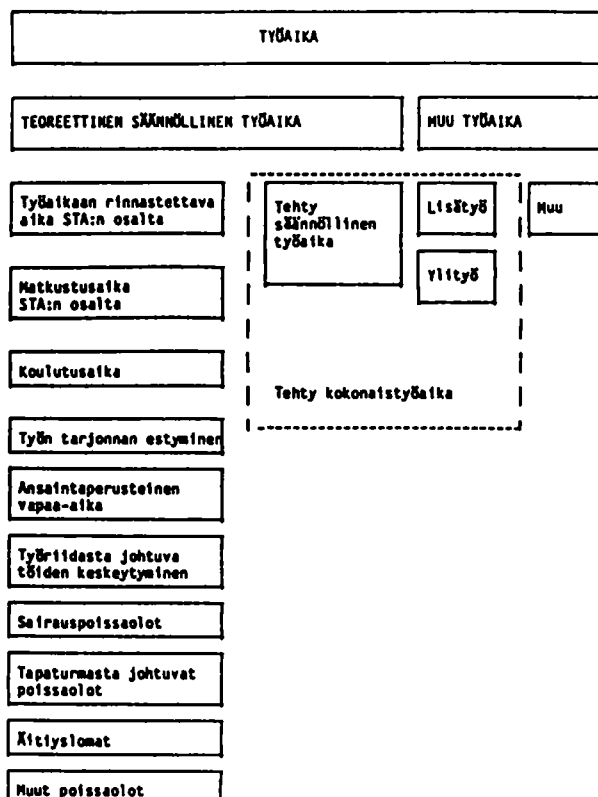
Hintoja mitattaessa joudutaan määrittelemään määräyksikkö ja käsittelemään yksikköhintoja. Työpanoksen puhdasta hintaindeksiä laskettaessa työ tulisi jakaa "homogeenisiin" yksikköihin. Käytännössä palkkatilastoissa mitataan kuitenkin työaikayksikköä kohti laskettuja keskiansioita: sovellettu työaikayksikkö on yleensä tunti tai kuukausi.

Tilastokeskuksen palkkatilastoissa voidaan erottaa pääasiassa kaksi tilastointiperiaatetta:

- tehdyn työajan ansioiden tilastointi, jota sovelletaan lähinnä tuntipalkkaisilla palkansaajilla
- palkatun ajan ansioiden tilastointi, jota sovelletaan kuukausipalkkaisilla palkansaajilla.

Tuntipalkkaisilla palkansaajilla keskiansio lasketaan tehtyä työtuntia kohti, kuukausipalkkaisilla palkattua aikayksikköä eli kuukautta kohti. Suorituspalkkaiset palkansaajat käsitellään yleensä tuntipalkkaisiksi (tai päiväpalkkaisiksi) muunnettuna. Vaikka ansiokäsitelä ei sinänsä poikkeaisikaan em. tilastointitavoissa, vaikuttaa käytetyn työaikayksikön erotien, että työaikayksikköä kohti lasketut keskiansiot kehittyvät eri tavalla työajan muuttuessa.

Kuva 2 Työaika



Kuvassa 2 työaika on tarkasteltu lähtökohtana työaikakäsite, joka koostuu teoreettisesta säännöllisestä työajasta ja muusta työajasta. Muu työaika sisältää yli- ja lisätyöajan ja mm. säännöllisen työajan ulkopuolisen matkustusajan. Teoreettinen säännöllinen työaika sisältää varsinaisen tehdyn työajan ja varsinaisen poissaoloajan lisäksi näiden välimaastoon sijoittuvaa mm. matkustus- ja koulutusaikaa (STK ja LTK 1977).

Tehtyyn työaikaan luetaan säännöllisenä työaikana tehty työaika ja yli- ja lisätyöaika. Ansiotasoindeksissä tuntipalkkaisilla palkansaajilla keskiansioita vastaava työaika on lähinnä tehty säännöllinen työaika. Käytännössä ansioihin on tuntipalkkaisilla luettu mukaan ylitöiden perusosat, mutta ei korotusosia, ja vastaavasti työaikaan ylityötunnit. Kuu-kausipalkkaisilla palkansaajilla palkattua aikayksikköä vastaa lähinnä teoreettinen säännöllinen työaika ilman ansaintaperusteista vapaa-aikaa, sillä esimerkiksi lomautusten ja lakkojen vaikutus pyritään ansiokehityksen mittauksessa eliminoimaan: keskiansiot pyritään laskemaan mahdollisimman normaalilta ajanjaksolta.

Ansiotasoindeksin periaatteellisena tavoitteena ja kehittämissuuntana on aikaisemmin pidetty työpanoksen hintaindeksiä. Tällöin indeksin laskemiseksi työpanos jaettaisiin mahdollisimman moneen tasarakenteiseen ositteeseen, joiden yksikköpalkkoja pyrittäisiin seuraamaan (Nimitamo 1958, s. 49). Päinvastainen menettely olisi mitata ositteisiin jakamattoman työpanoksen yksikköarvon kehittymistä, äärimmäisessä tapauksessa kansantalouden palkkasummaa jaettuna esimerkiksi tehdyillä työtunneilla.

Palkkasumman muutos voidaan jakaa hinta- ja määräkomponentin muutokseen. Jos näistä komponenteista kaksi tunnetaan, voidaan niiden avulla kolmas laskea. Asia voidaan ilmaista (Vartia 1979, s. 18):

$$(1) \quad \frac{p_1 Q_1}{0 \ 0} = \frac{V_1}{V_0}, \text{ jossa } \begin{array}{l} p_1 = \text{työn hintaindeksi} \\ 0 \end{array}$$

$$\begin{array}{l} Q_1 = \text{työn volyyymi-indeksi} \\ 0 \end{array}$$

$$V = \text{palkkasumma}$$

Jos P olisi alussa esitetyn kaltainen puhdas työpanoksen hintaindeksi, sisältyisi yhtälön mukaan työpanoksen laadun muuttuminen volyymindeksiin. Työpanoksen laadun muuttumista nimitetään ansiotasoindeksin yhteydessä yleensä rakennemuutokseksi. Äärimmäisen yksikköarvoindeksin tapauksessa laadunmuutokset vaikuttaisivat hintakomponenttiin.

Palkansaajien ansiotasoindeksi on ollut ja on yhä luonteeltaan yksikköarvoindeksi. Työpanos on siinä jaettu noin 110 ositteeseen eli palkansaajaryhmään toimipaikan sektorin ja toimialan ja palkansaajan palvelussuhteen laadun perusteella. Koska toimialaluokitusta on sovellettu toimipaikkaorientoituneesti, kuvaa luokitus eri toimialoilla käytettyä työpanosta. Siten samanlainen työpanos (ammatti, tehtävä jne.) voi kuulua usealle eri toimialalle. Tästä näkökulmasta ansiotasoindeksi mittaa itse asiassa toimialoittaisten palkkakustannusten kehitystä.

Mikäli ansiotasoindeksissä haluttaisiin eliminoida nykyistä enemmän laadunmuutoksen eli rakennemuutoksen vaikutusta ja siis kehittää sitä työpanoksen hintaindeksin suuntaan, olisi työpanoksen ositusta tarkennettava. Tähän on erilaisia mahdollisuuksia: toimialaluokitusta voitaisiin soveltaa nykyistä yksityiskohtaisemmalla tasolla, voitaisiin ottaa käyttöön ammatti- ja tehtäväluokituksia ja lisätä muitakin mm. palkansaajien ominaisuuksiin liittyviä luokittelijoita (ikä, sukupuoli, koulutus ym.). On myös esitetty identtisten henkilöiden eli vertailtavina ajanjaksoina samojen palkansaajien ansioiden perusteella laskettavan indeksin laatimista. Palkansaajien identtisyys voitaisiin vakioda eri aggregointitasoilla (toimiala, yritys tai toimipaikka, ammatti), jolloin eri tasoiset, palkansaajaryhmän rakenteessa tapahtuvat muutokset saataisiin kontrolloitua.

### 3. ANSIOTASOINDEKSIN LASKENTA

#### 3.1. Ansiotasoindeksi 1980 = 100

Palkansaajien ansiotasoindeksi 1980 = 100 lasketaan kiinteäpainoisena Laspeyres-tyyppisenä indeksinä. Indeksikaava on seuraava:

$$(2) \quad ATI_t = 100 \cdot \sum_{j=1}^k \frac{V_{j0}}{\sum_{j=1}^k V_{j0}} \cdot \frac{\bar{p}_{jt}}{\bar{p}_{j0}}, \text{ jossa}$$

- $ATI_t$  = ansiotasoindeksin pisteluku ajankohtana t  
 $V_{j0}$  = palkansaajaryhmän j palkkasummapaino perusajankohtana (1980)  
 $\bar{p}_{j0}$  = palkansaajaryhmän j keskiansio perusajankohtana (1980)  
 $\bar{p}_{jt}$  = palkansaajaryhmän j keskiansio ajankohtana t  
 $k$  = palkansaajaryhmien lukumäärä.

Ansiotasoindeksi mittaa palkansaajaryhmittäisten säännöllisen työajan keskiansioiden kehitystä. Palkansaajaryhmittäiset indeksit yhdistetään toimiala-, sektori- ja kokonaisindekseiksi perusvuoden palkkasummapainoilla painottaen. Ansiotasoindeksi lasketaan neljännesvuosittain. Osa indeksissä sovellettavista tilastoista tuotetaan ainoastaan vuosittain kuten luvusta 3.4. ilmenee. Näiden osalta neljännesvuosittaiset kehitystiedot arvioidaan sopimuspalkkaindeksin ja liukuma-arvioiden avulla. Kehitysarvioita laaditaan myös neljännesvuositilastoissa.

Sopimuspalkkaindeksi 1979:IV = 100 lasketaan ansiotasoindeksin 1980 = 100 painorakennetta soveltaen (tarkemmin luvussa 4.1.). Ansiotasoindeksin kehitysarviot saadaan, kun sopimuspalkkaindeksin muutoksiin lisätään arvioidut liukuman vaikutukset. Liukuma-arviot perustuvat pääosin samoihin lähteisiin kuin sopimusvaikutusarviotkin, joita selostetaan jäljempänä.

Ansiotasoindeksin pisteluvut julkaistaan ennakkollisina siihen asti kunnes palkkatilastojen lopulliset luvut valmistuvat. Tällöin neljännesvuosittainen kehitys lasketaan kehitysarvioiden avulla siten, että tilastojen mukainen keskiansioiden vuosimuutos toteutuu. Laskelmassa sovelletaan seuraavaa kaavaa palkansaajaryhmittäin:

$$(3) \quad I_{v,t} = \frac{\Delta I_{v,IV}}{\Delta I_{v,IV}^*} \cdot \Delta I_{v,t}^* + 100, \text{ jossa}$$

- $I_{v,t}$  = vuoden v neljänneksen t ("välineljännes") indeksin pisteluku  
 $\Delta I_{v,t}$  = tilaston mukainen keskiansion muutosprosentti palkansaajaryhmälle edellisen vuoden v-1 vastaavasta IV neljänneksestä  
 $\Delta I_{v,IV}^*$  = vastaava kehitysarvion mukainen muutos  
 $\Delta I_{v,t}^*$  = kehitysarvion mukainen muutosprosentti palkansaajaryhmällä vuoden v-1 neljänneksestä IV vuoden v neljännekseen t.

Kaavan (3) mukaan laskettuja palkansaajaryhmittäisiä ns. välineljännesten indeksejä  $I_{v,t}$  käytetään ansiotasoindeksiä laskettaessa kaavassa (2) termin  $\bar{p}_{jt} / \bar{p}_{j0}$  tilalla.

### 3.2. Painorakenne

Ansiotasoindeksin painorakenne on laadittu vaiheittain. Lähtökohtana on ollut koko kansantalouden palkkasumma vuodelta 1980.

Kansantalouden tilinpidon perusteella muodostettiin sektoreittain toimialoittaiset palkkasummat. Sektorit muodostettiin seuraavasti:

- yksityinen sektori sisältää institutionaalisen sektoriluokituksen mukaisesti yritykset ja rahoituslaitokset pois lukien yleisöä ja julkista toimintaa palvelevat liikelaitokset
- valtionsektori sisältää budjettitalouden ja budjetin ulkopuoliset rahastot sekä yleisöä ja julkista toimintaa palvelevat julkiset liikelaitokset. Valtiosektoriin on siis luettu institutionaalisen sektoriluokituksen mukaisen valtiosektorin lisäksi yleisöä palvelevat julkiset liikelaitokset.
- kuntasektori sisältää kuntien ja kuntainliittojen budjettitalouden lisäksi niiden yleisöä palvelevat liikelaitokset
- voittoa tavoittelemattomat yhteisöt-sektori sisältää institutionaalisen sektoriluokituksen seuraavat ryhmät: yksityiset voittoa tavoittelemattomat yhteisöt (mm. valtionkirkot, säätiöt ja rahastot), sosiaaliturvarahastot ja muut julkisyhteisöt kuin edellä valtio- ja kuntasektoriin luetut.

Sektorin toimialan palkkasumma yhdistettiin toisen sektorin vastaavaan toimialan palkkasummaan, kun

- palkkasumma oli arvoltaan pieni (alle 10 Mmk) tai
- toimialaa vastaavaa palkkatilastoaineistoa ei ollut käytettävissä ko. sektorilta. Tällä menettelyllä pyrittiin vähentämään ns. korvikesarjojen tarvetta.

Palkansaajaryhmittäiset painot muodostettiin jakamalla sektoreittaiset ja toimialoittaiset painot palkansaajaryhmille.

## Yksityinen sektori

Toimialoittaiset painot jaettiin työntekijöille (tuntipalkkaiset) ja toimihenkilöille (kuukausipalkkaiset) seuraavasti:

- toimialoilla 2, 3 ja 4 painot jaettiin teollisuustilaston vuoden 1980 työntekijöiden ja toimihenkilöiden palkkasummien suhteessa laskettuna muista yritysistä kuin sellaisista, joiden omistajana oli valtio, kunta tai kuntainliitto.
- toimialoilla 1 ja 5-9 painot jaettiin työvoimatiedustelun v. 1980 työntekijöiden ja toimihenkilöiden lukumäärien suhteessa.

## Valtiosektori

Toimialoittaiset painot jaettiin palvelussuhteen laadun mukaan virkasuhteisille ja työsuhteisille kuukausipalkkaisille palkansaajille, jotka luetaan toimihenkilöihin, sekä työsuhteisille tuntipalkkaisille palkansaajille, jotka ansiotasoindeksissä luetaan työntekijöihin. Jako tehtiin valtion virkamiesrekisterin, työsuhteisten kuukausipalkkaisten rekisterin ja valtion tuntipalkkaisten rekisterin sekä metsätyöntekijöiden palkkatilaston (työnantajaryhmä valtio) perusteella siten, että ansiotasoindeksiin otettiin mukaan ne palkansaajaryhmät, joiden palkkasumma kuukaudessa oli rekisterien perusteella vuonna 1982 suurempi kuin 450 000 mk. Tätä pienemmät ryhmät jätettiin indeksin ulkopuolelle. Toimialan palkkasumma jaettiin mukaan otettavien palkansaajaryhmien palkkasummien suhteessa.

## Kuntasektori

Kuntasektorin toimialoittaiset painot jaettiin vastaaville palkansaajaryhmille kuin valtiosektorilla. Jako tehtiin kunnallisen henkilörekisterin ja kuntien ja kuntainliittojen tuntipalkkaisten rekisterin palkansaajien lukumäärien perusteella.

## Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt -sektori

Kansantalouden tilinpidon tietoihin perustuvat toimialoitteiset palkkasummapainot annettiin sellaisinaan palkansaajaryhmälle toimihenkilöt. Sektorilla ei siis ole luokiteltu palkansaajia ryhmään työntekijät.

TAULUKKO 5 Ansiotasoindeksin 1980=100 painorakenne, promillea

Sektori	Palkansaajaryhmä		
	Yhteensä	Työntekijät	Toimihenkilöt
Valtiosektori	112,8	8,7	104,0
Kuntasektori	175,5	6,2	169,4
Yksityinen sektori	683,7	345,4	338,3
Voittoa tavoittelemat- tomat yhteisöt- sektori	28,0		28,0
YHTEENSÄ	1000,0	360,3	639,7

Ansiotasoindeksin 1980=100 painorakenne on esitetty liitteessä 3. Vertailu perusvuodeltaan vanhempiin indekseihin on liitteessä 4.

Yksityisellä sektorilla kiinteä painorakenne ulottuu edellä ja liitteessä 3 esitettyä yksityiskohtaisemmalle tasolle yhdistettäessä eräitä eri lähteistä saatavia keskiansiotietoja. Painot on esitetty taulukossa 6 ja ne on laskettu vuoden 1980 3.vuosineljänneksen ko. aineistoihin sisältyvien palkansaajien lukumäärien perusteella. Painoja käytetään laskettaessa aineistojen keskiansioiden painotettua aritmeettista keskiarvoa, jonka perusteella edelleen lasketaan toimialan palkansaajaryhmän ansiotasoindeksi.

### 3.3. Ansiokäsité ja keskiansioiden laskeminen

Ansiotasoindeksin ansiotietojen tilastointi perustuu työaikayksikköä kohti laskettuihin säännöllisen työajan ansioihin. Säännöllisen työajan ansioihin luetaan varsinaisen palkan lisäksi ns. säännöllisen työajan lisät. Säännöllisen työajan ylittävältä työsuoritukselta maksettavat lisät, kuten ylityökorotukset, päivystyspalkkiot, varallaolokorvaukset ja hälytysrahat, eivät ole mukana indeksissä. Käytettyyn ansiokäsitteeseen eivät sisälly myöskään lomarahat ja lomaltapaluuraha (katso luvut 2.3. ja 2.4.)

Palkansaajaryhmittäiset keskiansiot lasketaan mahdollisimman normaalilta ajanjaksolta, toisin sanoen lakkojen, lomien yms. vaikutus pyritään eliminoimaan. Keskiansiot lasketaan eri tavoin kuukausipalkkaisille ja tuntipalkkaisille palkansaajille. Kuukausipalkkaisille palkansaajille keskiansio lasketaan kaavalla

$$(4) \quad \bar{p}_{jt} = \sum_{i=1}^k p_{it} / k, \text{ jossa}$$

TAULUKKO 6. Yksityisen sektorin kiinteä painorakenne aineistoja yhdistettäessä.

Toimiala	Palkkatilastoaineisto (1)	% (2)
Palkansaajaryhmä		
3		
Työntekijät	teollisuuden työntekijäin palkat/STK	95,5
	elintarv. työntekijöiden palkat/LTK	4,5
3		
Toimihenkilöt (3)	teoll. toimihenkilöiden palkat/STK	98,0
	elintarv. teknisten palkat/LTK	2,0
71		
Työntekijät	autoliikenteen palkkatilasto/TK	39,3
	ulkom. mekaniikenteen palkkatil./STK	9,8
	ahtausalan työntek. palkat/STK	13,4
	autoliik. ja öljynkulj.työntek. palkat/STK	37,4
71		
Toimihenkilöt	Liikealan ja teoll. toimih. palkkatil./TK&LTK	29,5
	ulkom. meriliikenteen palkkatil./STK	15,0
	kuljetusalan toimihenkilöiden palkat/STK	43,3
	huolinnan konttorihenkilökunnan palkat/LTK	12,3
83		
Työntekijät	kiinteistöalan työntek. palkat/STK	40,0
	liikealan palkkatilasto/TK&LTK	60,0
83		
Toimihenkilöt	kiinteistöalan ym. toimihenk. palkat/STK	72,7
	mainos- aj atk-alan toimih. palkat/LTK	27,3
95		
Työntekijät	autokorj. ja pesuloiden työntek. palkat/STK	79,9
	kuvanvalmistusalan työntek. palkat/LTK	4,9
	liikealan palkkatilasto/TK&LTK	15,3
95		
Toimihenkilöt	autokorjaamoiden konttorihenk. palkat/STK	39,2
	autoalan konttorihenk. palkat/LTK	60,8

(1) katso luku 3.4. Palkkatilastoaineistot

(2) pyöristyksistä johtuen palkansaajaryhmien painojen summa ei ole aina 100.

(3) sarjaa käytetään toimihenkilöillä myös toimialoilla 2, 4 ja 94.

$p_{jt}$  = palkansaajaryhmään  $j$  kuuluvan palkansaajan  $i$  kuukausiansio ajankohtana  $t$

$k$  = palkansaajien  $i$  lukumäärä palkansaajaryhmässä  $j$ .

Tuntipalkkaisille palkansaajille keskiansio lasketaan seuraavasti:

$$(5) \quad \bar{p}_{ht} = \frac{\sum_{i=1}^m p_{it} \cdot n_{it}}{\sum_{i=1}^m n_{it}} = \frac{\sum_{i=1}^m p_{it}}{\sum_{i=1}^m n_{it}}, \text{ jossa}$$

$P_{it}$  = palkansaajaryhmään  $h$  kuuluvan palkansaajan  $i$  keskituntiansio ajankohtana (-jaksona)  $t$

$n_{it}$  = tehdyt työtunnit palkansaajalla  $i$  ajanjaksolla  $t$

$m$  = palkansaajaryhmään  $h$  kuuluvien palkansaajien  $i$  lukumäärä ajankohtana  $t$ .

Kuten kaavoista ilmenee, kuukausipalkkaisten palkansaajien keskiansiolaskelmaan ei sisälly työaikakomponenttia, mutta tuntipalkkaisilla sisältyy. Tästä seuraa, että työajan muuttuessa, esimerkiksi lyhennettäessä säännöllistä viikkotyöaikaa, tuntipalkkaisten ja kuukausipalkkaisten palkansaajien ansiotasoindeksit kehittyvät eri tavalla eivätkä ne siten ole vertailukelpoisia.

Ansiotasoindeksin ulkopuolelle on jätetty osa-aikaiset, osapalkkaiset ja sivutoimiset palkansaajat keskiansioiden laskennassa. Painoissa em. ryhmät sen sijaan ovat mukana. Näiden ryhmien osalta on siis oletettu, että ansiokehitys ei poikkea mukaan otettujen palkansaajien ansiokehityksestä.

Keskiansioiden laskemiseksi palkansaajat on ryhmitelty painorakenteen mukaisesti sektoreihin, toimialoihin ja palvelussuhteen laadun mukaisiin palkansaajaryhmiin, jotka vastaavat tuntipalkkaiset-kuukausipalkkaiset-jakoa. Keskiansio lasketaan erikseen noin 110 palkansaajaryhmälle. Palkansaajaryhmät ja käytetyt tilastoaineistot on esitelty tarkemmin seuraavassa luvussa. Sektoreittain palkansaajaryhmien lukumäärä vaihtelee 10 - 40 välillä. Luokittelu on eri toimialoilla yksityiskohtaisuudeltaan epätasaista. Koska palkansaajaryhmien sisäiset rakennemuutokset vaikuttavat keskiansioiden laskennan kautta indeksin kuvaamaan ansiokehitykseen, aiheutuu epätasaisesta luokittelusta, että rakennemuutoksen vaikutuksen merkitys on eri toimialoilla erilainen.

Keskiansion muutos voidaan jakaa seuraaviin komponentteihin:

- sopimuspalkkojen muutoksen vaikutus
- rakennemuutoksen vaikutus
- liukuman vaikutus.

Sopimuspalkkojen muutoksesta sovitaan työ- ja virkaehtosopimuksissa ja sopimuspalkkojen muutoksella tarkoitetaan näiden sopimusten mukaisia yksikköpalkkojen muutoksia.

Työpanoksen hinnoittelussa tapahtuviin muutoksiin - työpanoksen hintaindeksin tarkoittamassa mielessä - luetaan sopimuspalkkojen muutoksen lisäksi palkkaliukuman vaikutus. Liukuma on määritelty samasta työstä tietyille työntekijälle tai työntekijäryhmälle todella maksetun palkankorotuksen ja työ- ja virkaehtosopimuksessa sovitun palkankorotuksen erotukseksi. (Tulopoliittinen selvitystoimikunta 1983, s.3). Palkkaliukuma voi periaatteessa olla tietyllä ajanjaksolla positiivinen tai negatiivinen.

Rakennemuutoksella tarkoitetaan yleensä työn laadussa ja palkansaajaryhmän rakenteessa tapahtuvaa muutosta. Jos keskiansio lasketaan useita palkansaajia käsittävästä aineistosta karkealla luokituksella, voi rakennemuutos johtua monesta seikasta. Esimerkiksi palkansaajaryhmän "teollisuustyöntekijät" keskiansio voi muuttua työn hinnoittelun eli sopimuspalkkojen muutoksen tai liukuman lisäksi kahden ajanjakson välillä siksi, että

- yksittäisten työntekijöiden työpanos muuttuu
- työntekijöitä siirtyy tehtävästä ja ammatista toisiin
- yritysten tai toimipaikkojen välillä tapahtuu siirtymiä
- toimialojen välillä tapahtuu siirtymiä.

Liukuman ja rakennemuutoksen erittelyn merkitystä on usein havainnollistettu seuraavan tapaisilla esimerkeillä:

	Ajankohta 1		Ajankohta 2		Keskiansion muutos %
	Lkm <sup>1)</sup>	Keskiansio	Lkm <sup>1)</sup>	Keskiansio	
Palkansaajaryhmä	1000	4200	100	5060	20,5
- siitä					
alaryhmä A	400	3000	20	3300	10,0
alaryhmä B	600	5000	800	5500	10,0

Esimerkin karrikoidussa tilanteessa alaryhmien A ja B keskiansiot nousevat 10 prosenttia, mutta alaryhmien välisistä siirtymistä ja keskiansiotasojen erosta johtuu, että koko palkansaajaryhmästä laskettu keskiansio kasvaa yli 20 prosenttia. Keskiansion vaihteluun perustuvan indeksin harhaisuutta on käsitellyt mm. Vartia (1979, 1980).

Tulopoliittisen selvitystoimikunnan edellä mainitussa raportissa luetellaan seuraavat rakennemuutoksia aiheuttavat tekijät:

1. Palkansaajien ominaispiirteisiin liittyvät tekijät (kuten ammattitaito, koulutus, ikä ja sukupuoli)
2. Palkkaustapojen (aika-, urakka- ja palkkiotyö) suhteellisten osuuksien vaihtelut
3. Työaikamuodon muutokset (kuten työaikalisien osuuksien muutokset)
4. Työolosuhteiden muutokset (likainen työ ym.)
5. Tehdyn työajan muutokset (sunnuntai- ja ylitöiden osuudet)
6. Yritysten väliset muutokset (uudet yritykset, toimintansa lopettaneet)
7. Alueiden väliset muutokset (esim. siirtymiset kalleusluokkien välillä)
8. Toimialojen väliset muutokset.

Luettelossa rakennemuutokset on ymmärretty varsin väljästi. Jos rakennemuutoksen kriteeriksi otetaan työsuorituksen laadun muuttuminen, niin silloin luettelossa mainitut tekijät ovat usein pikemminkin merkkejä siitä, että rakennemuutosta on saattanut tapahtua, kuin itse rakennemuutoksen syitä. Palkansaajien ominaispiirteiden, palkkaustapojen, työaikamuodon ja työolosuhteiden tai alueiden väliset muutokset eivät välttämättä merkitse työsuorituksen laadun muuttumista. Esimerkiksi naisten osuuden kasvu palkansaajaryhmässä ei sinänsä merkitse työsuorituksen muuttumista. Vastaavasti kalleusluokituksen muuttaminen (jonka vaikutus voisi olla sama kuin alueiden väliset palkansaajien siirtymät) ei tietenkään muuta työsuorituksen laatua. Mainitut seikat saattavat kuitenkin vaikuttaa keskiansioiden tasoon. Koska niitä lienee melko vaikea sisällyttää perinteisellä tavalla ymmärrettyyn liukumaan ja koska ne eivät välttämättä kuitenkaan merkitse laadunmuutosta, voisi niiden vaikutusta nimittää rakenneliukumaksi, joka siis olisi luettava työn hinnoittelun muutokseksi.

### 3.4. Palkkatilastoaineistot

Valtiosektorilla keskiansiot lasketaan palvelussuhteen laadun perusteella eri rekistereiden perusteella. Virkasuhteisten keskiansiot lasketaan valtion virkamiesrekisteristä ja työsuhteisten kuukausipalkkaisten keskiansiot valtion työsuhteisten kuukausipalkkaisten rekisteristä yhtä kuukautta

## PALKANSAAJIEN ANSIOTASOINDEKSI 1980=100. ANSIOKEHITYKSEN KUVAUKSESSA KÄYTETYT PALKKATILASTOAINEISTOT

SEKTORI TOL <sup>1)</sup>	PALKANSAAJARYHMÄ	PALKKATILASTOAINEISTO /KERÄÄJÄ	KATTAVUUS	TIEDUSTELUJAKSO JA -TIHEYS
<b>A. VALTIOSEKTORI</b>				
11	virkasuhteiset	valtion virkamies-	kaikki	kuukausi, kerran vuodessa
12		rekisteri		
2		/VK*		
3				
52				
71				
72				
83				
911+913				
912				
931				
932				
933				
934				
94				
11	työsuhteiset	valtion työsuhteisten	kaikki	kuukausi, kerran vuodessa
12	kuukausi-	kuukausipalkkaisten		
2	palkkaiset	rekisteri		
3		/VK*		
52				
61				
63				
71				
72				
83				
911+913				
912				
931				
932				
934				
11	työsuhteiset	valtion tuntipalkkaisten	kaikki	kuukausi, 5 kertaa vuodessa
3	tunti-	rekisteri	paitsi	
52	palkkaiset	/VM ja TK*	metsä-	
71			työntek.	
72				
83				
911+913				
12	työntekijät	metsätyöntekijöiden palkkatilasto/TK* (puutavaran valmistuk- seen osallistuvat moot- torisahamiehet työnanta- jaryhmässä valtio)	kaikki	neljännesvuosi, 4 kertaa vuodessa

1) toimialojen nimet liitteessä 3

\* tiedot julkaistu Tilastokeskuksen PA-sarjassa

\*\* tiedot tulostettu ns. työtauluina

VK -Valtiokonttori

VM -Valtiovarainministeriö (palkkaosasto)

TK -Tilastokeskus

STK -Suomen Työnantajain Keskusliitto

LTK -Liiketyönantajain Keskusliitto

SEKTORI, TOL	PALKANSAAJARYHMÄ	PALKKATILASTOAINEISTO /KERÄÄJÄ	KATTAVUUS	TIEDUSTELUJAKSO JA TIHEYS
<b>B.KUNTASEKTORI</b>				
11 3 4 51 52 63 71 72 83 911+913 92 931 933 934 94	virkasuhteiset ja työsuhteiset kuukausi- palkkaiset	kunnallinen henkilörekisteri /TK**	kaikki paitsi kunnalli- set perhe- päivähoi- tajat	kuukausi, kerran vuodessa
11 4 51 52 71 72 83 92 94	työsuhteiset tuntipalkkai- set	kuntien ja kuntain- liittojen tuntipalk- kaisten rekisteri /TK**	kaikki	kuukausi, 4 kertaa vuodessa
<b>C.YKSITYINEN SEKTORI - DEN PRIVATA SEKTORN</b>				
11	työntekijät	maatalouden työnteki- jöidenpalkkatilasto/TK* (pysyvässä työsuhteessa olevat)	otos	neljännesvuosi, 4 kertaa vuodessa
	toimihenkilöt	järjestöjen palkka- tilasto /TK* (maatalousjärjestöt)	näyte	kuukausi, kerran vuodessa
12	työntekijät	metsätyöntekijöiden palkkatilasto /TK* (puutavaran valmis- tukseen osallistuvat moottorisahamiehet)	ATK-palk- kalask. käyttävät yritykset	neljännesvuosi, 4 kertaa vuodessa
	toimihenkilöt	metsätyönjohtajien palkat /STK	STK/jäsen- yritykset	kuukausi, kerran vuodessa
2	työntekijät	kaivos- ja kaivannaiss- toiminnan työntekijöiden palkat /STK	STK/jäsen	neljännesvuosi, 4 kertaa vuodessa
	toimihenkilöt	sama sarja kuin teolli- suuden toimihenkilöillä		
3	työntekijät	teollisuuden työntekijäin palkat /STK	STK/jäsen	kuukausi - neljännesvuosi, 4 kertaa vuodessa
	toimihenkilöt	elintarvikealan työntekijäin palkat /LTK	LTK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
	toimihenkilöt	teollisuuden toimihen- kilöiden palkat /STK	STK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
	toimihenkilöt	elintarvikealan teknis- ten palkat /LTK	LTK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
4	työntekijät	sähkö-, kaasui- ja vesi- huoltotyöntekijäin palkat/STK	STK/jäsen	neljännesvuosi, 4 kertaa vuodessa
	toimihenkilöt	sama sarja kuin teolli- suuden toimihenkilöillä		

SEKTORI TOL 1)	PALKANSAAJARYHMÄ	PALKKATILASTOAINEISTO /KERÄÄJÄ	KATTAVUUS	TIEDUSTELUJAKSO JA -TIHEYS
51	työntekijät	talonrakennustoiminnan työntekijäin palkat /STK	STK/jäsen	kuukausi - neljännesvuosi, 4 kertaa vuodessa
	toimihenkilöt	talonrakennusalan toimihenkilöiden palkat /STK	STK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
52	työntekijät	sama sarja kuin talon- rakennuksen työnteki- jöillä		
	toimihenkilöt	sama sarja kuin talon- rakennuksen toimihen- kilöillä		
61	toimihenkilöt	liikealan ja teollisuus- laitosten toimihenkilöi- den palkat /TK ja LTK* (kaupan toimihenkilöt)	TK/otos LTK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
62	toimihenkilöt	sama sarja kuin tukku- kaupan toimihenkilöillä		
63	toimihenkilöt	liikealan ja teollisuus- laitosten toimihenkilöi- den palkkatilasto /TK ja LTK* (ravitsemus- ja majoit- usliikkeiden työnteki- jät ja esimiehet)	TK/otos LTK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
71	työntekijät	autoliikenteen palkka- tilasto /TK*	otos	2 viikkoa, 4 kertaa vuodessa
		ulkomaan meriliikenteen palkkatilasto /STK* (miehistö)	STK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
		ahtausalan työntekijöi- den palkat /STK	STK/jäsen	neljännesvuosi, 4 kertaa vuodessa
		autoliikenteen ja öljyn- kuljetusalan työntekijöi- den palkat /STK	STK/jäsen	2 viikkoa - kuukausi, 4 kertaa vuodessa
	toimihenkilöt	liikealan ja teollisuus- laitosten toimihenkilöi- den palkkatilasto /TK ja LTK* ulkomaan meriliikenteen palkkatilasto /STK * (päällystö ja talous- esimiehet)	TK/otos LTK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
		kuljetusalan toimihenkilöi- den palkat /STK (autoliikenne, ahtausala, lentoliikenne, satama- työnjohtajat)	STK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
		huollinnan konttorihenki- lökunnan palkat /LTK	LTK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
72	työntekijät	puhelinlaitoksen työn- tekijöiden palkat /STK	STK/jäsen	neljännesvuosi, 4 kertaa vuodessa
	toimihenkilöt	puhelinlaitosten toimi- henkilöiden palkat /STK	STK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
81	toimihenkilöt	liikealan ja teollisuus- laitosten toimihenkilöi- den palkkatilasto /TK ja LTK * (pankkien toimihenkilöt)	TK/otos LTK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
82	toimihenkilöt	liikealan ja teollisuus- laitosten toimihenkilöi- den palkat /TK ja LTK (vakuutuslaitosten toimi- henkilöt ilman Kansan- eläkelaitosta)	TK/otos LTK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa

SEKTORI TOL 1)	PALKANSAAJARYHMÄ	PALKKATILASTOEINEISTO /KERÄÄJÄ	KATTAVUUS	TIEDUSTELUJAKSO JA -TIHEYS
83	työntekijät	kiinteistöalan työntekijöiden palkat /STK	STK/jäsen	neljännesvuosi, 4 kertaa vuodessa
		liikealan palkkatilasto /TK ja LTK * (kiinteistöalan ammattinimikkeet)	TK/otos LTK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
	toimihenkilöt	kiinteistöalan ja konsulttitoimistojen toimihenkilöiden palkat /STK	STK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
		mafnosalan ja ATK-palveluyritysten toimihenkilöiden palkat /LTK	LTK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
92	työntekijät	liikealan ja teollisuuslaitosten toimihenkilöiden palkkatilasto /TK ja LTK * (myymälän, konttorin ja varaston siivoojat)	TK/otos LTK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
933	toimihenkilöt	sama sarja kuin kunta-sektorilla		
935+939	toimihenkilöt	järjestöjen palkkatilastot /TK * (elinkeino- ja ammattijärjestöt)	näyte	kuukausi, kerran vuodessa
94	toimihenkilöt	sama sarja kuin teollisuuden toimihenkilöillä		
95	työntekijät	autokorjaamoiden ja pesuloiden työntekijöiden palkat /STK	STK/jäsen	kuukausi - neljännesvuosi, 4 kertaa vuodessa
		kuvanvalmistusalan työntekijöiden palkat /LTK	LTK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
		liikealan palkkatilasto /TK ja LTK * (sähkö- ja auton asentajat ja pesulatyöntekijät)	TK/otos LTK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
	toimihenkilöt	autokorjaamoiden konttorihenkilöstön palkat /STK	STK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa
		autoalan konttorihenkilöstön palkat /LTK	LTK/jäsen	kuukausi, kerran vuodessa

## D.VOITTOA TAVOITTELEMATTOMAT YHTEISÖT -SEKTORI

11 12 931 932 933 934 935+939 94	toimihenkilöt	yksityisten valtionapulaitosten rekisteri /TK * (toimieläntaloussuhteiset (TOES) ja muut)	TOES/kaikki muut/näyte	kuukausi, kerran vuodessa
82	toimihenkilöt	liikealan ja teollisuuslaitosten toimihenkilöiden palkkatilasto /TK * (Kansaneläkelaitoksen henkilöstö)	kaikki	kuukausi, kerran vuodessa
935+939	toimihenkilöt	evankelis-luterilaisten seurakuntien k-k-palkkaiden palkat /Kirkkohallitus	kaikki	kuukausi, kerran vuodessa

(normaalisti lokakuuta) koskien kerran vuodessa. Työsuhteisten tuntipalkkaisten palkansaajien keskiansiot lasketaan valtion tuntipalkkaisten rekisterin perusteella kuukauden jaksolta viisi kertaa vuodessa. Toimialoille palkansaajat on luokiteltu valtiosektorilla virastoittain ja laitoksittain.

Kuntasektorilla keskiansiot lasketaan kuukausipalkkaisille palkansaajille kunnallisen henkilökästerin tiedustelun perusteella kuukautta koskevana kerran vuodessa ja tuntipalkkasille kuntien ja kuntainliittojen tuntipalkkaisten rekisterin perusteella kuukauden jaksolta neljä kertaa vuodessa. Toimialajako on tehty kunnallisen laskentatoimen tehtäväryhmittymisen mukaan. Tilastoinnin ulkopuolelle on jätetty kuitenkin mm. kunnalliset perhepäivähoitajat ja kunnallisten osakeyhtiöiden palkansaajat.

Yksityisellä sektorilla järjestäytyneiden työnantajien palveluksessa olevien palkansaajien keskiansiot perustuvat lähinnä Suomen Työnantajain Keskusliiton ja Liiketyönantajien Keskusliiton palkkatilastoihin. Tiedustelujakso vaihtelee kuukaudesta neljännesvuoteen ja tiedustelutiheys yhdestä neljään kertaan vuodessa. Järjestäytymättömien työnantajien palveluksessa olevien palkansaajien keskiansiot Tilastokeskus kerää pääosin otoksella valituista yrityksistä.

Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt- sektorilla keskiansiot lasketaan mm. yksityisten valtionapulaitosten rekisterin ja Kirkkohallituksen tietojen pohjalta.

#### 4. LIUKUMA JA RAKENNEMUUTOS

##### 4.1. Sopimuspalkkaindeksi 1979:IV = 100

Sopimuspalkkaindeksi 1979:IV = 100 lasketaan ansiotasoindeksin 1980 = 100 kaavaa ja painorakennetta käyttäen sopimuskausittain ketjutettuna indeksinä. Sopimuspalkkaindeksiä laskettaessa kaavaa (2) sovelletaan muodossa

$$(6) \quad SPI_{vt}^* = 100 \cdot \sum_{j=1}^k \frac{V_{j0}}{\sum_{j=1}^k V_{j0}} \cdot \frac{P_{jvt}^*}{P_{jv-1}^*}, \text{ jossa}$$

\*

$P_{jvt}$  = palkansaajaryhmän j työ- ja virkaehtosopimusten perusteella arvioidut keskiansiot vuoden v neljänneksellä t

\*

$P_{jv-1}$  = palkansaajaryhmän j keskiansio edellisen vuoden lopussa (sopimuskauden lopun taso).

Sopimuspalkkaindeksi 1979:IV = 100 saadaan ketjuttamalla:

\*

(7)  $SPI_t = SPI_{v-1} \cdot SPI_{vt} : 100$  ,jossa

$SPI_{v-1}$  = sopimuspalkkaindeksi 1979:IV = 100 edellisen vuoden viimeisellä neljänneksellä (sopimuskauden lopussa).

Sopimuspalkkaindeksi mittaa työ- ja virkaehtosopimusten palkanmuutosvaikutuksia säännöllisen työajan ansioihin laskettuna edellisen sopimuskauden lopoun säännöllisen työajan ansiotasosta.

Sopimuksia tulkittaessa joudutaan määrittelemään, mitkä tekijät kuuluvat sopimusvaikutuksiin. Yleisperiaate on, että sopimuspalkkaindeksiin otetaan mukaan ne säännöllisen työajan ansioon vaikuttavat sopimuskorotukset, jotka työ- ja virkaehtosopimuksissa on määritelty selvästi markkantai pennimääräisinä tai joiden määräytymisperuste on muutoin selvä ja jotka pystytään riittävän tarkasti etukäteen arvioimaan (Puustinen 1978). Sopimusalan palkkasopimuksen vaikutuksen luotettava laskenta edellyttää usein, että tunnetaan palkkojen, työvoiman ja tehtävien rakenne ko. alalla. Koska tarkkoja tietoja näistä ei ole, joudutaan käyttämään asiantuntijoiden arvioita. Arviot perustuvat

- valtiosektorilla valtion työmarkkinalaitoksen,
- kuntasektorilla kunnallisen sopimusvaltuuskunnan ja
- yksityisellä sektorilla STK:n ja LTK:n laskelmiin ja arvioihin.

Eräillä palkansaajaryhmillä käytetään korvikesarjana toisten palkansaajaryhmien sopimusvaikutusarvioita. Sopimuspalkkaindeksissä sopimusaloittaiset arviot kohdennetaan sektoreittaisille ja toimialoittaisille palkansaajaryhmille.

Sopimusvaikutusten arviointimenettelyä on selostettu tarkemmin Tulopoliittisen selvitystoimikunnan raportissa Selvitys palkkaliukumasta (TUPOSETO 1983).

## 4.2. LIUKUMAN JA RAKENNEMUUTOKSEN VAIKUTUKSET

Sopimuspalkkaindeksin avulla ansiotason muutos voidaan jakaa kahteen komponenttiin:

- sopimusten mukaisten palkanmuutosten vaikutuksen ja
- liukuman ja rakennemuutoksen vaikutukseen.

Taulukossa 8 on tarkasteltu sektoreittain em. komponenttien vaikutusta ansiotasoindeksiin 1980=100. Taulukossa 7 on sama tarkastelu tehty pidemmällä aikavälillä vuositasolla.

TAULUKKO 7 Ansiotason ja sopimuspalkkojen muutos sekä liukuman ja rakennemuutoksen vaikutus 1969 - 1984, IV neljännes, prosenttia ( TUPOSETO-1983 ja Tilastokeskus)

Vuosi	Sopimus	Ansiotaso	Sopimukset	Liukuma ja rakennemuutos
1969-70	Liinamaa II	9,2	4,9	4,3
1970-71	UKK-sopimus	14,9	12,4	2,5
1971-72	HL-sopimus	11,1	7,5	3,6
1972-73	Liittokohtainen	17,2	11,7	5,5
1973-74	Lindblom-sopimus I v.	22,6	13,5	9,1
1974-75	Tarkistus	19,5	12,2	7,3
1975-76	Miettusen välitys	11,2	7,8	3,4
1976-77	Liinamaan suositus I v.	9,3	6,0	3,3
1977-78	Liinamaan suositus II v.	8,3	6,2	2,1
1978-79	Somerto-Oivio sopimus	9,6	8,0	1,6
1979-1980	Liittokohtainen	14,8	12,3	2,5
1980-81	Pekkassopimus I v.	10,6	8,3	2,3
1981-82	Pekkassopimus II v.	11,9	9,4	2,5
1982-83	Liittokohtainen	10,1	7,6	2,5
1983-84(e)	Pekkassopimus (II) I v.	7,2	4,6	2,6

(e) ennakkotieto

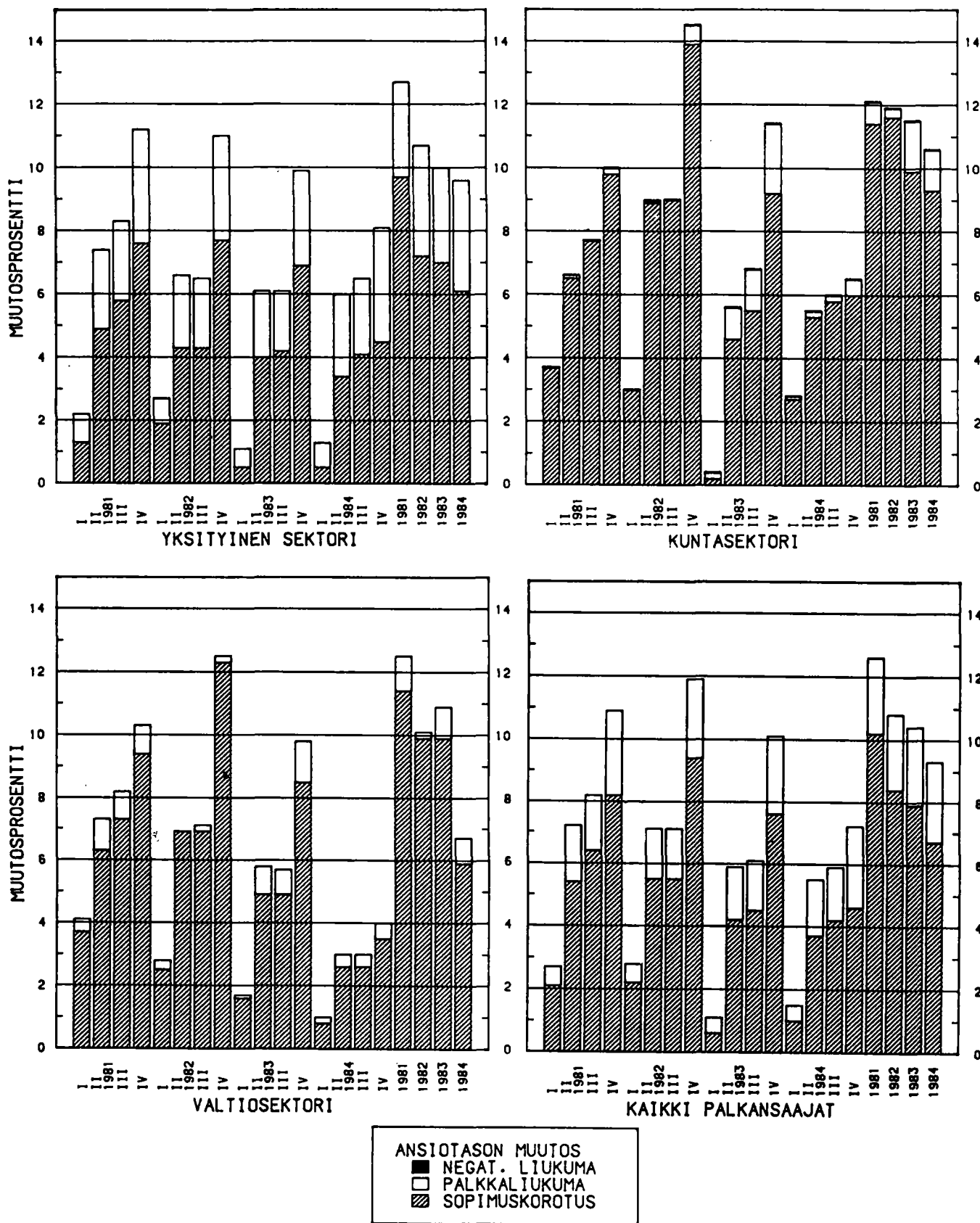
Kuvassa 3 on esitetty ansiotasoindeksin ja sopimuspalkkaindeksin kehitys vuosittain edellisen vuoden lopusta.

Taulukko 8 Ansiotason ja sopimuspalkkojen kehitys sekä liukumasta ja rakennemuutoksesta johtuva keskiansioiden muutos v. 1980 - 1984 sektoreittain ja neljännesvuosittain

Sektorit	Muutos edellisen vuoden lopusta, prosenttia															
	1981			1982			1983			1984*						
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV				
<b>YKSITYINEN SEKTORI</b>																
Ansiotasoindeksi 1980=100	2,2	7,4	8,3	11,2	2,7	6,6	6,5	11,0	1,1	6,1	6,1	9,9	1,3	6,0	6,5	8,1
Sopimuspalkkaindeksi 1979:IV=100	1,3	4,9	5,8	7,6	1,9	4,3	4,3	7,7	0,5	4,0	4,2	6,9	0,5	3,4	4,1	4,5
Liukuma ja rakennemuutos	0,9	2,5	2,5	3,6	0,8	2,3	2,2	3,3	0,6	2,1	1,9	3,0	0,8	2,6	2,4	3,6
<b>VALTIOSEKTORI</b>																
Ansiotasoindeksi 1980=100	4,1	7,3	8,2	10,3	2,8	6,9	7,1	12,5	1,7	5,8	5,7	9,8	1,0	3,0	3,0	3,8
Sopimuspalkkaindeksi 1979:IV=100	3,7	6,3	7,3	9,4	2,5	6,9	6,9	12,3	1,6	4,9	4,9	8,5	0,8	2,6	2,6	3,5
Liukuma ja rakennemuutos	0,4	1,0	0,9	0,9	0,3	0,0	0,2	0,2	0,1	0,9	0,8	1,3	0,2	0,4	0,4	0,5
<b>KUNTASEKTORI</b>																
Ansiotasoindeksi 1980=100	3,7	6,6	7,7	10,0	3,0	8,9	9,0	14,5	0,4	5,6	6,8	11,4	2,8	5,5	6,0	6,5
Sopimuspalkkaindeksi 1979:IV=100	3,7	6,5	7,7	9,8	3,0	9,0	9,0	13,9	0,2	4,6	5,5	9,2	2,7	5,3	5,8	6,0
Liukuma ja rakennemuutos	0,0	0,1	0,0	0,2	0,0	-0,1	0,0	0,6	0,2	1,0	1,3	2,2	0,1	0,2	0,2	0,5
<b>KAIKKI PALKANSAAJAT YHTEENSÄ</b>																
Ansiotasoindeksi 1980=100	2,7	7,2	8,2	10,9	2,8	7,1	7,1	11,9	1,1	5,9	6,1	10,1	1,5	5,5	5,9	7,2
Sopimuspalkkaindeksi 1979:IV=100	2,1	5,4	6,4	8,2	2,2	5,5	5,5	9,4	0,6	4,2	4,5	7,6	1,0	3,7	4,2	4,6
Liukuma ja rakennemuutos	0,6	1,8	1,8	2,7	0,6	1,6	1,6	2,5	0,5	1,7	1,6	2,5	0,5	1,8	1,7	2,6
<b>KAIKKI PALKANSAAJAT, TYÖNTEKIJÄT</b>																
Ansiotasoindeksi 1980=100	2,2	8,0	8,2	11,1	3,1	6,9	6,2	11,3	1,1	5,9	5,5	9,5	1,3	6,2	6,1	8,0
Sopimuspalkkaindeksi 1979:IV=100	0,9	4,9	5,7	7,2	2,2	4,2	4,2	7,9	0,3	3,6	3,7	6,1	0,4	3,4	4,0	4,1
Liukuma ja rakennemuutos	1,3	3,1	2,5	3,9	0,9	2,7	2,0	3,4	0,8	2,3	1,3	3,4	0,9	2,8	2,1	3,9
<b>KAIKKI PALKANSAAJAT, TOIMIHENKILÖT</b>																
Ansiotasoindeksi 1980=100	3,0	6,8	8,1	10,8	2,6	7,2	7,5	12,2	1,0	6,0	6,5	10,5	1,7	5,1	5,8	6,8
Sopimuspalkkaindeksi 1979:IV=100	2,7	5,6	6,7	8,7	2,2	6,2	6,2	10,3	0,8	4,6	4,9	8,3	1,3	3,8	4,3	4,9
Liukuma ja rakennemuutos	0,3	1,2	1,4	2,1	0,4	1,0	1,3	1,9	0,2	1,4	1,6	2,2	0,3	1,3	1,5	1,9

\* Ennakkotietoja (heinäkuu 1985)

KUVA 3 ANSIOTASON MUUTOS  
EDELLISEN VUODEN LOPUSTA JA  
EDELLESTÄ VUODESTA



PALKKALIUKUMA SISÄLTÄÄ MYÖS RAKENNE-  
MUUTOKSESTA JOHTUVAN KESKIANSIOIDEN  
MUUTOKSEN (1984 ENNAKKOTIETOJA)

## 5. ANSIOKEHITYS JA REAALIANSIOIDEN KEHITYKSEN MITTAAMINEN

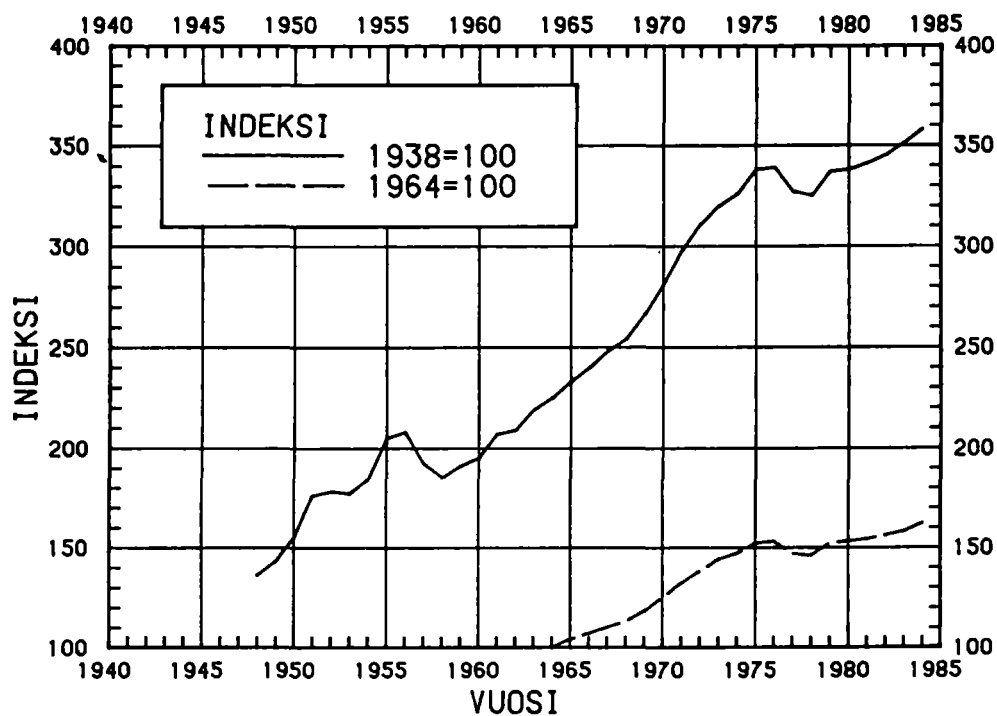
Ansiotason reaalista kehitystä mitataan perinteisesti indeksillä, joka saadaan deflatoimalla ansiotasoindeksi kuluttajahintaindeksillä:

$$(8) \text{RATI}_t = 100 \cdot \text{ATI}_t / \text{KHI}_t$$

Yllä esitetyllä tavalla laskettu reaaliansiotasoindeksi mittaa ansiotasoindeksin mukaisten säännöllisen työajan keskiansioiden ostovoiman kehitystä suhteessa kulutustavaroiden ja -palvelusten hintoihin.

Kuvassa 4 on esitetty palkansaajien ansiotasoindeksi 1938=100 ja yleisen ansiotasoindeksin 1964=100 reaalin kehitys. Jälkimmäisen indeksin kehitys sektoreittain on esitetty kuvassa 8. Sektoreittainen kehitys alkoi kuvan mukaan eriytyä 70-luvun alussa. Vuodesta 1976 alkaen reaaliansiot alkoivat laskea. Yksityisellä sektorilla vuoden -76 taso ylitettiin vuonna -79, kuntasektorilla vuonna 1984, jona vuonna valtiosektorilla reaali-ansiot olivat vielä vuoden -76 tason alapuolella.

KUVA 4 PALKANSAAJIEN ANSIO-  
TASOINDEKSIEN  
REAALINEN KEHITYS

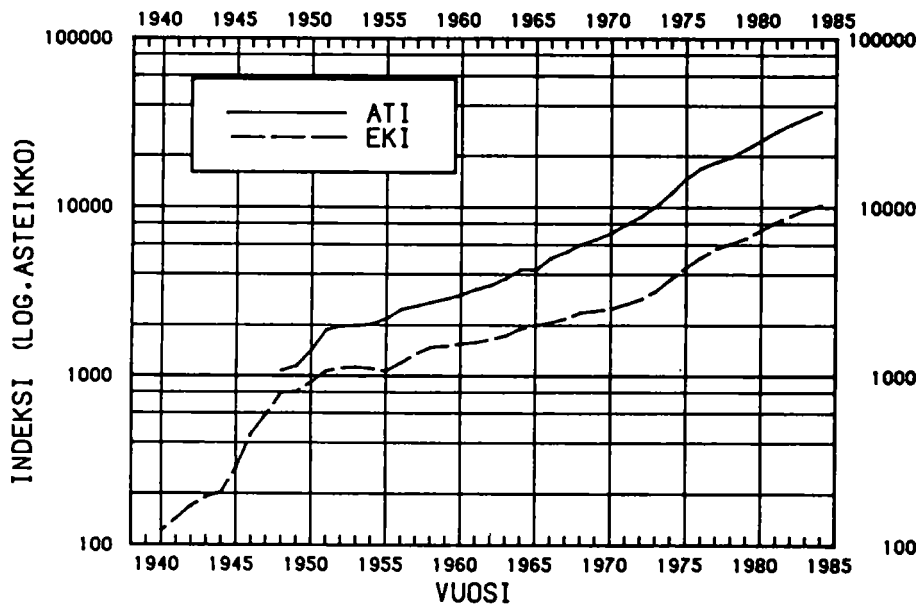


ANSIOTASOINDEKSI ON JAETTU KULUTTAJA-  
HINTAINDEKSIILLÄ

Reaaliansiotasoindeksin laskentatapa eräissä suhteissa epätarkka. Kuluttajahintaindeksi mittaa hintakehitystä kaikkien kotitalouksien kannalta, mutta ansiotasoindeksi ainoastaan palkansaajien nimellisansiokehitystä. Myöskään indeksien tulo- ja kulutuskäsitteet eivät vastaa toisiaan: kuluttajahintaindeksiä vastaava tulokäsite olisi kotitalouksien käytettävissä olevat tulot (poislukien säästäminen). Eroja on siis muiden kuin palkkatulojen, verojen ja tulonsiirtojen kohdalla.

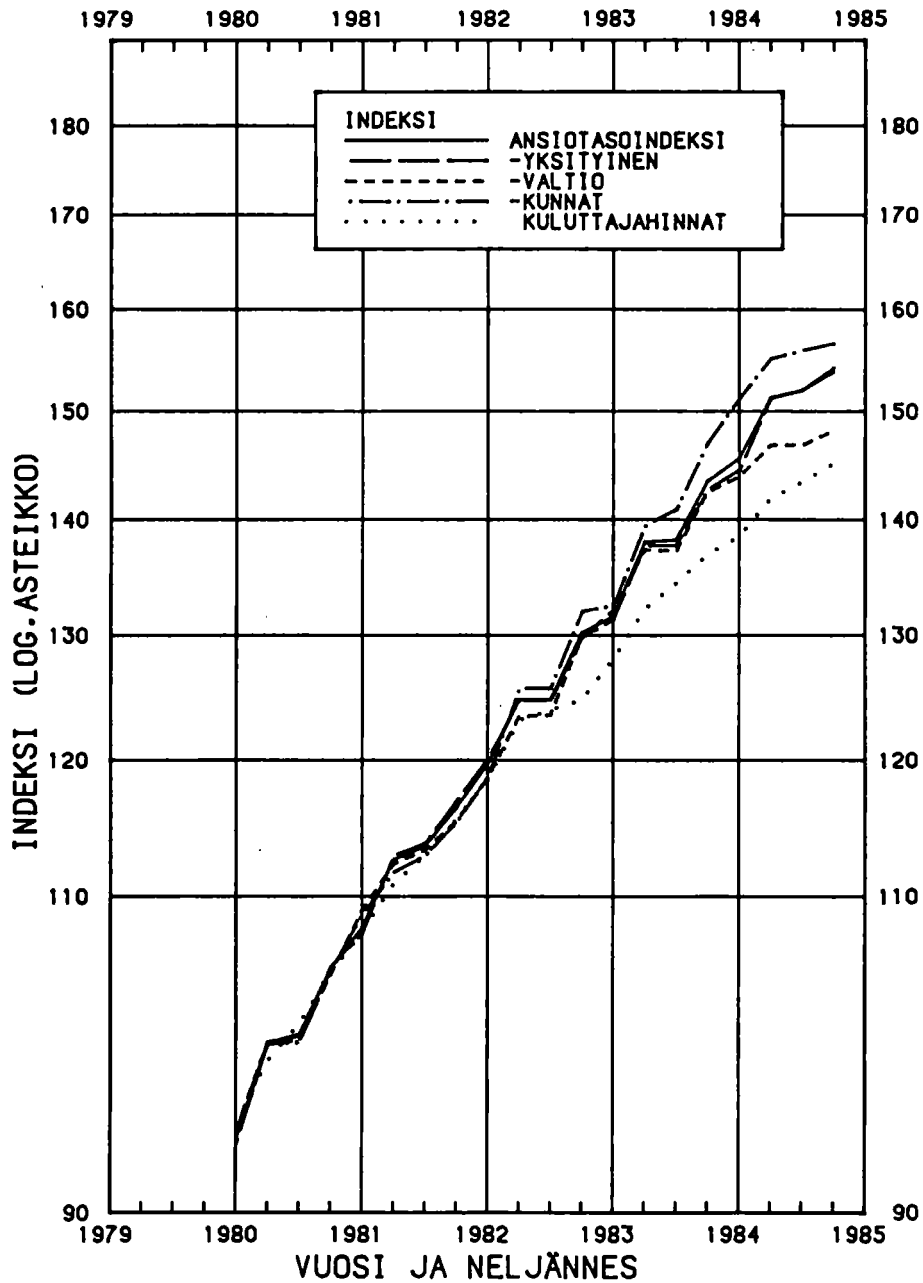
Ansiotasoindeksin muuntamiseksi kiinteähintaiseksi on muitakin mahdollisuuksia. Kokonaan toisesta näkökulmasta asiaa voidaan tarkastella tulkitsemalla ansiotasoindeksi palkkakustannusindeksiksi, jolloin se luontevasti voitaisiin deflatoida muiden kustannustekijöiden hintakehitystä tai tuotannon hintakehitystä kuvaavilla mittareilla. Voidaan myös ajatella reaaliansiotasoindeksille vaihtoehtoisia mittareita kuten kokonaiskulutumahdollisuuksien hintaindeksiä, nettohintaindeksin käyttöä deflaattorina, käytettävissä olevien tulojen pohjalle laadittua mittaria ja ennakonpidätyksen jälkeisten palkkojen (tai nettopalkkojen) käyttämistä indeksin ansiokäsitteenä (ks.mm. Tilastokeskus 1981 ja 1983, SCB 1984).

KUVA 5 PALKANSAAJIEN ANSIO-  
INDEKSIIN 1938=100  
KEHITYS



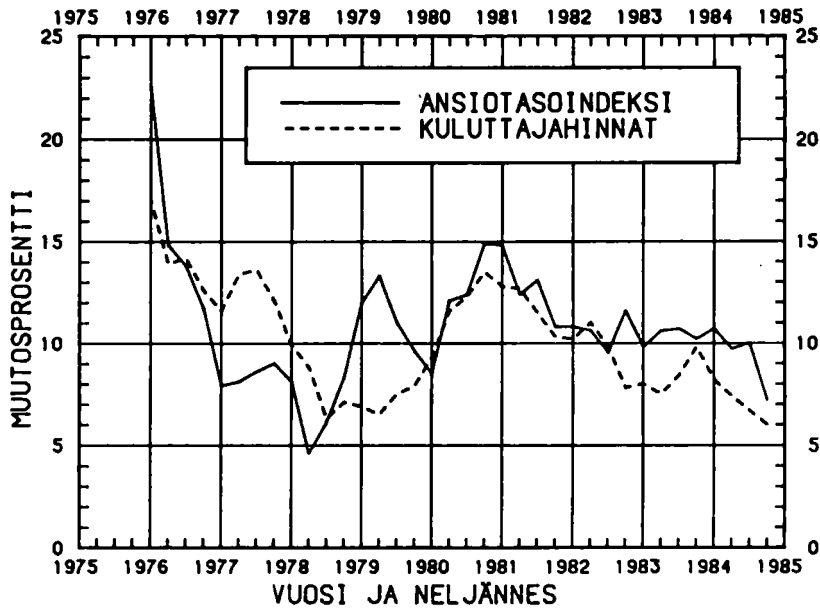
ATI=PALKANSAAJIEN ANSIOINDEKSI 1938=100  
EKI=ELINKUSTANNUKSIINDEKSI  
1938:8-1939:7=100

# KUVA 6 PALKANSAAJIEN ANSIO- TASOINDEKSIN 1980=100 KEHITYS SEKTOREITTAIN



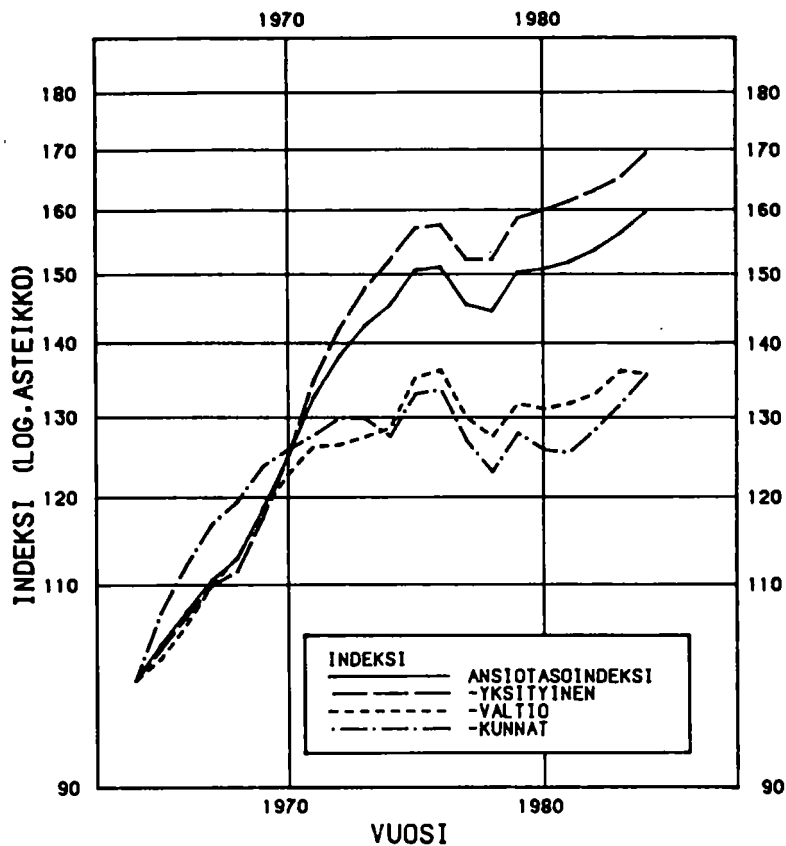
VUODEN 1984 ANSIOTIEDOT ENNAKKOJA  
KULUTTAJAHINTAINDEKSIT 1977=100, 1981=100  
ON INDEKSOITU 1980=100

KUVA 7 PALKANSAAJIEN ANSIOTASOINDEKSIIN 1975=100 KEHITYS 1976-1984



MUUTOS EDELLISEN VUODEN VASTAAVASTA AJANKOHDASTA, PROSENTTIA  
VUODEN 1984 ANSIOTIEDOT ENNAKKOJA

KUVA 8 PALKANSAAJIEN YLEISEN ANSIOTASOINDEKSIIN 1964=100 REAALINEN KEHITYS



ANSIOTASOINDEKSI ON JAETTU ELINKUSTANUSINDEKSILLÄ

## 6. JULKAISEMINEN

### 6.1. Ketjutus

Vuoden 1983 lopulliset ansiotasoindeksin pisteluvut on laskettu uuden indeksin mukaan. Vanhat ansio- ja ansiotasoindeksit on ketjutettu uuteen indeksiin vuoden 1982 4. neljänneksestä alkaen.

Ansiotasoindeksiin 1980=100 on siis ketjutettu seuraavat vanhat indeksit:

- palkansaajien ansioindeksi 1938=100
- palkansaajien yleinen ansiotasoindeksi 1964=100
- palkansaajien ansiotasoindeksi 1975=100.

Ketjutuskertoimet on laskettu jakamalla vanhan indeksin vuoden 1982 neljännän neljänneksen pisteluku vastaavalla uuden indeksin arvolla. Koska indeksien luokitukset ovat hieman erilaisia, on uuden indeksin toimialaindeksejä jouduttu eräissä tapauksissa yhdistelemään, jotta on saatu vanhaa indeksiä sisällöltään vastaava indeksi.

Ketjutuskertoimet ja toimialojen yhdistelyt on esitetty liitteessä 5.

### 6.2. Julkaisut

Tilastokeskuksen Indeksitiedotuksessa (sarja AT) julkaistaan neljä kertaa vuodessa Palkansaajien ansiotasoindeksit 1980=100 ja 1975=100 toimialoittain ja palkansaajaryhmittäin. Lisäksi julkaistaan sektoreittaisia indeksejä. Perusvuodeltaan vanhemmista indekseistä Indeksitiedotuksessa julkaistaan ainoastaan kokonaisindeksi. Indeksit julkaistaan noin kuukauden kuluttua vuosineljänneksen päättymisestä. Tuoreimmat tiedot ovat pääasiassa liukuma- ja sopimusvaikutusarvioihin perustuvia ennakkotietoja. Ne tarkentuvat sitä mukaa kuin palkkatilastot valmistuvat.

Tilastokeskuksen Tilastokatsauksissa julkaistaan em. indeksien lisäksi toimialoittaisia indeksejä 1964=100. Ansiotasoindeksejä julkaistaan myös palkkatilastojen kokoomajulkaisussa "Palkkatilasto" (Tilastokeskuksen Tilastotiedotus, sarja PA) ja Suomen tilastollisessa vuosikirjassa. Sopimuspalkkaindeksin pistelukuja on julkaistu ainoastaan kokoomajulkaisussa.

## SUMMARY

The CSO has revised the index of wage and salary earnings. The new index 1980=100 was first published in November 1984. This publication presents the method that is used for calculating the index and discusses a few of the concepts most central to the index.

The index of wage and salary earnings 1980=100 measures the movement in the employees' average earnings for normal hours of work. It is a fixed-weight unit-value index of the Laspeyres type. Like the price indices, the index of wage and salary earnings is to be revised every five years in the future. The present revision did not entail any changes in the principles for calculating the index. The focal points of the reform were the revision of the weight structure to correspond to the total wages and salaries for 1980, the amendment of the principle governing the classification of wage earners and salaried employees, the expansion of the industrial classification, and the inclusion of a few new wage statistics in the index.

#### The earnings concepts

The price of labour can be considered as an item of income to the employee or as an item of cost to the employer. The wage and salary index is aimed to consider the movement in earnings from the viewpoint of employee income. However, certain applications of the index arising from the fact that in Finland no index is compiled for labour costs, in addition to certain methodological features (e.g. the application of the industrial classification), support the interpretation of the index as an indicator of wage and salary costs.

The theory for the price index of labour input assumes that labour can be broken down into homogeneous units. In practice, however, the wage and salary index measures the movement in average earnings per unit of working time. The unit of working time is generally the hour or the month. The average earnings of hourly paid employees refer to the average hourly earnings for normal hours of work. In the case of monthly paid employees, the earnings statistics for the period with pay are used to calculate the average earnings, i.e. the average earnings for the most normal month. Because of the differing units of working time, hourly paid employees and monthly paid employees show different movements in the average earnings per unit of working time when changes occur in working time.

## Classifications

The index of wage and salary earnings breaks down into four sectors: the central government, municipality, private, and non-profit institutions sectors. Each sector has been divided into activity categories. Further, central and local government employees have been grouped by type of employment relationship into salaried employees, monthly paid employees on labour contract, and hourly paid employees on labour contract. The private sector distinguishes between wage earners and salaried employees. The employees of non-profit institutions have been included in monthly paid employees. The amalgamations of the indices for the different sectors employ the wage earners/salaried employees grouping, wage earners comprising the hourly paid employees of the public sector and the wage earners of the private sector.

### Weight structure

The weight structure of the index of wage and salary earnings is based on the national accounts data on the total wage bill for 1980.

Weight structure, per thousand

Sector	Employee categories		
	Total	Wage earners	Salaried employees
Central government	112,8	8,7	104,0
Municipalities	175,5	6,2	169,4
Private sector	683,7	345,4	338,3
Non-profit institutions	28,0		28,0
Total	1000,0	360,3	639,7

In the public sector and in some industrial branches of the private sector, the wage earners/salaried employees grouping was previously applied by occupations. The proportion of salaried employees in the index increased as a result of the change in the classification principle.

### The data sources of wage statistics

In the central government sector, using data from government registers of persons, the average earnings of monthly paid employees are calculated as per month once a year. The average earnings of hourly paid employees are calculated correspondingly five times a year. The activity classification (ISIC) of central government employees is by establishments.

In the local government sector, the register-based average earnings are calculated as per month once a year for monthly paid employees and four times a year for hourly paid employees. The activity classification (ISIC) is by establishments.

In the private sector, the data for the employees of organized employers are based mainly on the wage and salary statistics of the Finnish Employers' Confederation and the Commerce Employers' Confederation. The reference period ranges from a month to a quarter and the survey frequency from once to four times a year. The data on the average earnings of the employees of nonorganized employers are collected by the Central Statistical Office mainly from a sample of enterprises.

#### Publication

In addition to the index of wage and salary earnings 1980=100, the Central Statistical Office also compiles the index of wage and salary rates 1979:IV=100. This index measures the effects that collectively agreed wage and salary changes exert on the level of earnings for normal hours of work as compared with the situation under the preceding agreements or at the end of the year. The index of wage and salary rates is used to estimate movements in the index of wage and salary earnings: changes in the level of earnings are due to the effects of collective agreements, wage and salary drifts, and structural changes in the employee categories. Estimates of movements in the index of wage and salary earnings are needed for calculating preliminary index data and for estimating quarterly movements in the earnings of those employee categories whose index data are based on annual statistics.

Point figures for the index of wage and salary earnings 1980=100 and its predecessors are published quarterly in the Central Statistical Office's Index Reports (series AT). In addition, wage and salary index data are published in the Bulletin of Statistics, Statistical Reports (series PA), and the Statistical Yearbook of Finland.

## LÄHDELUETTELO

- Hagfors 1973 Kari Hagfors, Teollisuuden vapaaehtoisten työvoimakustannusten alueittainen jakautuminen vuosina 1965 ja 1970. Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, B4, Helsinki 1973.
- Hart 1984 Robert A. Hart, The Economics of Non-wage Labour Cost. George Allen & Unwin Ltd, London 1984.
- Hemmilä 1984 Pirkko Hemmilä, Rakennemuutosten vaikutuksista julkisen sektorin ansiokehitykseen 1969-1981. Työväen Taloudellinen Tutkimuslaitos, tutkimuslauseita 31, Helsinki 1984.
- ILO 1976 International Recommendations on Labour Statistics. International Labour Office, Geneva 1976.
- ILO 1979 An Integrated system of wages statistics. A manual on methods. International Labour Office, Geneva 1979.
- ILO 1983 Bulletin of Labour Statistics 1983-4. International Labour Office, Geneva 1983.
- Niitamo 1958 O.E. Niitamo, Palkansaajien ansiotasoa ja palkkasummaa kuvaava neljännesvuositilasto. Tilastollinen Päätoimisto, Tilastokatsauksia N:o 10, Helsinki 1958.
- Puustinen 1978 Timo Puustinen, Kuluttajahintaindeksin, palkansaajien yleisen ansiotasoindeksin ja reaaliansiotosindeksin määräytymisperusteista. Esitelmä Suomen Aktuaariyhdistyksessä 29.3.1975.
- SCB 1984 Arbetsmarknaden 1970-1983. Arbetsmarknadsstatistik årsbok 1984. Sveriges officiella statistik. Statistiska Centralbyrån, Stockholm 1984.
- Sihtola 1975 Kari Sihtola, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset vuonna 1973. Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos B11, Helsinki 1975.
- Sihtola 1979 Kari Sihtola, Teollisuuden työvoimakustannusten taso ja rakenne vuonna 1977. Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos B20, Helsinki 1979.

- Sihtola 1984 Kari Sihtola, Katsaus välillisten työvoimakustannusten käsitteisiin ja teorian muodostukseen. Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos C29, Helsinki 1984.
- STK ja LTK 1977 Työ- ja poissaololuokittelu, Helsinki 1977.
- Tilastokeskus 1976 Palkkatilastojen kehittämistyöryhmän muistio. Tilastokeskuksen Muistio n:o 37, 15.11.1976.
- Tilastokeskus 1978 Ansiotasoindeksin kokonaisuudistuksen esiselvitys (julkaisematon moniste), 29.8.1978.
- Tilastokeskus 1980 Heikki Sourama - Olli Saariaho, Kansantalouden tilinpito. Rakenne, määritelmät ja luokitukset. Tilastokeskuksen tutkimuksia n:o 63, Helsinki 1980.
- Tilastokeskus 1981 Ari Tyrkkö, Palkansaajien ansio- ja tulotason kehityksen mittaaminen. Tilastokeskuksen tutkimuksia n:o 67, Helsinki 1981.
- Tilastokeskus 1983 Jarmo Hyrkkö - Ilkka Lehtinen, Nettohintaindeksi 1977=100. Tilastokeskuksen tutkimuksia n:o 86, Helsinki 1983.
- Tuposeto 1983 Tulopoliittinen selvitystoimikunta, Selvitys palkkaliukumasta. Helsinki 1983.
- Tuurna 1985 Sami Tuurna, Teollisuuden välilliset työvoimakustannukset 1982. Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos B40, Helsinki 1985.
- VMTL 1982 Valtion työmarkkinalaitos, Valtionhallinnon työvoimakustannukset vuosina 1968-1980. Julkaisuja 5, Helsinki 1982.
- Vartia 1979 Yrjö O. Vartia, Ansiotasoindeksin "uudistamisesta". Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, keskusteluaiheita n:o 28, 13.2.1979.
- Vartia 1980 Yrjö O. Vartia, Laatuerojen vaikutuksista indeksilaskelmissa. Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos, keskusteluaiheita n:o 56, 29.6.1980.

## Liite 1 Työvoimakustannusten kansainvälinen luokitusstandardi (ISCLC, ILO 1976)

### I. Välittömät palkat

1. aikapalkkaisten työntekijöiden säännöllisen työajan palkka<sup>1)</sup>
2. aikapalkkaisten työntekijöiden suorite-, kannustus- yms. lisät
3. urakkapalkkaisten työntekijöiden ansiot (pl. ylityöpalkkiot)<sup>1)</sup>
4. ylityö-, yövuoro- ja pyhätyöpalkkiot

### II. Muut kuin tehdyn työajan palkat

1. loma-ajan palkat
2. arkipyhäkorvaukset
3. muiden vapaapäivien palkat (esim. perheenjäsenen syntymä tai kuolema, oman avioliiton solmiminen, luottamustehtävien hoito, ammattiyhdistystoiminta)
4. irtisanomis- ja loppupalkka, mikäli niiden ei katsota kuuluvan sosiaaliturvamenoihin<sup>2)</sup>

### III. Bonukset ja palkkiot

1. vuosi- ja kausibonukset
2. voitonjakobonus
3. muut bonukset ja palkkiot mukaanlukien lomaltapaluuraha ja lomaraha

### IV. Luontoisedut: ateriat, juomat, polttoaineet yms.

### V. Työsuhteasuntojen kustannukset

1. toimipaikan omistamien asuntojen kustannukset<sup>3)</sup>
2. muista kuin toimipaikan omistamista asunnoista koituvat kustannukset (asumislisät, -avustukset jne.)"
3. muut asuntokustannukset

### VI. Työnantajien sosiaaliturvamenot

1. lakisääteiset sosiaaliturvamaksut (vanhuuden, työkyvyttömyyden, leskeyden ja orpouden, sairauden, äitiyden, työtapaturmat, työttömyyden ja perhelisät kattaviin järjestelmiin)
2. työehto- ja virkaehtosopimukseen sekä muihin sopimukseen perustuvat vapaaehtoiset maksut yksityisiin sosiaaliturva- ja -vakuutusjärjestelmiin (jotka kattavat vanhuuden, työkyvyttömyyden, leskeyden ja orpouden, sairauden, äitiyden, työtapaturmat, työttömyyden ja perhelisät)
- 3.a. palkansaajille suoraan suoritettavat ansiomenetyksen korvaukset, jotka liittyvät sairaudesta, äitiydestä tai työtapaturmasta johtuvaan työstä poissaoloon

- b. muut palkansaajille suoraan suoritettavat sosiaaliturvaeduiksi katsottavat maksut
- 4. terveydenhuoltokustannukset<sup>3)</sup>
- 5. irtisanomis- ja loppupalkka, mikäli niiden katsotaan kuuluvan sosiaaliturvamenoihin

#### VII. Ammatillisen koulutuksen kustannukset<sup>3)</sup>

Ml. myös ulkopuolisten opettajien, luennoitsijoiden ja koulutuslaitosten suorittamista palveluista aiheutuvat erilaiset maksut, opetusmateriaalikustannukset, työntekijöille suoritettavat kurssimaksukorvaukset jne.

#### VIII. Sosiaalipalvelukustannukset

- 1. kanttiinikustannukset ja muista ruokailuun liittyvistä palveluista koituvat kustannukset<sup>3)</sup>
- 2. koulutus-, kulttuuri-, virkistys- yms. laitosten ja palvelujen kustannukset
- 3. luottokonttoriavustukset ja muista vastaavanlaisista henkilöstöpalveluista koituvat kustannukset

#### IX. Muut työvoimakustannukset

Esim. työnantajan huolehtimista työntekijöiden työmatkakuljetuksista koituvat kustannukset<sup>3)</sup>, matkalippukorvaukset, työvaatekustannukset, uuden työvoiman hankkimisesta aiheutuvat kustannukset ja muut työvoimakustannukset.

#### X. Työvoimakustannuksiin luettevat verot

Esim. erityiset henkilöstöverot. Nämä verot tulee ottaa huomioon nettomääräisinä.

- 1) Ml. myös vastuuvakuutusmaksut; likaisen, vaarallisen ja hankalan työn lisät; aterioiden, voileipien yms. käteiskorvaukset; takuupalkkajärjestelmien nojalla suoritettavat maksut; kalliinpaikan lisät ja muut säännölliset lisät, joiden katsotaan kuuluvan välittömään palkkaan.
- 2) Muussa tapauksessa nämä erät on luokiteltava kohtaan VI.5.
- 3) Ei koske ao. palvelusta huolehtivien henkilöiden palkkausmenoja, mutta koskee sen sijaan esim. rakennusten ja laitteiden poistoja, korko-, korjaus- ja ylläpitokustannuksia sekä muita kustannuksia vähennettyinä julkisilta viranomaisilta saaduilla avustuksilla, veronpalautuksilla yms. sekä työntekijöiltä saaduilla maksuilla. Ei koske vuoden aikana tehtyjä pääoman sijoituksia.

## LIITE 2 ANSIOTASOINDEKSISSÄ SOVELLETTAVA SÄÄNNÖLLISEN TYÖAJAN ANSIO -KÄSITE SEKTOREITTAIN

YKSITYINEN SEKTORI

Ansiotasoindeksissä on käytössä yksityisellä sektorilla seuraavat ansiokäsitteet. Ansiokäsitteen alla on lueteltu toimialat ja palkansaajaryhmät, joilla mitataan käsitteen mukaista keskiansiota (th = toimihenkilöt, tt = työntekijät).

Tehdyn säännöllisen työajan ansio (ei sisällä ylityöstä maksettuja perusosia) + luontoisedut

TOL 11 tt

Päiväansio, joka sisältää ansiotasauksen ,olosuhdelisät, ja palkan, kun työnteko on estynyt

TOL 12 tt

Säännöllisen työajan ansio, joka sisältää  
- kuukausipalkan  
- vuorotyölisät ja säännöllisestä sunnuntaityöstä maksetut palkat  
- lougtoisedut, provisiot ja tantiemi jne.

TOL 11 th

TOL 12 th

TOL 2 th

TOL 3 tt (LTK)

TOL 3 th

TOL 4 th

TOL 51 th

TOL 52 th

TOL 61 th

TOL 62 th

TOL 63 th

TOL 71 th liikealan  
matkatoimistot jne. ,huolinnan  
konttori, kuljetusalan th.

TOL 72 th

TOL 81 th

TOL 82 th

TOL 83 tt kiinteistöammatit

TOL 83 th

TOL 92 tt

TOL 935+939 th

TOL 94 th

TOL 95 tt sähkö- ja autoasentaja

TOL 95 tt kuvanv.työnt.

TOL 95 th

Tehdyn säännöllisen työajan ansio, joka sisältää aika-, urakka- ja palkkiotyöstä saadut palkat , vuorotyö- ja olosuhdelisät sekä sunnuntai- ja ylityöstä maksetut perusosat, mutta ei korotusosia

TOL 2 tt

TOL 4 tt

TOL 3 tt(STK)

TOL 51 tt

TOL 52 tt

TOL 71 tt autoliikenne ja  
öljynkuljetusala

TOL 72 tt

TOL 83 tt kiinteistöala

TOL 95 tt autokorjaajat ja  
pesulatyöntekijät

Tulo kuukaudessa ilman ylityökorvauksia

TOL 71 tt ulkomaan-meriliikenne

TOL 71 th ulkomaan meriliikenne

Tehdyn työajan kokonaistuntiansio

TOL 71 tt autoliikenne TK

Kuntasektorin toimihenkilöiden ansio

TOL 933 th

VALTIOSEKTORI

Virkasuhteiset palkansaajat

Valtion virkasuhteisten palkansaajien säännöllisen työajan ansio on muodostettu lisäämällä varsinaiseen palkkaan säännöllisen työajan lisät kuukausitasoisiksi muunnettuna. Varsinainen palkka muodostuu sijoituspalkkaluokan mukaisesta peruspalkasta, kalliinpaikanlisästä, ikälisistä ja niiden prosenttimääräisistä täydennysosista sekä ns. varsinaisen palkan lisistä. Säännöllisen työajan ansiioon luetut palkkatekijät on lueteltu oheisessa taulukossa. Ansiotasoindeksin ulkopuolelle jäävät kokonaisansiioon luettavat muut lisät ja ylityökorvaukset yms. Lomarahaa käsitellään yleensä erikseen ja ansiokäsitteiden ulkopuolelle jää vielä joukko erilaisia korvauksia.

## VALTIOSEKTORI jatkoa

## Työsuhteiset kuukausipalkkaiset palkansaajat

Säännöllisen työajan ansio muodostetaan periaatteessa samoin kuin virkasuhteisilla. Siten säännöllisen työajan ansio sisältää varsinaisen palkan (ohjepalkka tms. alkupalkka, lisättynä palvelusvuosilisillä ja muilla varsinaiseen palkkaan luettavilla palkkatekijöillä) sekä ns. säännöllisen työajan lisät. Palkkatekijät ja lisät on lueteltu oheisessa taulukossa.

Ansiotasoindeksin ulkopuolelle jäävät kokonaisansioon kuitenkin luettavat mm. muuhun kuin tehtyyn työaikaan kohdistuvat ja työpanoksen lisäystä edellyttävät palkkatekijät.

## Työsuhteiset tuntipalkkaiset palkansaajat

Säännöllisen työajan ansioon lasketaan ansiot säännölliseltä tehdyttä työajalta mukaan lukien em. aikaan kohdistuvat olosuhdelisät.

KUNTASEKTORI

## Kuukausipalkkaiset palkansaajat

Säännöllisen työajan ansio muodostuu varsinaisesta palkasta sekä säännöllisen työajan palkanlisistä, lisäpalkkioista ja korvauksista sekä muista lisistä. Varsinainen palkka puolestaan muodostuu lopullisen palkkaluokan mukaisesta alkupalkasta, palvelu- tai ikälisistä ja näiden prosenttimääräisistä täydennysosista sekä kalliinpaikanlisistä kuukausitasolla. Mukaan tulevat palkkatekijät on lueteltu oheisessa taulukossa.

Säännöllisen työajan ansioon eivät kuulu kokonaisansioon luettavat ylityöt ja muut työpanoksen lisäämistä edellyttävät palkkatekijät, ei myöskään yleensä erikseen käsiteltävä lomaraha.

## Tuntipalkkaiset palkansaajat

Säännöllisen työajan keskituntiansio työaikalisineen, joita ovat sunnuntaityön korotusosat, vuoro-, iltaja yötyölisät, lauantaityökorvaus sekä ns. siirretyn työajan korvaus siltä osin kuin ne kohdistuvat säännölliseen työaikaan, ilman ylitöiden korotusosia ja varallaolokorvauksia ym. muuhun kuin tehtyyn työaikaan kohdistuvia lisä.

VOITTOA TAVOITTELEMATON SEKTORI

Säännöllisen työajan ansio sisältää henkilökohtaiset lisät, vuorotyölisät ja säännöllisestä sunnuntaityöstä maksettavat korotukset, luontoisetujen verotusarvot sekä provisiot yms. ja harvemmin kuin kuukausittain maksettavat erät (kuten jouluraha) kuukausitasoisiksi muunnettuna.

## KUNTASEKTORI SÄÄNNÖLLISEN TYÖAJAN ANSIOON LUETTAVAT PALKKATEKIJÄT KUUKAUSIPALKKAISILLA PALKANSAAJILLA

NS. LAPINLISÄ  
 SYRJÄSEUTUKOROTUS 1PL  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS, 5-VUOTIS  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS, 7-VUOTIS  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS, 6-VUOTIS  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS, 10-VUOTIS  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS, 15-VUOTIS  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS, MUU  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS 1-VUOTIS  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS 2-VUOTIS  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS, 3-VUOTIS  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS, 4-VUOTIS  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS, 8-VUOTIS  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS 9-VUOTIS  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS 20-VUOTIS  
 APULAISLÄÄKKÄRIN PÄTEVYYSLISÄ  
 HAMMASLÄÄK. PÄTEVYYSLISÄ  
 ERIK. OSASTONLÄÄK. PÄTEVYYSLISÄ  
 ERIITYSSAMM. TAITO-JA -TIETOLISÄ  
 ERIKOISTUMISOIKOROTUS  
 LISENSIAATTILISÄ  
 OPETTAJAN PÄTEVYYSLISÄ 1-8PL  
 TOHTORIN LISÄ  
 APUL. LÄÄKKÄRIN ERIKOISTULISÄ  
 LUOKOPETTAJAN ERIKOISTULISÄPALK  
 PUUTTU TUUK AIHEUT PALKKAL ALEN  
 ARKISTONHOITAJAN LISÄ 1PL  
 MONITOIMIKUNNAN AMMATIK REHT.P.  
 LASTENVALVOJALISÄ  
 PALKKA-ASIANMIESKOROTUS  
 SIJAISVASTUULISÄ  
 VASTAAVAN ELÄINLÄÄKKÄRIN LISÄ  
 YKSIN TOIMIV. ERIKLÄÄKKÄRIN KOR  
 DIKOJA-/HAMMASKIRURGIKOROTUS  
 HENKKOHT PALKKANLISÄ PL KOROTUK  
 PÄIVÄHUOLTOLAN ESIMIESLISÄ  
 APU-JA MUUN ERIT. KOU APUL. REHT  
 HALLINTOLISÄ  
 PERUSK. ALA-AST. KOU JOHT PALK  
 PERUSK. ALA-AST. KOU APUL. REHT  
 PERUSK. YLÄ-AST. KOU APUL. REHT  
 APU-JA MUUN ERIT. KOU JOHT PALK  
 JOHTAVAN LÄÄKKÄRIN PALKKIO  
 KONEKIRJOITUSPALKKIO 1 PL  
 KURSSIMUOTOISEN LUKION LISÄ  
 KONEKIRJOITUSPALKKIO 2 PL  
 KONEKIRJOITUSPALKKIO 3 PL  
 KONEKIRJOITUSPALKKIO  
 REHTORIN PALKKIO 1-2PL  
 REHTORIN PALKKIO 3-4PL  
 REHTORIN PALKKIO 5-6PL  
 TEHOKIRJOITINLISÄ  
 VASTUULISÄ  
 MUU VAR. PALKK. RIIPPUVA LISÄ  
 SYRJÄSEUTULISÄ  
 LAPINLISÄ  
 HARKINNANVAR. LISÄ TYÖSUHTEIS.  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS 15-VUOT MK  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS 9-V  
 MÄÄRÄVUOSIKOR. 15V. 0.5 %  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS, 5%  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS, 10%  
 MÄÄRÄVUOSIKOROTUS, 3%  
 MÄÄRÄVUOSIKOR. 13 % 15V MK LISÄ  
 MÄÄRÄVUOSIKOR. 7 % 7V MK LISÄ  
 S-PLK MÄÄRÄVUOSIKOROTUS, 21%  
 S-PALKKALK 6-VUOTISKOROTUS  
 KANNUSTUSLISÄ  
 LUOKANOPETTAJAN ERIKOISTULISÄPA  
 OPETTAJAN PÄTEVYYSLISÄ MARKKAM  
 TK-HAMMASLÄÄK. ERIKOISTUMISLISÄ  
 EPÄPÄTEVYYSALENNUS MARKKAMÄÄR  
 LÄÄK. KAND. SUOR. ERILLISLISÄ  
 SAIR. KEM. JA FYYSIK. ERILLISLISÄ  
 TERVEYSK. HAMMASL. ERILLISLISÄ  
 VASTAAVAN ELÄINLÄÄKKÄRIN LISÄMK  
 TERVEYSKUSLÄÄKKÄRIN ERILLISLISÄ  
 APTEEKIN HOITOPALKKIO  
 APU-JA MUUN ERITKOU APREHT PA  
 APULAISREHTORIN PALKKIO  
 ARAVATARKASTAJAN PALKKIO  
 ASUNTOLAN JOHTAJAN PALKKIO  
 AUTONHOITOPALKKIO  
 BAKTEERIVILJELMIEN TARKASTPALK  
 ERILLISLISÄ ERÄÄT SAIR. LÄÄKÄRI  
 HALLINTOLISÄ  
 HAMMASHOITAJAN PALKKIO  
 HANKINTA-ASIAMIEHEN PALKKIO  
 HENKILÖKUNNAN LÄÄKKÄRIN PALKKIO  
 ILMOITUSTAULUN HOITOPALKKIO  
 INSTRUMENTTIEN HOITOPALKKIO  
 INTENDENTIN PALKKIO  
 LÄÄKKÄRIN PALKKIO  
 KASVATUSNEUVOLAN JOHTAJAN PALK  
 KEITÄJÄNLISÄ  
 KESÄSIIRTOLALISÄ  
 KIELENKÄÄNTÄJÄN PALKKIO  
 KIELENOPETTAJAN LISÄ  
 KIELILISÄ  
 KIELITAITOLISÄ  
 KIRJANPITOPALKKIO  
 KIRJASTONHALLUSIVUJALAITOSKIRJ  
 KOULUHUONEISTOJEN VUOKRAUSPALK  
 KOULUKALUSTON KUNHOSSAPITOPALK  
 KOULUTTAJAN PALKKIO  
 KOULUTUSASIAMIEHEN PALKKIO  
 KOULUTUSASIAMIEHEN SIHT PALKK  
 KUNNANASIAMIEHEN PALKKIO  
 KURAAATTORIN PALKKIO

KURSSIPALKKIO  
 LABORATORIOHOITAJAN PALKKIO  
 LIHANJALOSTUSTEHTÄÄN VALV PALK  
 LINUTALON HOITOPALKKIO  
 LÄMMITYSPALKKIO  
 LÄMMITYSYMLAITTEIDEN HOITOPALK  
 LÄÄKKEVARASTON HOITOPALKKIO  
 LÄÄKKEITÄ VALVOVAN LÄÄKKÄRIN PA  
 MAATALOUSASIOIDEN HOITOPALKKIO  
 MAIDON LAATUVALVONTAPALKKIO  
 MAIDONTARKASTAMON JOHT PALKKIO  
 MAKKARATEHT VALVOJAN PALKKIO  
 MATKAILUASIAMIEHEN PALKKIO  
 MUSIIKKIKOULUN JOHT PALKKIO  
 MUU KIINTEK LISÄ  
 MUU VAR. PALKKASTA RIIPPUMATON  
 OPASPALKKIO  
 NUOTISTONHOITAJAN PALKKIO  
 NUORISOTEATTERIN OHJAAJAN PALK  
 OPETUSVÄLINEIDEN HOITOPALKKIO  
 ORKESTERIN ESIMIEHEN PALKKIO  
 OSASTONJOHTAJAPALKKIO LAHTI  
 OPPILOHARJ. OHJAAJAN PALKKIO  
 PALOMIEHEN PALKKIO  
 PALOMIESLISÄ  
 PALOTARKASTAJAN PALKKIO  
 PERUSKOULUN ALA-AST JOHT PALK  
 PERUSKOULUN YLÄ-AST JOHT PALK  
 PIKAKIRJOITUSLISÄ  
 PERUSK. ALA-AST. APULREHT PALKK  
 PERUSK. YLÄ-AST. APULREHT PALKKIO  
 PUHEENJOHTAJAN PALKKIO  
 RAHASTUSLISÄ HKL  
 REHTORINPALKKIO  
 RAKENNUSTARKASTAJAN PALKKIO  
 SAIRAALAN JOHTAJAN LISÄ HKI  
 SAMMUTUSLISÄ  
 SATAMAKATSANTOMIEHEN PALKKIO  
 SIVUOJAN PALKKIO  
 SIVUNEUVOLAN VAST. VIRANH PALK  
 SYRJÄISYSLISÄ  
 SÄHKÖLÄITÖKSEN JOHTAJAN PALK  
 SÄHKÖLÄIT VAST HOITAJAN PALKK  
 SÄHKÖN LAADUN YM TARKKAILUPALK  
 TAKUUPALKKA  
 TALONMIEHEN PALKKIO  
 TALOUDENHOITAJAN PALKKIO  
 TEHOKIRJOITUSLISÄ  
 TILANHOITAJAN PALKKIO  
 TORIPOLIISIN, -VALVOJAN PALKKIO  
 TYÖNJOHTAJAKORVAUS  
 TYÖPAJAKALUST. KUNHOSSAPITOPALK  
 TYÖSUOJELUPÄÄLLIKÖN PALKKIO  
 TYÖTURVALLISUUSTEKNIKON PALKK  
 UIMAHALLIN JOHTAJAN PALKKIO

UIMALANHOITAJAN PALKKIO  
 URAKOINTILISÄ  
 URHEILUOHJAAJAN PALKKIO  
 VAHTIMESTARIN PALKKIO  
 VAKAAJAN PALKKIO  
 VALVONTAPALKKIO  
 VARASTONHOITOPALKKIO  
 VAST. LÄÄK. TAI HAMMASLÄÄK. PALK  
 VASTUULISÄ  
 VESIHUOLTOLÄITÖKSEN HOIT PALKK  
 AMMATINVAALINNAN YHDYSOP PALKK  
 MYMÄLÄN, ELINTUHOINEIST TARKPAL  
 KIRJASTOAUOTOILISÄ  
 KONEKIRJOITUSLISÄ MARKKAMÄÄR  
 RINNAKKAISOSASTO LISÄ  
 ASUMUSEROSOVITTELIJAN PALKKIO  
 AVOHUOLLOH. POTIL. TARKAST PALKK  
 ERIKOISTEHTÄVÄPALKKIO  
 ERIKOISMAKSULUOK. LÄÄK. PALKK.  
 TK-HAMMASL. ERIKOISHOITOTUTKIMP  
 HAASTEPAKALIO  
 TERVEYSK. HAMMASL. VUOSITARK. PAL  
 HISSIEN HUOLTOPALKKIO  
 KUULOLAITTEIDEN HUOLTOPALKK.  
 JAKELUALUEPÄIVÄRAHA  
 KASSANHOITOPALKKIO  
 VIRAN HOITOON LIITT. KOKOUSPALK  
 KONSULTAATIOPALKKIO  
 KOULUNKÄYNNIN. VALVONTAPALKKIO  
 KOULULÄÄKKÄRIN PALKKIO  
 KOULUSTELUPALKKIO  
 LASTEN TARK. PALKKIO  
 YKSIKÖBHINTAINEN PALKKIO MUU  
 MITTARINLUKUPALKKIO  
 MYMÄLÄN, ELINTUHOINEIST TARKPAL  
 PERMIIPALKKIO  
 POTILASMAKSU  
 ROKOTUSPALKKIO  
 RUUMINAVAUSPALKKIO  
 TARKASTUSMAKSUT  
 TARKASTUSPALKKIO  
 TEURASTUSPALKKIO  
 LÄÄKKÄRINTODISTUS- JA LAUSUNTOP  
 TOIMITUSPALKKIO  
 URAKKALISÄ TAMPERE  
 VASTAANOTTOPALKKIO  
 RINNAKKAISLUOKKALISÄ  
 RÖNTGENINHOITOPALKKIO  
 DEMONSTRAATIO TUNTIPALKKIO  
 LUENTOPALKKIO  
 HARJOITUSPALKKIO  
 JAKELUPALKKIO  
 JÄRJESTYSMIEHEN PALKKIO  
 OPETUSTUNTIPALKKIO  
 SATUTUNTIPALKKIO

SUKELLEUSLISÄ  
 SUURSIIVOUSPALKKIO  
 TISKAUSPALKKIO  
 MATEMATIIKAN OPETTAJAN LISXP  
 RAKENNUSTOIMIK. SIHT PALKKIO  
 PUHELIMITSE. ANNET HOIT. OH. PALK  
 JOHTAJAN PALKKIO  
 JOHTAVAN KODINHOITAJAN PALKKIO  
 JOHTAVAN KOULUHAMMASLÄÄK. PALKK  
 KOKEILUTOIMINTAPALKKIO  
 MUU VAR. PALKK. RIIPPUVA LIS P  
 LASTENKODIN JOHTAJAN PALKKIO  
 LASTEN PÄIVÄK. JOHTAJATARPALKK  
 LASTENSEIPIEN JOHTAJAN PALKKIO  
 LASTENVALVOJAN PALKKIO  
 VIRANSIJASUUSPALKKIO OTO  
 SAIRAALALISÄ  
 SAIRAALALISÄ VAST. LISÄ TERVK  
 SATAMALISÄ 5 % TAI 15%  
 SUKELLUSRAHA  
 VASTAAVAN MESTARIN LISÄ  
 LINJANJOHTAJAN PALKKIO  
 KEITTOALTOIMINNAN OHJAUSPALKK  
 KIELISTUUDON JOHTAJAN PALKKIO  
 OPINTOSUUNNANJOHTAJAN PALKK.  
 OSASTONJOHTAJAN PALKKIO  
 RADIOPUHEILIMENHOITAJAN LISÄ  
 YHOITOLISÄ  
 LIKAISEN TYÖN LISÄ  
 ILLAVUOROLISÄ 15 % (VUOROTY8)  
 Y8VUOROLISÄ 30 % (VUOROTY8)  
 Y8TYÖN 30 % LISÄKORVAUS  
 Y8TYÖN 155 LISÄKORVAUS  
 AIKATYÖLISÄ  
 AATTOPÄIVÄKORVAUS  
 AATTOPÄIVÄKORVAUS 50% KODINH  
 AATTOPÄIVÄKORVAUS, YKSINK. TP  
 ERIKOISPYHÄKORVAUS  
 ERILLISLISÄ 15 %  
 ILLATYÖKORVAUS  
 LAUANTAITYÖKORVAUS  
 SUNNUNTAITYÖKORVAUS 50% KHOIT  
 SUNNUNTAITYÖKORVAUS  
 VUOROTY8LISÄ  
 Y8TYÖKORVAUS  
 PERUSTYÖAJAN TOIMENPIDEPALKKIO  
 KUNNAN PALKKA  
 HENKILÖKOHTAINEN PALKKANLISÄ  
 KUNNAN LISÄ  
 LOPPUPALKKAKOROTUS  
 PAIKALLISLISÄ  
 PÄIVYSTYSKORVAUS  
 ARKKIPYHÄKORVAUS  
 ANSIONMENETYSKORVAUS  
 VUOROVAAPARAHA  
 PALKKANVÄH. LAKON TYÖNSEIS. TMS.  
 PALKKANVÄH. SAIRAUDEN TAKIA  
 AKTIIVITYÖN VAPAA-AIKAPIDATYS  
 PALKKANVÄH. MUIDEN SYIDEN TAKIA  
 LUONTAISEDUT  
 PUKUKORVAUS



## VALTIOSEKTORI SÄÄNNÖLLISEN TYÖAJAN ANSIOIHIN LUETUT PALKKATEKIJÄT VIRKAMIEHILLÄ (jatkuu)

LENNONJOHTAJAN OPETUSPALKKIO LENNONJOHTO-  
LENNONJOHTAJAN OPETUSPALKKIO TUTKASIMU-  
LINNAKERÄÄ (VEROLL. OSUUS), PUOLUSTUS  
LENNONJOHTAJAN OPETUSPALKKIO TYÖNOPETUKSESSA  
LENNONJOHTAJAN OPETUSPALKKIO TUTKAKOULUTUK-  
PATENTTIHAKEMUSTEN KÄSITTELYPALKKIO  
SUNNUNTAITYÖKORVAUS  
VIEBTIYBTEHTÄVIEN OPETUSPALKKIO (31.47)  
LAPSIKOROTUS  
PAIKALLISKOROTUS  
PUOLISOKOROTUS  
LUONTOISEDUN RAHA-ARVO (VEROLLINEN OSUUS)  
POSTIASEMANOITAJAN 10-VUOTISKOROTUS  
POSTIASEMANOITAJAN POSTILIKENNEKURSSILISÄ  
POSTIASEMANOITAJAN PERUSKURSSILISÄ  
POSTINJAKAJAN ALKEISKURSSILISÄ  
POSTINJAKAJAN (JA POSTIPALVELUAUTOM HOITAJAN)  
POSTINJAKAJAN POSTIMIEKURSSILISÄ

ILMAILULISÄ, POSTI  
JUNALHXYETYPALKKIO  
KISKOAUTON RAHASTAJAN LISÄPALKKIO  
KONTTORINHOITAJALLE SUORITETTAVA POSTIPIIRI-  
LIKENNEMIEHISTÖN LISÄPALKKIO RAIDETRAKTO-  
MATKAKUSTANNUSTEN KORVAUKSEN KOMPENSAATIO LISÄ  
POSTIMAKSUKONEIDEN VALVOJAN PALKKIO, MARKKA-  
POSTIPALVELUAUTONHOITAJAN PALVELULISÄ  
PUHELINKEKKEIDEN YLIPÄIVYSTÄJÄN PALKKIO  
PUOLIPÄIVÄRAHAJÄRJESTELMÄN LAKKAUTTAMISEEN  
TARKKAILIJALISÄ, YK-TEHT. (PLM)  
VARTIOPÄÄLLIKÖN PALKKIO, POSTI  
VETURIMIEHISTÖN ESIMIEHPALKKIO  
KAPTEENIN (VAST.) LISÄPALKKIO MERIPALVELU-  
MERIPALVELUPÄIVÄRAHA (VEROLLINEN), PUOLUSTUS  
VAUNURAHA (31.90)  
ASEMARAHA, VR  
AUTONKULJETTAJAN YKBINAJOPALKKIO (50 P, VR)  
AUTONKULJETTAJAN YKBINAJOPALKKIO (60 P, POSTI)  
AUTONKULJETTAJAN YKBINAJOPALKKIO (100 P, POSTI)

HUOLTORAHA, VR  
MATKARAHAN, VR  
ODOTUSAJAN KORVAUS, PTH  
PKIYVSTYBRAHA, KONDUKTÖÖRIT, VR  
PKIYVSTYBRAHA, VETURINKULJETTAJAT, VR  
RATAPIIRI  
SIIRRETYN TYÖN KORVAUS 100 %, PTH  
TALLIPÄIVYSTYBRAHA  
VETURIRAHAN  
VETURIRAHAN, HITAAKULJETTUKSET, VR  
LAKKAUTUSPALKKALAIN EDELLYTTÄMÄ HENK.KOHT.  
JÄKSIIVUOROKORVAUS (MKH)  
TUNTIOPETTAJAIN LUENTOPALKKIO (KERTALUONT.)  
MERIVARTIJAIN TOIMIRAHAN (VEROLLINEN)  
RAJAVARTIJAIN TOIMIRAHAN (VEROLLINEN)  
ILTATYÖLISÄ  
TUNTIOPETTAJAIN TUNTIOPETUSPALKKIO  
YSTYÖLISÄ  
TIEDEKUNNAN LAITOKSEN TAI OSASTON NOTAARIN

## SÄÄNNÖLLISEN TYÖAJAN ANSIOIHIN LUETUT PALKKATEKIJÄT TYÖSUHTEISILLA KUUKAUSIPALKKAISILLA

AMMATTIPÄIVÄYTYSLISÄ  
AMMATTITUTKINTOLISÄ  
PÄIVÄYTYSLISÄ, K-MÄÄRÄINEN  
ERITYINEN AMMATTIPÄIVÄYTYSLISÄ, 8V.  
ERITYINEN AMMATTIPÄIVÄYTYSLISÄ, 15V.  
AMMATTITUTKINTOLISÄ  
ERILLINEN LISÄ  
HENKILÖKOHTAINEN LISÄ (HARKINNANVARAINEN)  
HORTONOHIKOULUTUSLISÄ  
PALVELUSAIKALISÄ  
PALVELUSVUOSILISÄ, VUOSISIDONNAINEN  
PALVELUSVUOSILISÄ, HARKINNANVARAINEN  
ERILLINEN 13-V-MÄÄRÄVUOSIKOROTUS  
ASENTAJAN TUTKINTOLISÄ  
HENKILÖKOHTAINEN LISÄ, HARKINNANVARAINEN  
YLIASENTAJAN TUTKINTOLISÄ  
LISÄ (DIPL.INS., INS., TEKN., VIEBITEKN.)  
MARJOITTELIJA-ALENNUS (Z)  
PUUTTUVAN TUTKINNON AIMEUTTAMA ALENNUS (Z)  
KOEAJAN ALENNUS (Z)  
TUNTI-PALKKIO (MM. VIR. TYÖNTEK.)  
KURSSILISÄ (TVL, PLM)  
POSTILIKENNETUTKINTOLISÄ  
ERITYINEN AMMATTIPÄIVÄYTYSLISÄ, 2V.  
ERITYINEN AMMATTIPÄIVÄYTYSLISÄ, 12V.  
YLEMPI AMMATTIPÄIVÄYTYSLISÄ (BIIVOUS, TALONM.)  
METSENVARTIJAN PALKKIO  
ERITYINEN AMMATTIPÄIVÄYTYSLISÄ  
KALLIINPAIKANLISÄ  
PALVELUSAIKALISÄ (PVL:KXN HUKAANOTETTAVA)  
KIELITAITOLISÄ  
PÄIVÄYTYSLISÄ, MUU  
TYÖAIKALISÄ  
AIKATYÖLISÄ  
AJAJAPALKKIO  
AMMATTIMIEHILISÄ  
AMMATTITAITOLISÄ  
TYÖNJOHTOLISÄ  
ERIKOISAMMATTIMIEHEN AIKATYÖLISÄ  
ERIKOISAMMATTIMIEHENLISÄ  
ERITYISLISÄ, RVL, MKH  
HYVÄN MIEHEN LISÄ  
KATTILAKEMITTÄJÄLISÄ, PLM  
KOKEMUSLISÄ  
KONELISÄ (VALTION HANKINTAKESKUS)  
KONEKIRJOITUSLISÄ  
KORJAUSTYÖLISÄ  
KOULUTUSLISÄ  
KUNNOSSAPITOLISÄ  
KÄYTTÖTEHTÄVÄLISÄ  
MENETELMLISÄ  
HYVÄNTYÖPALKKIO  
LINNAKEBAARILISÄ  
OHJAUSLISÄ  
OPETUSLISÄ  
OSASTONJOHTAJAN LISÄ  
RASKAAN TYÖN LISÄ  
BIIVOUSLISÄ  
PÄIKKAUSLISÄ  
TUOTANTOLISÄ  
OLOHUDELISÄ  
TUTKIMUSTYÖLISÄ  
TURVETYÖLISÄ  
KYLÄNSEITONLISÄ  
AMMATTITAITOLISÄ  
AUTONHOITOLISÄ  
ESIMIEHILISÄ  
KALUSTONHOITOLISÄ  
KIELILISÄ  
KOKEMUSLISÄ (BIIVOOJA)  
KOKEMUSTEKIJÄ  
KONSULTOIVAN EMÄNÄN LISÄ (VARK)  
KOULUTUSTEKIJÄ  
LAITOSBIIVOOJAN ERILLINEN LISÄ  
LIKAISEN TYÖN LISÄ  
MENETELMLISÄ  
NOBELLILISÄ  
OBDUKTIOLISÄ  
OTANIEMILISÄ

FALO- JA PELASTUSLISÄ  
PALVELUSAIKALISÄ  
PIKAKIRJOITUSLISÄ  
PISTEKIRJOITUSLISÄ  
PUKURAHAN (VEROLLINEN)  
LABORATORIOLISÄ, MAKSULL. PALVELUTOIMINTA  
SIDONNAINISVUOSILISÄ  
SIJAISLISÄ / OTO-LISÄ  
SÄÄTÄJÄLISÄ  
VAATIVAN TYÖN LISÄ  
VALIMOLISÄ  
VIITTOHAKIELILISÄ  
VUORONVANHIN LISÄ  
YBPIVYSTYÖKORVAUS  
URAKKALISÄ  
13. KÄIN PALKKA (UM)  
AJOKILOMETRIPALKKIO  
AUTOLLA-AJOLISÄ  
HANKALAN TYÖN LISÄ ATOHIVOIMALOISSA  
OTO-LISÄ  
JÄXLISÄ  
KIIEPIILYSLISÄ  
KONEKIRJOITUSLISÄ  
KORKEAMMIN. PALKATUN TYÖN SIJAISUUSPALKKIO  
KÄRKIMIEHILISÄ  
KULJETUSPALKKIO  
LUOLALISÄ  
KALUSTONHOITOLISÄ  
LAIVALISÄ  
LASTINKÄSITTELYLISÄ MKH  
LENTOLISÄ  
LIKAISEN TYÖN LISÄ  
TALOUSAPULAISEN MAJOITUSPALKKIO/PETIRAHAN  
LÄMPÖLISÄ  
MAASTOTYÖLISÄ  
MASTOTYÖLISÄ  
OLOHUDELISÄ  
OPETUSPALKKIO  
POIKKEAVAN TYÖAJAN LISÄ  
PORSASLISÄ  
RAVINTOKORVAUS, VEROLLINEN, MKH  
RUNKOMITTAUSLISÄ  
BUKELLUSPALKKIO  
BUKELTAN VAARARAHAN  
BYVYSLISÄ, MKH  
TALOUSAPULAISEN TARJOILUPALKKIO MKH  
TORNILISÄ  
TUNNELILISÄ, PLM  
VAARARAHAN  
VAARALLISEN TYÖN LISÄ  
VAATIVAN TYÖN LISÄ  
VALUTYS MKH  
VARASTONHOITOLISÄ  
VUORONVANHIMMAN SIJAISEN LISÄ  
VIIRIRAHAN MKH  
VUOROTYÖLISÄ  
YBHOITOLISÄ  
YBIRAHAN  
AATTOPIVÄLISÄ  
ARKILAUANTAITYÖKORVAUS  
AUTOLLA-AJOLISÄ  
HANKALAN TYÖN LISÄ ATOHIVOIMALOISSA  
ILTAVUOROLISÄ  
LAITOKSEN AUTONAJOPALKKIO  
LAUANTAITYÖKORVAUS  
LIKAISEN TYÖN LISÄ  
LUMILISÄ  
LÄMMITYSLISÄ  
KORV. MAANAL/KEKENER. LAITESUOJASSA TYÖSK.  
MASTOTYÖKORVAUS  
OHJAUSLISÄ  
SEULONTALISÄ  
BIIVOUSLISÄ  
BIILOLISÄ  
SUNNUNTAITYÖKORVAUS  
VAHTIVUOROTYÖLISÄ, ILTA  
VAHTIVUOROTYÖLISÄ, YÖ  
VAARALLISEN TYÖN LISÄ  
VAATIVAN JA HANKALAN TYÖN KORVAUS

OPEROINTILISÄ  
VUOROTYÖLISÄ 10X  
VUOROTYÖLISÄ 15X  
VUOROTYÖLISÄ 22,5 X  
VUOROTYÖLISÄ 30X  
VUOROTYÖLISÄ 45 X  
VUOROTYÖLISÄ 60 X  
YBVOUROLISÄ  
RAVINTOKORVAUS, VEROTON  
LAPSIKOROTUS  
PAIKALLISKOROTUS  
PUOLISOKOROTUS  
LUONTOISEDUN RAHA-ARVO  
AIKATUNTI-PALKKAKOROTUS PLM  
ALUEKOHTAINEN HAITTALISÄ  
ERILLINEN LISÄ KOLMIVUOROTYÖSTÄ  
ETUHIENLISÄ  
'OULU-LISÄ'  
PKALLIKKALISÄ, PLM  
RAKENNUSLISÄ, VR  
SIJAISUUSLISÄ, PLM  
TELELISÄ  
VASTUULISÄ  
BIIVOUSVUORONHAAJALISÄ (BIIVOOJAT)  
VILKKAAN 1. KENTEEN LISÄ  
BIIVOUSLISÄ (33 MK)  
TILAPAINEN LISÄ TYÖNJOHTOTEHTÄVISSÄ  
VARAKANTAJANLISÄ  
YLIMÄÄRÄISEN PIIRIN KANTOPALKKIO  
PERUSKORJAUSLISÄ, VR  
PEBURAHAN, TVL  
SULJETUN PALKAN TYÖLISÄ, PLM  
TILAPAINEN LISÄPALKKA TYÖNJOHTOTEHT. PTH  
TILASTOINTILISÄ PLM (SANOMALEHDENKANTAJA)  
TYÖKOHTAISUUSLISÄ  
JÄKSIIVUOROKORVAUS, MKH  
RAKENNUSTYÖKORVAUS MKH  
ILTATYÖLISÄ 15X  
VASTIKEKORVAUS, MKH  
YBTYÖLISÄ 30X

## KUNTASEKTORI SÄÄNNÖLLISEN TYÖAJAN ANSIOON KUULUMATTOMAT PALKKATEKIJÄT KUUKAUSPALKKAISILLA PALKANSAAJILLA

TUNTI- JA YLITUNTIPALKK VIKKOT  
TUNTI- JA YLITUNTIPALKK TAV TUN  
HÄTÄYKORVAUS  
SUNNUNTAIYLLITYS 150X  
SUNNUNTAIYLLITYS 200X  
TALONNIEHEN ILTA- JA YÖTYÖK.35X  
LISÄTYÖKORVAUS  
YLITYÖKORVAUS 50X  
YLITYÖKORVAUS 100 X  
YLITYÖKORVAUS YKSINKERT TUNTIP  
MUUN PERUSTEISEN YLITYÖKORVAUS  
TOIMENPIDEPALKKIO  
TERKESKHAMMASL TOIMENPIDEPALKK  
T-KESKUS H-LÄÄKÄRIN PALKKIOT  
ERITYISTOIMENPIDEPALKKIO  
HILLYYSRAHA  
HILLYYSKORVAUS  
VARALLAOLOKORVAUS, T-KESK. LÄÄK.  
VALMIUSPALV. KORV 35 X (TALONN)  
VALMIUSPALV. KORV. 25X TALONN.  
VARALLAOLOKORVAUS, VAPAAMUOT  
VARALLAOLOKORVAUS, MUU  
VARALLAOLOKORVAUS, LAITOS  
VARALLAOLOKORVAUS, ASUNTO  
LUOKANVALVOJAN PALKKIO

ASUNTO TUOTANTOLAUTAK SIHT PALK  
ELINKEINOLAUTAK SIHT PALKKIO  
HOLHOUSLAUTAKUNNAN SIHT PALKK  
JÄRJESTYSOIKEUDEN SIHT PALKKIO  
KANSAKOULULAUTAK SIHT PALKKIO  
KOTISEUTU- JA MATKLTK SIHT PALK  
KOTIKÄYNTIP LISÄT TAI PÄIV AIK  
KOTIKÄYNTIP LISÄ TAI PÄIV H-LÄ  
KOULUSUUNNTOIMIK SIHT PALKKIO  
KULTTUURILAUTAKUNNAN SIHT PALK  
LIITTOVALT JA -HALL SIHT PALKK  
ELÄINLÄÄKÄRIN PÄIVYSTYSKORVAUS  
MAATALOUSLAUTAK SIHT PALKKIO  
POTILASK YHTIPALKK LIS /P IVYS  
RAITTIUSLAUTAK SIHT PALKKIO  
SIHTEERIN PALKKIO  
VANHEKODIN+LASTENPÄIVÄH. JK SIHT  
VESILAUTAKUNNAN SIHT PALKKIO  
KOTIPÄIVYSTYKSEN PERUSKORVAUS  
LÄÄKET. JA H-LÄÄKET. KAND. AKTIYB  
TERVYKESKUSLÄÄK PÄIVYSTYS T-KES  
T-KESKHAMMASLÄÄK PÄIVYST T-KES  
TERKESKHAMMASL POTILASK YHTI  
PUH. PÄIVYSTYKSEN PERUSKORVAUS

PUHPÄIVYSTYSPALKKIO T-KESKLIK  
PUHPÄIVPALKKIO T-KESKHAMMLIK  
SAIRAALAPÄIVYSTYKSEN PERUSKORV  
AKTIIVISEN TYÖN KORVAUS  
ILTAKURSSIPALKKIO  
KERHOTUNTIPALKKIO  
OPETUKSEN OHJAUSPALKKIO  
OPPASUNTOJAN OPP VAPAJAN OHJPL  
KIELISTUDIO-OPETUSPALKKIO  
KIRJ HOITOPALKK KK KANSAL PERK  
KOL ODOTT OPP VALV JA OHJPAK  
KOKOELMIEN HOITOPALKKIO  
MUSIIKKIESITYSTEN HOITOPALKKIO  
NUORISOTYÖN OHJAUSPALKKIO  
PALKKIO LÄÄK MÄÄR HOIDOSTA  
TERVEYSKESKUSLÄÄKÄRIN LISÄTYB  
TUOIOPETUSPALKKIO PERUSKOULU  
PUHELINKONSULTAATIOPALKKIO  
TYÖELÄMÄÄN TUTUSTUTTAMMIS PALK  
OPPILAAH OHJAUSPALKKIO  
YÖPYYMISRAHA  
VIKKOLEPOKORVAUS  
VAPAA-AIKAHYVITYS

## VALTIOSEKTORI SÄÄNNÖLLISEN TYÖAJAN ANSIOON KUULUMATTOMAT PALKKATEKIJÄT VIRKAMIEHILLÄ

LAIN TARKASTUSKUNNAN JÄSENIEN PALKKIO  
AV-VÄLINEIDEN HOITOPALKKIO (OPETTAJAT)  
ELÄINLÄÄKÄRIN, ASSISTENTIN JA YLIASSISTENTIN  
HÄLITYYSRAHA  
KERHON JOHTAMISPALKKIO  
PUHELUNVALITTAJAN PALKKIO KESKUKSEN OLLEBSA  
LÄÄKÄRIN PÄIVYSTYSPALKKIO  
PKSRYKKEIDEN JÄRJESTÄMISPALKKIO  
REHTORIN JA OPETTAJAN KUULUSTELUPALKKIO  
RUNKOHITTAUSLISÄ, MAANMITTAUSHALLITUS  
TYÖMATKAKORVAUS (IH)  
VIRKAPAIKALTA TAPAHTUVASTA PÄIVYSTYKSESTÄ  
OPPILAIDEN OHJAUSPALKKIO  
YKSITYISOPIILAIDEN KUULUSTELUPALKKIO  
KOLIRANHOITOPALKKIO (MK/T), KB.MYÖS KOODI 02830  
KIELISTUDION ESIMIEHEN PALKKIO  
KIRJALLISEN KUULUSTELUN VALVONTAPALKKIO  
LABORATORIOIDEN JA KOKOELMIEN ESIMIEHEN  
OPETUSHARJOITTELUN OHJAUSPALKKIO  
PUHELUNVALMIUSKORVAUS (POLIISI)  
PÄIVYSTYKORVAUS (KIINTEK MK/T)  
VAHTIVUOROLISÄ, ILTA (MKH)  
VAHTIVUOROLISÄ, YÖ (MKH)

VARALLAOLOKORVAUS, TAL. B. PYKKLX  
VARALLAOLOKORVAUS, TVH  
VARALLAOL. VAPAAMUOTOINEN, SOTILABYLI-  
YÖTYÖN AIKAHYVITYS, PTH, VR  
OPETTAJAIN KORJAUSTEHTÄVÄPALKKIO (KORKEAKOULUT)  
OPINNÄYTYTEIDEN TARKASTUSPALKKIO (KORKEAKOULUT)  
VALINTAKOKEIDEN JÄRJESTÄMISPALKKIO (KORKEAK.)  
ABUNTOPÄIVYSTYKORVAUS 25 %, PUOL. JA RVL  
VALINTAKOKEIDEN JÄRJESTÄMISPALKKIO (KORKEAK.)  
ABUNTOPÄIVYSTYKORVAUS 37,5 %, PUOL. JA RVL  
ASUNTOPÄIVYSTYKORVAUS 56,25 %, RVL  
OPETTAJAIN VALVONTA- JA LAITOSTEHTÄVÄPALKKIO  
VAPAAMUOTOINEN VARALLAOLOKORVAUS  
OPINTOSUUNNAN JOHTAJAN PALKKIO, TEKNILLISET  
OSASTONJOHTAJAN PALKKIO, TEKNILLISET OPPI-  
AKTIIVISEN TYÖN KORVAUS, LÄÄKÄRIT  
YLITYÖKORVAUS, YKSINKERTAINEN TUNTIPALKKA  
LISÄTYÖKORVAUS, PUOL. JA RVL (HARJOITUS- TAI  
LISÄTYÖKORVAUS 25 %, PUOL. JA RVL (HARJOITUS-  
LISÄTYÖKORVAUS 50 %, PUOL. JA RVL (HARJOITUS-  
LISÄTYÖKORVAUS 100 %, PUOL. (MERIPALVELU-  
LUOKANVALVOJAN PALKKIO (KESKUSAMMATTIKOULUT  
LUOTTAMUSMIESPALKKIO  
VAPAA-AIKAHYVITYS (25 %)   
VIKKOLEPOKORVAUS  
YLITYÖKORVAUS ARKI, MKH  
YLITYÖKORVAUS PYMÄ, MKH  
TUNTI- JA YLITUNTIPALKKIOT, TAVALLISINA  
VASTIKEAIKAKORVAUS, MERENKULUHENKILÖSTÖ

YLITYÖKORVAUS 50 %  
YLITYÖKORVAUS 100 %  
TUNTI- JA YLITUNTIPALKKIOT, VIKKOTUNTEINA  
VIRKAPUKUUVUUSTUS (VEROLLINEN)  
MAJAKKAMESTARIN JA -VARTIJAN TOIMIRAH  
HARJOITUSPÄIVÄRAHA, (VEROTON), PUOL. JA RVL  
KASSAEREHDYBRAHA  
RAVINTOKORVAUS (VEROTON), MKH  
KULUNKIKORVAUS (POLIISI)  
LUOTBAUSPÄIVÄRAHA (VEROTON)  
MERIVARTIJAN TOIMIRAH (VEROTON)  
VIRKAPUKUUVUUSTUS (VEROTON)  
SUOJAVAAJETUSKORVAUS  
PURJEUUSLISÄ, TULLILAITOS  
RAJAVARTIJAN TOIMIRAH (VEROTON)  
TULLIVARTIOINTIVENEESSÄ PALVELEVAN VIRANTOIMI  
VUOKRA-APU  
LINNAKERAH (VEROTON OSUUS), PUOLUSTUS  
MERIPALVELUPÄIVÄRAHA (VEROTON), PUOLUSTUS  
TYÖN N. 80 X PÄIVÄRAHA  
TYÖMAALLE SIIRRETYN RAKENNUSMESTARIN MATKA-  
LOMARAH

## SÄÄNNÖLLISEN TYÖAJAN ANSIOON KUULUMATTOMAT PALKKATEKIJÄT TYÖSUHTEISILLA KUUKAUSPALKKAISILLA

VAPAAKÄIVÄNKÄ TEHDYN TYÖN KORVAUS  
VALMIUSRAHA  
VARALLAOLOKORVAUS VAPAAEHTOINEN  
ERIKOISMAKSULUOKAN LÄÄK. /H-LÄÄK. PALKKIO  
HÄLITYYSRAHA  
PÄIVYSTYKORVAUS  
SÄXHAVAINTOPALKKIO  
TYÖMATKAKORVAUS  
URAKKATYB (KK-TUPLA)  
URAKKATYBLISÄ (KK-TUPLA)  
VAPAAKÄIVÄNKÄ TEHDYN TYÖN KORVAUS  
VARALLAOL. VAPAAAMUOTOINEN  
VARALLAOL. KUNNOBAPITOTYBNT. TALVIVARALL  
VUOROVAPAAALISÄ  
SLJYNTORJUNTALISÄ, MKH  
HÄLITYÖKORVAUS 50X  
HÄLITYÖKORVAUS 100X  
HÄLITYÖKORVAUS 0X  
LISÄTYÖKORVAUS  
PÄIVYSTYKORVAUS

VARALLAOLOKORVAUS, TAL. B. PYKKLX  
TAVOITETTAVISSAOLOKORVAUS  
KORVAUS YLIMÄÄRISISTÄ LEHDISTÄ  
TYÖN YHDISTETTY LISÄ  
VRIN YHDISTETTY LISÄ  
Odotusajan korvaus  
SIIRRETYN TYÖN KORVAUS 100 %  
VALMISTAUTUMISKORVAUS, PLH JA TVH  
TYÖN YHDISTETTY TUNTILISÄ  
VARALLAOLOKORVAUS, VAPAAAMUOTOINEN  
HÄTÄTYBLISÄ  
HÄTÄTYBLISÄ 50X  
HÄTÄTYBLISÄ 100X  
ILTATYBLISÄ (22,5X)  
ILTATYBLISÄ 25X  
ILTATYBLISÄ (30X)  
LISÄVAPAAKÄIVÄNKÄ TEHDYN TYÖN KORVAUS  
MATKA-AJAN PALKKA

VAPAAKÄIVÄNKÄ TEHDYN TYÖN KORVAUS  
VAPAA-AIKA HYVITYS 25X  
VIKKOLEPOKORVAUS  
YLITYÖKORVAUS, YKSINKERTAINEN TUNTIPALKKA  
YSTYBLISÄ, KOROTETTU 50X  
YSTYBLISÄ, KOROTETTU 100X  
VASTIKETYÖKORVAUS, TVL  
YLITYÖKORVAUS, ARKI MKH  
YLITYÖKORVAUS, PYMÄ MKH  
TUNTIOPETTAJAN TUNTIOPETUSPALKKIO  
YLITYÖKORVAUS, 50X  
YLITYÖKORVAUS, 100X  
LOMARAH

## LIITE 3. Vuoden 1980 ansiotasoindeksin palkkasummapainot

TOIMIALA Palkansaajaryhmä	Palkkasumma, milj. mk					%
	Sektori				Yhteensä	
	Valtio	Kunnat	Yksit.	Voittoa tav:ton		
11 MAATALOUS	17,30	29,10	735,20	88,60	870,20	1,03
työntekijät		11,60	557,30		568,90	0,67
toimihenkilöt	17,30	17,50	177,90	88,60	301,30	0,36
12 METSÄTALOUS	232,00		1 426,20	45,10	1 703,30	2,01
työntekijät	139,71		1 006,90		1 146,61	1,35
toimihenkilöt	92,29		419,30	45,10	556,69	0,66
2 KAIIVOS- JA KAIVANNAISTOIMINTA	66,10		313,80		379,90	0,45
työntekijät			238,20		238,20	0,28
toimihenkilöt	66,10		75,60		141,70	0,17
3 TEOLLISUUS	380,00	56,90	23 783,80		24 220,70	28,56
työntekijät	136,12		16 196,80		16 332,92	19,26
toimihenkilöt	243,88	56,90	7 587,00		7 887,78	9,30
4 SÄHKÖ-, KAASU- JA VESIHUOLTO		492,40	876,60		1 369,00	1,62
työntekijät		123,10	527,70		650,80	0,77
toimihenkilöt		369,30	348,90		718,20	0,85
51 TALONRAKENNUSTOIMINTA		239,00	5 781,60		6 020,60	7,10
työntekijät		59,80	4 706,20		4 766,00	5,62
toimihenkilöt		179,20	1 075,40		1 254,60	1,48
52 MAA - JA VESIRAKENNUSTOIMINTA	982,90	524,80	858,60		2 366,30	2,79
työntekijät	252,41	131,20	675,70		1 059,31	1,25
toimihenkilöt	730,49	393,60	182,90		1 306,99	1,54
61 TUUKKAUPPA	35,70		4 379,20		4 414,90	5,21
toimihenkilöt	35,70		4 379,20		4 414,90	5,21
62 VÄHITTÄISKAUPPA			5 910,80		5 910,8	6,97
toimihenkilöt			5 910,80		5 910,8	6,97
63 RAVITSEMIS -JA MAJOITUSTOIMINTA	33,70	12,30	1 993,00		2 039,00	2,41
toimihenkilöt	33,70	12,30	1 993,00		2 039,00	2,41
71 KULJETUS	1 062,50	308,50	3 334,30		4 705,30	5,55
työntekijät	48,98	61,70	2 310,70		2 421,38	2,86
toimihenkilöt	1 013,52	246,80	1 023,60		2 283,92	2,69
72 TIETOLIIKENNE	1 503,50	35,10	264,90		1 803,50	2,13
työntekijät	70,21	7,00	148,30		225,51	0,27
toimihenkilöt	1 433,29	28,10	116,60		1 577,99	1,86
81 RAHOITUSTOIMINTA			2 198,30		2 198,30	2,59
toimihenkilöt			2 198,30		2 198,30	2,59
82 VAKUUTUSTOIMINTA			705,10	247,30	952,40	1,12
toimihenkilöt			705,10	247,30	952,40	1,12
83 KIINTEISTÖ- JA LIIKE-ELÄMÄÄ PALVELEVA TOIMINTA	176,70	173,70	3 016,00		3 366,40	3,97
työntekijät	11,07	43,50	1 411,50		1 466,07	1,73
toimihenkilöt	165,63	130,20	1 604,50		1 900,33	2,24

TOIMIALA Palkansaajaryhmä	Palkkasumma, milj. mk					%	
	Sektorit				Yhteensä		Yhteensä
	Valtio	Kunnat	Yksit.	Voittoa tav:ton			
911 JULKINEN HALLINTO JA YLEINEN TURVALLISUUS	2 794,70	1 809,80			4 604,50	5,43	
913 työntekijät	83,10				83,10	0,10	
toimihenkilöt	2 711,60	1 809,80			4 521,40	5,33	
912 MAANPUOLUSTUS	730,40				730,40	0,86	
toimihenkilöt	730,40				730,40	0,86	
92 PUHTAANAPITO		122,30	134,30		256,60	0,30	
työntekijät		61,20	134,30		195,50	0,23	
toimihenkilöt		61,10			61,10	0,07	
931 OPETUSTOIMINTA	1 092,30	3 918,80		468,20	5 479,30	6,46	
toimihenkilöt	1 092,30	3 918,80		468,20	5 479,30	6,46	
932 TUTKIMUSTOIMINTA	329,70			45,30	375,00	0,44	
toimihenkilöt	329,70			45,30	375,00	0,44	
933 LÄÄKINTÄ- JA ELÄINLÄÄKINTAPALVELU	59,60	4 349,90	143,80	205,70	4 809,00	5,67	
toimihenkilöt	59,60	4 399,90	143,80	205,70	4 809,00	5,67	
934 SOSIAALIHUOLTO	29,70	2 199,00		258,40	2 487,10	2,93	
toimihenkilöt	29,70	2 199,00		258,40	2 487,10	2,93	
935 ELINKEINO- JA AMMATTIJÄRJESTÖT							
939 AATTEELLISET JA SIVISTYKSELLISET YHTEISÖT			271,70	846,50	1 118,20	1,32	
toimihenkilöt			271,70	846,50	1 118,20	1,32	
94 VIRKISTYS- JA KULTTUURIPALVELUTOIMINTA	34,50	565,50	505,40	166,80	1 272,20	1,50	
työntekijät		28,20	159,70		187,90	0,22	
toimihenkilöt	34,50	537,30	345,70	166,80	1 084,30	1,28	
95 KOTITALOUKSIA PALVELEVA TOIMINTA			1 339,20		1 339,20	1,58	
työntekijät			1 212,00		1 212,00	1,43	
toimihenkilöt			127,20		127,20	0,15	
<b>YHTEENSÄ</b>	<b>9 561,30</b>	<b>14 887,10</b>	<b>57 971,80</b>	<b>2 371,90</b>	<b>84 972,10</b>	<b>100,00</b>	
TYÖNTEKIJÄT	741,61	527,30	29 285,30		30 554,21	36,03	
VALTIOSEKTORI					741,61	0,87	
KUNTASEKTORI					527,30	0,62	
YKSITYINEN SEKTORI					29 285,30	34,54	
TOIMIHENKILÖT	8 819,69	14 359,80	28 686,50	2 371,90	54 237,89	63,97	
VALTIOSEKTORI					8 819,69	10,40	
KUNTASEKTORI					14 959,80	16,94	
YKSITYINEN SEKTORI					28 686,50	33,83	
VOITTOA TAVOITTELEMATON SEKTORI					2 371,90	2,80	
VALTIOSEKTORI					9 561,30	11,28	
VIRKASUHTEISET					6 746,65	7,96	
TYÖSUHTEISET KUUKAUSIPALKKAISET					2 073,04	2,45	
TYÖSUHTEISET TUNTIPALKKAISET					741,61	0,87	
KUNTASEKTORI					14 887,10	17,55	
VIRKASUHTEISET					11 159,10	13,16	
TYÖSUHTEISET KUUKAUSIPALKKAISET					3 200,70	3,77	
TYÖSUHTEISET TUNTIPALKKAISET					527,30	0,62	
YKSITYINEN SEKTORI					57 971,80	68,37	
työntekijät					29 285,30	34,54	
toimihenkilöt					28 686,50	33,83	
VOITTOA TAVOITTELEMATON SEKTORI					2 371,90	2,80	
toimihenkilöt					2 371,90	2,80	

## LIITE 4. ANSIOTASOINDEKSIN PAINOJAKAUMA

Ansiotasoindeksien 1980=100, 1975=100 ja 1964=100 vertailu

Toimiala Sektori Palkansaajaryhmä	Painojakauma, %				
	1975=100	1980=100	1980=100	1975=100	1964=100
Maatalous	11		1,03	0,95	1,54
Metsätalous	12		2,01	2,21	6,68
Teollisuus	2,3,4		30,63 <sup>1)</sup>	31,02	31,98
Talonrakennustoiminta	51		7,10	9,03	9,37
Maa- ja vesirakennustoiminta	52		2,79	3,27	5,07
Tietoliikenne	72		2,13	2,17	2,13
Muu liikenne	71		5,55	5,53	5,96
Kauppa	61,62		12,18	12,05	11,10
Pankit	81		2,59	2,34	1,75
Vakuutus	82		1,12	1,06	0,04
Asuntojen omistus	83		3,97 <sup>1)</sup>	0,75	0,41
Julkinen hallinto	911+913,912		6,29	6,25	6,16
Opetustoiminta	931		6,46	6,26	7,04
Terveys- ja sairaanhoito	933		5,67	5,01	3,90
Muut palvelukset	934,935+939, 94,95		10,48 <sup>1)</sup>	12,10	5,87
<b>Yhteensä</b>			<b>100,0</b>	<b>100,0</b>	<b>100,0</b>
<b>Valtiosektori</b>			<b>11,28</b>	<b>13,27</b>	<b>15,74</b>
Virkasuhteiset			7,96	9,62	
Työsuhteiset kk-palkkaiset			2,45	2,22	
Työsuhteiset tuntipalkkaiset			0,87	1,43	
<b>Kuntasektori</b>			<b>17,55</b>	<b>14,83</b>	<b>12,80</b>
Virkasuhteiset			13,16	11,12	
Työsuhteiset kk-palkkaiset			3,77	2,17	
Työsuhteiset tuntipalkkaiset			0,62	1,54	
<b>Yksityinen sektori</b>			<b>68,37</b>	<b>71,90</b>	<b>71,46</b>
Työntekijät			34,54	40,20	
Toimihenkilöt			33,83	31,70	
<b>Voittoa tavoittelematon sektori</b>			<b>2,80</b>		

1) Luokitus on muuttunut

LIITE 5 ANSIOTASOINDEKSIEN 1938=100, 1964=100 ja 1975=100 KETJUTTAMINEN ANSIOTASOINDEKSIIN 1980=100;  
KETJUTUSKERTOIMET

Ketjutuskertoimet on laskettu jakamalla ketjutettavan vanhan indeksin vuoden 1982 4. neljänneksen pisteluku ansiotasoindeksiin 1980=100 vastaavalla pisteluvulla. Vanha indeksi saadaan kertomalla ansiotasoindeksiin 1980=100 pisteluku ketjutuskertoimella.

KETJUTUSKERTOIMET

	Ketjutettava indeksi ja alaindeksi			Kerrottava indeksi 1980=100	
	1938=100	1964=100	1975=100	Toi	Paino
<b>Maatalous</b>	452,2188	9,3638	1,7820	11	
tt		9,4584	1,8438	11 tt	
th		9,1033	1,6353	11 th	
<b>Metsätalous</b>	346,8676	7,0341	1,8168	12	
tt	391,2955	7,6923	1,9126	12 tt	
th	160,6469	4,6880	1,6279	12 th	
<b>Teollisuus</b>	262,6396	5,9832	1,6809	2	379,90
				3	24220,70
				4	<u>1369,00</u>
					25969,60
tt	297,1462	6,4846	1,7054	2 tt	238,20
				3 tt	16332,92
				4 tt	<u>650,80</u>
					17221,92
th	162,4169	4,6979	1,6314	2 th	141,70
				3 th	7887,78
				4 th	<u>718,20</u>
					8747,68
<b>Rakennustoiminta</b>	263,8242	5,5513		5	
tt	288,3205	5,7627		5 tt	
th	146,8340	4,4247		5 th	
<b>Talonrakennustoiminta</b>		5,5008	1,4838	51	
tt		5,6317	1,4630	51 tt	
th		4,5154	1,5854	51 th	
<b>Maa- ja vesirakennustoiminta</b>		5,6337	1,5286	52	
tt		6,0139	1,5096	52 tt	
th		4,2912	1,5964	52 th	
<b>Liikenne</b>	212,6214	5,2660		7	
tt		5,5453		7 tt	
th		4,7836		7 th	

-----  
1) tt = työntekijät, th = toimihenkilöt

## KETJUTUSKERTOIMET

Ketjutettava indeksi ja alaindeksi			Kerrottava indeksi 1980=100	
1938=100	1964=100	1975=100	To1	Paino
Tietoliikenne	4,8337	1,6899	72	
tt	5,2816	1,6530	72 tt	
th	4,3798	1,6984	72 th	
Muu liikenne	4,8921	1,6387	71	
tt	5,1077	1,6354	71 tt	
th	4,4213	1,6412	71 th	
Kauppa, pankit, vakuutus	190,8290		61	4414,90
			62	5910,80
			81	2198,30
			82	952,40
				<u>13476,40</u>
Kauppa	5,6009	1,7014	61	44141,90
tt	5,6009	1,6999	62	5910,80
th	5,5936	1,7014		<u>10325,70</u>
Pankit	6,1807	1,7940	81	
Vakuutus	5,7891	1,7807	82	
Asuntojen omistus	5,2151	1,6892	83 tt	
Julkinen toiminta	159,8935		911+913	4604,50
Julkinen hallinto		4,5205	912	730,40
		1,5753		<u>5334,90</u>
tt	5,7035	1,6610	911+913 tt	
th	4,2542	1,5715	911+913 th	4521,40
			912	730,40
				<u>5251,80</u>
Palvelukset	183,2876	5,1869	92	256,60
			931	5479,30
			932	375,00
			933	4 809,00
			934	2 487,10
			935+939	1 118,20
			94	1 272,20
			95	1 339,20
			63	2 039,00
				<u>19 175,60</u>
	6,6275		92 tt	195,50
			94 tt	187,90
			95 tt	1212,00
				<u>1595,40</u>

## KETJUTUSKERTOIMET

Ketjutettava indeksi ja alaindeksi			Kerrottava indeksi 1980=100	
1938=100	1964=100	1975=100	Tol	Paino
<b>Palvelukset</b>				
th	4,7372		92 th	61,10
			931	5479,30
			932	375,00
			933	4809,00
			934	2487,10
			935+939	1118,20
			94 th	1084,30
			95 th	127,20
			63	<u>2039,00</u>
				17580,20
<hr/>				
Opetustoiminta	4,5572	1,5889	931	
tt	6,3967	1,7093	931	
th	4,2846	1,5685	931	
<hr/>				
Terveysenhoito	4,9159	1,5313	933	
tt	6,1774	1,6040	933	
th	4,5948	1,5115	933	
<hr/>				
Muut palvelukset	6,0230	1,7341	63	2039,00
			92	256,60
			932	375,00
			934	2487,10
			935+939	1118,20
			94	1272,20
			95	<u>1339,20</u>
				8887,30
tt	6,6745	1,8552	92 tt	195,50
			94 tt	187,90
			95 tt	<u>1212,00</u>
				1595,40
th	5,6064	1,6613	63	2039,00
			92 th	61,10
			932	375,00
			934	2487,10
			935+939	1118,20
			94 th	1084,30
			95 th	<u>127,20</u>
				7291,90

KETJUTUSKERTOIMET

Ketjutettava indeksi ja alaindeksi	1938=100	1964=100	1975=100
Kaikki palkansaaajat	243,6357	5,7218	1,6532
työntekijät	292,0493	6,3898	1,6749
toimihenkilöt	170,6970	4,9212	1,6394
Valtio		5,0462	1,6263
virkasuhteiset			1,5806
työsuhteiset kk-palkkaiset			1,7311
työsuhteiset tuntipalkkaiset			1,7502
Kunnat		4,7727	1,5523
virkasuhteiset			1,5496
työsuhteiset kk-palkkaiset			1,6038
työsuhteiset tuntipalkkaiset			1,5505
Yksityiset		6,0548	1,6786
työntekijät			1,6831
toimihenkilöt			1,6800

PALKANSAAJIEN ANSIOTASOINDEKSI 1980-100

LÖNTAGARNAS FÖRTJÄNSTNIVÅINDEX 1980-100

TOIMIALA - NÄRINGSGRÉN	PALKANSAAJARYHMÄ - LÖNTAGARGRUPP	VUOSI JA NELJÄNNESEN - ÅR OCH KVARTAL										
		1980					1981					1982
		I	II	III	IV	I-IV	I	II	III	IV	I-IV	I
1	MAA- JA METSÄTALOUS - LANTBRUK, SKOGSBRUK	91.5'	102.3	102.6	103.6	100.0	105.3	111.3	114.3	112.0	110.7	113.9
	työntekijät - arbetstagare	90.2	103.6	103.5'	102.7	100.0	103.6	110.8	114.5	109.3	109.5	110.6
	toimihenkilöt - tjänstemän	94.1	99.7	100.9	105.3	100.0	108.8	112.5'	113.8	117.3	113.1	120.6
11	MAATALOUS - LANTBRUK	94.5	99.9	100.1	105.5	100.0	107.6	111.6	112.5	117.0	112.2	119.8
	työntekijät - arbetstagare	94.6	99.5	99.9	106.0	100.0	107.0	111.7	112.5'	117.9	112.3	120.3
	toimihenkilöt - tjänstemän	94.4	100.5'	100.5'	104.6	100.0	108.7	111.5	112.7	115.3	112.0	118.8
12	METSÄTALOUS - SKOGSBRUK	89.9	103.5	103.9	102.6	100.0	104.2	111.2	115.2	109.4	110.0	111.0
	työntekijät - arbetstagare	88.0	105.6	105.3	101.1	100.0	101.9	110.3	115.5	105.1	108.2	105.8
	toimihenkilöt - tjänstemän	93.9	99.4	101.1	105.7	100.0	108.8	113.0	114.4	118.4	113.7	121.6
2	KAIVOS- JA KAIVANNAISTOIMINTA - GRUVOR OCH MINERALBROT	92.4	100.0	100.2	107.5'	100.0	108.4	115.0	115.0	118.5	114.2	123.5'
	työntekijät - arbetstagare	92.1	100.1	99.3	108.6	100.0	107.7	115.8	114.9	118.7	114.3	124.6
	toimihenkilöt - tjänstemän	92.9	99.8	101.7	105.6	100.0	109.6	113.7	115.2	118.3	114.2	121.6
3	TEOLLISUUS - TILLVERKNINGSINDUSTRI	93.9	100.5'	100.7	105.1	100.0	107.7	113.7	113.8	116.9	113.0	121.1
	työntekijät - arbetstagare	94.0	101.0	100.2	104.9	100.0	107.3	114.0	113.5	116.5'	112.8	121.0
	toimihenkilöt - tjänstemän	93.7	99.3	101.6	105.5'	100.0	108.5'	112.9	114.4	117.9	113.4	121.3
4	SÄHKÖ-, KAASU- JA VESIHUOLTO - EL-, GAS- OCH VATTENFÖRSÖRJNING	93.8	100.2	100.6	105.4	100.0	108.0	112.6	113.7	118.2	113.1	121.0
	työntekijät - arbetstagare	93.0	100.7	100.3	106.0	100.0	106.6	111.5'	112.0	117.7	111.9	119.5'
	toimihenkilöt - tjänstemän	94.5'	99.7	100.9	104.9	100.0	109.2	113.6	115.3	118.7	114.2	122.3
5	RAKENNUSTOIMINTA - BYGGNADSVÄRKSAMHET	94.7	99.1	100.8	105.5'	100.0	108.5'	112.2	114.0	118.1	113.2	120.5'
	työntekijät - arbetstagare	95.0	98.7	100.7	105.5	100.0	108.3	112.0	113.9	118.7	113.2	120.9
	toimihenkilöt - tjänstemän	93.9	99.8	100.9	105.3	100.0	108.8	112.7	114.0	116.8	113.1	119.6
51	TALONRAKENNUSTOIMINTA - HUSBYGGNADSVÄRKSAMHET	94.8	98.8	101.0	105.4	100.0	108.2	112.2	114.2	118.6	113.3	120.7
	työntekijät - arbetstagare	95.1	98.6	100.9	105.4	100.0	108.2	112.1	114.3	119.0	113.4	120.9
	toimihenkilöt - tjänstemän	93.6	99.5'	101.5'	105.5'	100.0	108.3	112.6	113.9	117.0	113.0	119.9
52	MAA- JA VESIRAKENNUSTOIMINTA - ANLÄGGNINGSVÄRKSAMHET	94.5	99.8	100.2	105.5	100.0	109.1	112.3	113.4	117.0	112.9	120.0
	työntekijät - arbetstagare	94.9	99.4	99.8	106.0	100.0	108.7	111.6	112.5'	117.6	112.6	120.9
	toimihenkilöt - tjänstemän	94.2	100.1	100.4	105.2	100.0	109.4	112.8	114.1	116.5	113.2	119.3
6	KAUPPA, RAVITSEMIS- JA MAJOITUSTOIMINTA - HANDEL, RESTAURANG- OCH HOTELLVÄRKSAMHET	95.1	99.8	100.0	105.1	100.0	107.2	112.2	113.8	117.0	112.6	119.4
	työntekijät - arbetstagare	95.1	99.8	100.0	105.1	100.0	107.2	112.2	113.8	117.0	112.6	119.4
	toimihenkilöt - tjänstemän	95.1	99.8	100.0	105.1	100.0	107.2	112.2	113.8	117.0	112.6	119.4
61	TUKKUKAUPPA - PARTIHANDL	95.1	99.8	100.0	105.1	100.0	107.3	112.6	114.2	117.3	112.8	119.6
	työntekijät - arbetstagare	95.1	99.8	100.0	105.1	100.0	107.3	112.6	114.2	117.3	112.8	119.6
	toimihenkilöt - tjänstemän	95.1	99.8	100.0	105.1	100.0	107.3	112.6	114.2	117.3	112.8	119.6
62	VÄHITTÄISKAUPPA - DETALJHANDL	95.1	99.8	100.0	105.1	100.0	107.3	112.6	114.2	117.3	112.8	119.6
	työntekijät - arbetstagare	95.1	99.8	100.0	105.1	100.0	107.3	112.6	114.2	117.3	112.8	119.6
	toimihenkilöt - tjänstemän	95.1	99.8	100.0	105.1	100.0	107.3	112.6	114.2	117.3	112.8	119.6
63	RAVITSEMIS- JA MAJOITUSTOIMINTA - RESTAURANG- OCH HOTELLVÄRKSAMHET	95.3	99.8	99.8	105.2	100.0	106.5	110.2	111.7	115.7	111.1	118.6
	työntekijät - arbetstagare	95.3	99.8	99.8	105.2	100.0	106.5	110.2	111.7	115.7	111.1	118.6
	toimihenkilöt - tjänstemän	95.3	99.8	99.8	105.2	100.0	106.5	110.2	111.7	115.7	111.1	118.6
7	KULJETUS JA TIETOLIIKENNE - SAMPÄRDELS-, POST- OCH TELEKOMMUNIKATIONER	93.0	100.6	101.0	105.3	100.0	108.2	113.1	113.9	116.4	112.9	118.8
	työntekijät - arbetstagare	91.4	101.2	101.5'	105.8	100.0	107.7	114.4	114.5	117.6	113.5	119.2
	toimihenkilöt - tjänstemän	94.1	100.2	100.7	105.1	100.0	108.5	112.2	113.4	115.6	112.4	118.5'
71	KULJETUS - SAMPÄRDELS	92.5	100.7	101.4	105.4	100.0	107.9	113.3	114.1	116.6	113.0	118.8
	työntekijät - arbetstagare	91.3	101.1	101.7	105.8	100.0	107.6	114.3	114.7	117.5	113.5	118.8
	toimihenkilöt - tjänstemän	93.8	100.2	101.0	105.0	100.0	108.2	112.1	113.5	115.6	112.4	118.7
72	TIETOLIIKENNE - POST- OCH TELEKOMMUNIKATIONER	94.2	100.4	100.1	105.2	100.0	109.0	112.6	113.2	115.8	112.7	118.8
	työntekijät - arbetstagare	92.4	102.4	99.0	106.1	100.0	109.0	115.1	112.8	117.7	113.6	122.9
	toimihenkilöt - tjänstemän	94.5'	100.1	100.3	105.1	100.0	109.1	112.2	113.3	115.5'	112.5	118.2
8	RAHOITUS-, VAKUUTUS-, KIINTEISTÖ- JA LIIKE-ELÄMÄÄ PALVELEVA TOIMINTA - BANK-, FÖRSÄKRINGS-, FASTIGHETS- OCH UPPDRAGS-VÄRKSAMHET	93.6	100.2	100.9	105.3	100.0	106.9	112.3	112.9	116.2	112.1	119.0
	työntekijät - arbetstagare	93.8	101.2	99.6	105.3	100.0	108.1	115.4	113.9	119.0	114.1	123.4
	toimihenkilöt - tjänstemän	93.5	99.9	101.3	105.3	100.0	106.6	111.4	112.7	115.4	111.5'	117.7
81	RAHOITUSTOIMINTA - FINANSIERINGSVÄRKSAMHET	92.7	99.8	102.3	105.3	100.0	105.5	111.5	112.9	115.7	111.4	117.6
	työntekijät - arbetstagare	92.7	99.8	102.3	105.3	100.0	105.5	111.5	112.9	115.7	111.4	117.6
	toimihenkilöt - tjänstemän	92.7	99.8	102.3	105.3	100.0	105.5	111.5	112.9	115.7	111.4	117.6
82	VAKUUTUSTOIMINTA - FÖRSÄKRINGSVÄRKSAMHET	93.1	99.5	99.8	107.7	100.0	109.7	114.2	115.4	117.7	114.2	120.3
	työntekijät - arbetstagare	93.1	99.5	99.8	107.7	100.0	109.7	114.2	115.4	117.7	114.2	120.3
	toimihenkilöt - tjänstemän	93.1	99.5	99.8	107.7	100.0	109.7	114.2	115.4	117.7	114.2	120.3
83	KIINTEISTÖ- JA LIIKE-ELÄMÄÄ PALVELEVA TOIMINTA - FASTIGHETS- OCH UPPDRAGSVÄRKSAMHET	94.3	100.7	100.4	104.6	100.0	107.0	112.3	112.3	116.0	111.9	119.5'
	työntekijät - arbetstagare	93.8	101.2	99.6	105.3	100.0	108.1	115.4	113.9	119.0	114.1	123.4
	toimihenkilöt - tjänstemän	94.7	100.2	101.0	104.1	100.0	106.2	109.8	111.0	113.8	110.2	116.5'

TOIMIALA - NÄRINGSSEKTORIN PALKANSAAJARYHMÄ - LÖNTAGARGRUPP	VUOSI JA NELJÄNNEKSI - ÅR OCH KVARTAL										
	1980				1981				1982		
	I	II	III	IV	I-IV	I	II	III	IV	I-IV	I
9 YHTEISKUNNALLISET JA HENKILÖKOHTAISET PALVELUT - SAMHÄLLS- OCH PERSONLIGA TJÄNSTER	95.0	100.1	100.3	104.6	100.0	108.4	111.9	113.1	115.4	112.2	118.9
työntekijät - arbetstagare	94.6	100.6	100.2	104.6	100.0	106.0	111.7	111.9	114.4	111.0	119.4
toimihenkilöt - tjänstemän	95.0	100.1	100.3	104.6	100.0	108.6	111.9	113.2	115.5	112.3	118.8
911 JULKINEN HALLINTO JA YLEINEN TURVALLISUUS -											
913 OFFENTLIG FÖRVALTNING OCH ALLMÄN SÄKERHET	95.0	100.2	100.2	104.5'	100.0	109.2	112.8	114.1	116.6	113.2	119.9
työntekijät - arbetstagare	91.8	100.8	102.9	104.4	100.0	107.1	113.8	113.8	117.9	113.1	125.3
toimihenkilöt - tjänstemän	95.1	100.2	100.2	104.5'	100.0	109.2	112.8	114.1	116.6	113.2	119.8
912 MAANPUOLUSTUS - LANDSFÖRSVAR	94.5	100.2	100.2	105.1	100.0	108.4	110.7	111.5	113.2	111.0	116.2
toimihenkilöt - tjänstemän	94.5	100.2	100.2	105.1	100.0	108.4	110.7	111.5	113.2	111.0	116.2
92 PUHTAANAPITO - RENHÅLLNING	93.9	100.6	100.4	105.2	100.0	107.1	111.6	112.1	115.9	111.7	119.2
työntekijät - arbetstagare	93.8	100.5'	100.3	105.5'	100.0	106.8	111.6	111.9	116.0	111.6	119.1
toimihenkilöt - tjänstemän	94.2	100.7	100.7	104.4	100.0	108.3	111.6	113.0	115.5	112.1	119.3
931 OPETUSTOIMINTA - UNDERVISNING	95.6	100.0	100.3	104.2	100.0	108.3	111.0	112.4	114.8	111.6	118.0
toimihenkilöt - tjänstemän	95.6	100.0	100.3	104.2	100.0	108.3	111.0	112.4	114.8	111.6	118.0
932 TUTKIMUSTOIMINTA - FORSKNING	95.0	100.2	100.2	104.7	100.0	108.6	111.3	112.5	114.5	111.7	117.7
toimihenkilöt - tjänstemän	95.0	100.2	100.2	104.7	100.0	108.6	111.3	112.5	114.5	111.7	117.7
933 LÄÄKINTÄ- JA ELÄINLÄÄKINTÄPALVELU - HÄLSO- OCH SJUKVÅRD, VETERINÄRVERKSAMHET	94.6	100.2	100.2	105.1	100.0	109.0	112.0	113.1	115.2	112.3	118.7
toimihenkilöt - tjänstemän	94.6	100.2	100.2	105.1	100.0	109.0	112.0	113.1	115.2	112.3	118.7
934 SOSIAALIHUOLTO - SOCIALVÅRD	95.3	100.3	100.3	104.2	100.0	108.4	111.7	113.0	115.4	112.1	119.0
toimihenkilöt - tjänstemän	95.3	100.3	100.3	104.2	100.0	108.4	111.7	113.0	115.4	112.1	119.0
935 ELINKEINO- JA AMMATTIJÄRJESTÖT, 939 AATTEELLISET JA SIVISTYKSELLISET YHTEISÖT - INTRÉSSEORGANISATIONER, IDEELLA OCH KULTURELLA ORGANISATIONER	94.4	99.5'	101.1	105.1	100.0	107.2	113.5	114.6	117.1	113.1	120.0
toimihenkilöt - tjänstemän	94.4	99.5'	101.1	105.1	100.0	107.2	113.5	114.6	117.1	113.1	120.0
94 VIRKISTYS- JA KULTTUURIPALVELUTOIMINTA - REKREATIONS- OCH KULTURELL SERVICEVERKSAMHET	93.9	100.0	100.9	105.2	100.0	108.6	112.2	113.4	116.2	112.6	119.8
työntekijät - arbetstagare	97.1	100.2	98.1	104.7	100.0	107.8	109.5	108.0	113.1	109.6	116.5
toimihenkilöt - tjänstemän	93.8	100.0	101.0	105.2	100.0	108.7	112.3	113.6	116.3	112.7	119.8
95 KOTITALOUKSIA PALVELEVA TOIMINTA - TJÄNSTER TILL HUSHÄLLEN	94.8	100.5'	100.2	104.6	100.0	106.0	111.8	112.2	114.3	111.1	119.3
työntekijät - arbetstagare	94.9	100.6	100.1	104.5	100.0	105.7	111.6	111.9	113.9	110.8	119.1
toimihenkilöt - tjänstemän	94.2	99.5	100.7	105.7	100.0	108.4	113.5	114.7	118.1	113.7	120.7
YHTEENSÄ - TOTAL	94.3	100.2	100.6	105.0	100.0	107.8	112.6	113.6	116.4	112.6	119.7
TYÖNTEKIJÄT - ARBETSTAGARE	93.7	100.7	100.6	105.0	100.0	107.3	113.4	113.7	116.6	112.7	120.2
VALTIO - STATEN	91.8	101.1	101.9	105.2	100.0	109.1	114.6	113.2	114.1	112.7	120.9
KUNNAT - KOMMUNER	95.4	99.7	99.1	105.9	100.0	107.5'	109.9	109.0	114.0	110.1	116.1
YKSITYINEN - PRIVATA	93.8	100.7	100.6	105.0	100.0	107.2	113.4	113.8	116.8	112.8	120.3
TOIMIHENKILÖT - TJÄNSTEMÄN	94.5	99.9	100.6	105.0	100.0	108.1	112.2	113.5	116.3	112.5	119.3
VALTIO - STATEN	95.0	100.2	100.2	104.6	100.0	108.9	112.1	113.3	115.5	112.5'	118.4
KUNNAT - KOMMUNER	94.8	100.2	100.3	104.7	100.0	108.7	111.7	113.0	115.3	112.2	118.8
YKSITYINEN - PRIVATA	94.2	99.7	100.9	105.3	100.0	107.5	112.4	113.9	117.1	112.7	119.9
VOITTOA TAVOITTELEM. - ICKE VINSTSYFTANDE	94.9	99.8	100.5	104.8	100.0	107.9	112.6	113.7	116.1	112.6	119.0
VALTIO - STATEN	94.8	100.2	100.3	104.6	100.0	109.0	112.3	113.3	115.4	112.5'	118.6
VIRKASUHTEISET - TJÄNSTEMÄN	95.0	100.2	100.2	104.6	100.0	109.3	112.7	114.0	116.4	113.1	119.3
TYÖSUHTEISET KUUKAUSIPALKKAISET - MÄNADSÄVLÖNADE I ARBETSÄVTALSFÖRHÄLLANDE	95.2	100.1	100.2	104.5'	100.0	107.6	110.0	110.8	112.5'	110.2	115.6
TYÖSUHTEISET TUNTIPALKKAISET - TIMÄVLÖNADE I ARBETSÄVTALSFÖRHÄLLANDE	91.8	101.1	101.9	105.2	100.0	109.1	114.6	113.2	114.1	112.7	120.9
KUNNAT - KOMMUNER	94.8	100.1	100.2	104.8	100.0	108.7	111.7	112.9	115.3	112.1	118.7
VIRKASUHTEISET - TJÄNSTEMÄN	94.9	100.0	100.1	104.9	100.0	109.0	111.9	113.2	115.4	112.4	118.6
TYÖSUHTEISET KUUKAUSIPALKKAISET - MÄNADSÄVLÖNADE I ARBETSÄVTALSFÖRHÄLLANDE	94.4	100.8	100.8	103.9	100.0	107.7	111.0	112.5'	115.1	111.6	119.5'
TYÖSUHTEISET TUNTIPALKKAISET - TIMÄVLÖNADE I ARBETSÄVTALSFÖRHÄLLANDE	95.4	99.7	99.1	105.9	100.0	107.5'	109.9	109.0	114.0	110.1	116.1
YKSITYINEN - PRIVATA	94.0	100.2	100.7	105.1	100.0	107.4	112.9	113.8	116.9	112.8	120.1
TYÖNTEKIJÄT - ARBETSTAGARE	93.8	100.7	100.6	105.0	100.0	107.2	113.4	113.8	116.8	112.8	120.3
TOIMIHENKILÖT - TJÄNSTEMÄN	94.2	99.7	100.9	105.3	100.0	107.5	112.4	113.9	117.1	112.7	119.9
VOITTOA TAVOITTELEM. - ICKE VINSTSYFTANDE											
TOIMIHENKILÖT - TJÄNSTEMÄN	94.9	99.8	100.5	104.8	100.0	107.9	112.6	113.7	116.1	112.6	119.0

Desimaalin (5) jäljessä oleva (') merkitsee että se on korotettu.

PALKANSAAJIEN ANSIOTASOINDEKSI 1980-100

LÖNTAGARNAS FÖRTJÄNSTNIVÅINDEX 1980-100

TOIMIALA - NÄRINGSSEKTOR PALKANSAAJARYHMÄ - LÖNTAGARGRUPP	VUOSI JA NELJÄNNESEN - ÅR OCH KVARTAL										
	1982				1983				1984*		
	II	III	IV	I-IV	I	II	III	IV	I-IV	I	II
1 MAA- JA METSÄTALOUS - LANTBRUK, SKOGSBRUK työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	122.8 121.5' 125.5'	122.5 120.8 126.0	127.0 124.8 131.5'	121.6 119.4 125.9	126.2 122.6 133.4	130.0 126.2 137.5'	132.6 130.2 137.6	134.6 131.0 141.6	130.8 127.5' 137.5	136.4 132.8 143.6	143.7 141.4 148.3
11 MAATALOUS - LANTBRUK työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	123.7 123.1 124.7	125.4 125.7 124.8	128.9 127.4 131.6	124.4 124.1 125.0	130.9 129.7 133.1	133.9 132.4 136.7	132.1 129.6 136.8	138.1 136.8 140.5	133.7 132.1 136.8	142.0 141.4 143.1	146.7 147.2 145.7
12 METSÄTALOUS - SKOGSBRUK työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	122.4 120.7 125.9	121.1 118.4 126.7	126.1 123.5 131.4	120.1 117.1 126.4	123.8 119.0 133.6	128.0 123.1 137.9	132.9 130.5' 138.1	132.8 128.1 142.2	129.4 125.2 138.0	133.6 128.5 144.0	142.2 138.5 149.7
2 KAIIVOS- JA KAIVANNAISTOIMINTA - GRUVOR OCH MINERALBROTT työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	125.4 124.8 126.4	125.0 123.7 127.2	132.6 132.8 132.3	126.6 126.5' 126.9	134.7 134.5 135.0	139.4 138.8 140.4	138.9 137.8 140.6	144.2 143.4 145.6	139.3 138.6 140.4	147.3 146.9 147.9	152.5' 152.0 153.2
3 TEOLLISUUS - TILLVERKNINGSINDUSTRI työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	125.5' 125.4 125.8	124.9 124.0 126.9	130.6 129.9 132.2	125.5 125.0 126.6	132.5 131.5' 134.7	139.1 138.7 139.9	138.0 137.0 140.1	142.6 142.0 144.0	138.1 137.3 139.7	144.6 143.7 146.6	152.5 152.2 153.3
4 SÄHKÖ-, KAASU- JA VESIHUOLTO - EL-, GAS- OCH VATTENFÖRSÖRJNING työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	126.3 124.2 128.2	126.0 122.9 128.8	132.6 130.6 134.4	126.5' 124.3 128.4	134.2 132.6 135.7	138.2 134.7 141.3	138.2 133.9 142.2	143.7 140.6 146.5'	138.6 135.5' 141.4	146.9 143.1 150.4	152.0 147.6 156.0
5 RAKENNUSTOIMINTA - BYGGNADSVERSAMHET työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	123.2 122.7 124.4	124.1 123.9 124.6	129.7 129.8 129.5	124.4 124.3 124.5	132.0 132.5 130.7	137.2 137.3 136.8	137.9 138.2 137.1	143.8 144.9 141.4	137.7 138.3 136.5'	147.5' 148.9 144.3	150.6 151.1 149.4
51 TALONRAKENNUSTOIMINTA - HUSBYGGNADSVERSAMHET työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	123.0 122.6 124.5	124.2 124.0 124.7	129.8 129.8 130.0	124.4 124.3 124.8	132.1 132.5 130.5	137.5' 137.5' 137.5	138.4 138.6 137.8	144.4 145.2 141.5'	138.1 138.4 136.8	148.1 149.1 144.3	151.4 151.6 150.7
52 MAA- JA VESIRAKENNUSTOIMINTA - ANLÄGGNINGSVERSAMHET työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	123.7 123.0 124.2	124.0 123.5 124.4	129.4 129.7 129.1	124.3 124.3 124.3	131.7 132.6 130.9	136.4 136.8 136.1	136.6 136.8 136.4	142.3 143.7 141.3	136.7 137.4 136.2	145.9 147.7 144.4	148.6 149.1 148.2
6 KAUPPA, RAVITSEMIS- JA MAJOITUSTOIMINTA - HANDEL, RESTAURANG- OCH HOTELLVERKSAMHET toimihenkilöt - tjänstemän	124.7 124.7	125.0 125.0	129.1 129.1	124.5 124.5	130.0 130.0	137.3 137.3	137.7 137.7	142.9 142.9	137.0 137.0	143.9 143.9	150.7 150.7
61 TUOKUKAUPPA - PARTIHANDEL toimihenkilöt - tjänstemän	124.8 124.8	125.1 125.1	129.2 129.2	124.7 124.7	130.1 130.1	137.4 137.4	137.9 137.9	142.7 142.7	137.0 137.0	143.8 143.8	150.5' 150.5'
62 VÄHITTÄISKKAUPPA - DETALJHANDEL toimihenkilöt - tjänstemän	124.8 124.8	125.1 125.1	129.2 129.2	124.7 124.7	130.1 130.1	137.4 137.4	137.9 137.9	142.7 142.7	137.0 137.0	143.8 143.8	150.5 150.5
63 RAVITSEMIS- JA MAJOITUSTOIMINTA - RESTAURANG- OCH HOTELLVERKSAMHET toimihenkilöt - tjänstemän	124.0 124.0	124.3 124.3	128.8 128.8	123.9 123.9	129.5 129.5	136.8 136.8	136.7 136.7	143.7 143.7	136.7 136.7	144.5 144.5	152.0 152.0
7 KULJETUS JA TIETOLIIKENNE - SAMFÄRDSSEL, POST- OCH TELEKOMMUNIKATIONER työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	124.2 125.2 123.5'	124.3 125.2 123.7	129.7 130.2 129.4	124.2 124.9 123.7	131.0 130.4 131.4	136.3 136.2 136.5'	137.2 137.3 137.2	142.6 142.2 142.9	136.8 136.5' 137.0	143.6 142.7 144.1	148.9 149.1 148.7
71 KULJETUS - SAMFÄRDSSEL työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	124.5' 125.1 123.8	124.7 125.3 124.1	129.8 130.0 129.6	124.4 124.8 124.1	130.7 130.1 131.3	136.1 135.9 136.4	137.4 137.3 137.6	142.8 142.0 143.6	136.8 136.3 137.2	143.5 142.6 144.6	149.4 148.7 150.1
72 TIETOLIIKENNE - POST- OCH TELEKOMMUNIKATIONER työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	123.3 125.8 122.9	123.1 124.1 123.0	129.3 131.4 129.0	123.6 126.0 123.3	131.7 133.1 131.5'	136.8 139.1 136.5	136.8 137.7 136.6	142.2 143.8 141.9	136.9 138.4 136.6	143.6 144.2 143.5'	147.5' 153.8 146.6
8 RAHOITUS-, VAKUUTUS-, KIINTEISTÖ- JA LIIKE- ELÄMÄ PALVELEVA TOIMINTA - BANK-, FÖRSÄKRINGS-, FASTIGHETS- OCH UPDRAGS- VERKSAMHET työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	124.1 130.4 122.2	123.8 128.1 122.6	129.1 134.8 127.5'	124.0 129.2 122.5'	130.1 136.1 128.3	138.2 143.4 136.7	138.6 141.9 137.6	144.7 148.5 143.6	137.9 142.5' 136.5	145.8 145.0 146.1	151.7 156.8 150.2
81 RAHOITUSTOIMINTA - FINANSIERINGSVERKSAMHET toimihenkilöt - tjänstemän	121.4 121.4	121.6 121.6	126.2 126.2	121.7 121.7	126.7 126.7	135.7 135.7	137.3 137.3	144.7 144.7	136.1 136.1	147.8 147.8	149.2 149.2
82 VAKUUTUSTOIMINTA - FÖRSÄKRINGSVERKSAMHET toimihenkilöt - tjänstemän	126.0 126.0	126.3 126.3	131.8 131.8	126.1 126.1	132.6 132.6	141.6 141.6	141.9 141.9	145.9 145.9	140.5' 140.5'	147.3 147.3	154.8 154.8
83 KIINTEISTÖ- JA LIIKE-ELÄMÄ PALVELEVA TOIMINTA - FASTIGHETS- OCH UPDRAGSVERKSAMHET työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	125.3 130.4 121.4	124.6 128.1 121.8	130.3 134.8 126.7	124.9 129.2 121.6	131.6 136.1 128.1	138.8 143.4 135.3	138.5' 141.9 135.8	144.3 148.5 141.1	138.3 142.5' 135.1	144.2 145.0 143.5	152.5' 156.8 149.1

TOIMIALA - NÄRINGSRE PALKANSAAJARYHMÄ - LÖNTAGARGRUPP	VUOSI JA NELJÄNNES - ÅR OCH KVARTAL											
	1982		1983								1984*	
	II	III	IV	I-IV	I	II	III	IV	I-IV	I	II	
9 YHTEISKUNNALLISET JA HENKILÖKOHTAISET PALVELUT - SAMHÄLLS- OCH PERSONLIGA TJÄNSTER	124.8	124.9	131.3	125.0	132.5'	138.8	139.7	145.4	139.1	148.6	152.5	
työntekijät - arbetstagare	121.7	120.9	127.9	122.5'	129.1	134.2	133.0	138.3	133.6	139.7	144.8	
toimihenkilöt - tjänstemän	125.1	125.2	131.6	125.2	132.7	139.1	140.2	146.0	139.5'	149.3	153.1	
911 JULKINEN HALLINTO JA YLEINEN TURVALLISUUS -												
913 OFFENTLIG FÖRVALTNING OCH ALLMÄN SÄKERHET	125.7	125.8	132.0	125.9	133.5	139.6	140.5'	146.0	139.9	149.0	152.3	
työntekijät - arbetstagare	126.9	127.0	132.9	128.0	135.9	141.2	140.7	144.5	140.6	148.3	153.2	
toimihenkilöt - tjänstemän	125.7	125.8	132.0	125.8	133.5'	139.5	140.4	146.0	139.9	149.0	152.3	
912 MAANPUOLUSTUS - LANDSFÖRSVAR	121.2	121.2	127.5	121.5	130.0	134.8	135.0	140.3	135.1	142.1	145.5'	
toimihenkilöt - tjänstemän	121.2	121.2	127.5	121.5	130.0	134.8	135.0	140.3	135.1	142.1	145.5'	
92 PUHTAANAPITO - RENHÅLLNING	126.0	125.2	132.2	125.6	132.9	139.7	139.8	144.8	139.3	146.8	153.8	
työntekijät - arbetstagare	125.8	124.7	131.9	125.4	132.8	139.3	139.0	144.8	139.0	146.0	153.7	
toimihenkilöt - tjänstemän	126.7	126.8	133.1	126.5'	133.3	140.9	142.2	144.8	140.3	149.4	153.9	
931 OPETUSTOIMINTA - UNDERVISNING	123.9	124.0	132.1	124.5'	133.5	140.1	140.7	147.8	140.5	149.2	152.7	
toimihenkilöt - tjänstemän	123.9	124.0	132.1	124.5'	133.5	140.1	140.7	147.8	140.5	149.2	152.7	
932 TUTKIMUSTOIMINTA - FORSKNING	122.9	123.1	129.2	123.2	131.7	136.5	136.6	142.1	136.7	144.0	147.9	
toimihenkilöt - tjänstemän	122.9	123.1	129.2	123.2	131.7	136.5	136.6	142.1	136.7	144.0	147.9	
933 LÄÄKINTÄ- JA ELÄINLÄÄKINTÄPALVELU - HÄLSO- OCH SJUKVÅRD, VETERINÄRVERKSAMHET	125.5	125.6	130.8	125.2	131.1	138.3	140.3	145.9	138.9	151.0	155.0	
toimihenkilöt - tjänstemän	125.5	125.6	130.8	125.2	131.1	138.3	140.3	145.9	138.9	151.0	155.0	
934 SOSIAALIHUOLTO - SOCIALVÅRD	126.1	126.2	132.0	125.8	132.3	139.3	141.0	146.5	139.8	151.4	155.7	
toimihenkilöt - tjänstemän	126.1	126.2	132.0	125.8	132.3	139.3	141.0	146.5	139.8	151.4	155.7	
935 ELINKEINO- JA AMMATTIJÄRJESTÖT, 939 AATTEELLISET JA SIVISTYKSELLISET YHTEISÖT - INTRÉSSEORGANISATIONER,												
IDEELLA OCH KULTURELLA ORGANISATIONER	126.8	127.1	133.0	126.7	135.0	138.8	138.9	142.8	138.9	146.7	151.1	
toimihenkilöt - tjänstemän	126.8	127.1	133.0	126.7	135.0	138.8	138.9	142.8	138.9	146.7	151.1	
94 VIRKISTYS- JA KULTTUURIPALVELUTOIMINTA - REKREATIONS- OCH KULTURELL SERVICEVERKSAMHET	125.6	126.0	131.8	125.8	133.4	139.0	139.7	144.4	139.1	148.0	153.2	
työntekijät - arbetstagare	123.8	120.2	129.2	122.4	132.8	132.3	130.7	139.1	133.7	143.8	145.4	
toimihenkilöt - tjänstemän	125.6	126.2	131.8	125.9	133.4	139.1	139.9	144.6	139.3	148.1	153.4	
95 KOTITALOUKSIA PALVELEVA TOIMINTA - TJÄNSTER TILL HUSHÄLLEN	121.0	120.5'	127.3	122.0	128.4	133.5	132.3	137.5	132.9	139.0	143.6	
työntekijät - arbetstagare	120.6	119.9	126.9	121.6	128.0	132.9	131.5	136.8	132.3	138.0	142.8	
toimihenkilöt - tjänstemän	125.1	125.7	130.7	125.5	132.6	139.4	139.8	144.2	139.0	148.6	150.9	
YHTEENSÄ - TOTAL	124.7	124.7	130.2	124.8	131.6	138.0	138.2	143.5'	137.8	145.7	151.5'	
TYÖNTEKIJÄT - ARBETSTAGARE	124.6	123.9	129.8	124.6	131.2	137.4	136.9	142.0	136.9	143.8	150.8	
VALTIO - STATEN	124.0	124.8	131.3	125.2	131.2	139.5'	136.4	139.5'	136.6	142.2	148.9	
KUNNAT - KOMMUNER	122.4	121.0	129.7	122.3	131.8	133.1	132.0	140.1	134.3	143.0	144.7	
YKSITYINEN - PRIVATA	124.7	123.9	129.7	124.7	131.2	137.4	137.0	142.1	136.9	143.9	151.0	
TOIMIHENKILÖT - TJÄNSTEMÄN	124.7	125.1	130.5	124.9	131.9	138.3	139.0	144.3	138.3	146.7	151.8	
VALTIO - STATEN	123.3	123.4	129.7	123.7	132.1	137.1	137.3	142.7	137.3	144.4	147.4	
KUNNAT - KOMMUNER	125.7	125.8	132.1	125.6	132.5'	139.6	141.2	147.3	140.1	151.5'	155.5	
YKSITYINEN - PRIVATA	124.7	125.2	129.9	124.9	131.3	137.9	138.4	143.3	137.7	145.1	151.5'	
VOITTOA TAVOITTELEM. - ICKE VINSTSYFTANDE	124.9	125.1	131.6	125.2	133.8	138.9	139.0	143.8	138.8	146.0	149.5'	
VALTIO - STATEN	123.4	123.5	129.8	123.8	132.1	137.3	137.2	142.5'	137.3	144.2	147.6	
VIRKASUHTEISET - TJÄNSTEMÄN	124.2	124.2	130.9	124.7	133.3	138.3	138.4	143.7	138.4	145.2	148.2	
TYÖSUHTEISET KUUKAUSIPALKKAISET - MÄNADSAVLÖNADE I ARBETSAVTALS FÖRHÄLLANDE	120.5	120.9	125.7	120.7	128.3	133.5	133.7	139.6	133.8	141.5'	145.1	
TYÖSUHTEISET TUNTIPALKKAISET - TIMAVLÖNADE I ARBETSAVTALS FÖRHÄLLANDE	124.0	124.8	131.3	125.2	131.2	139.5'	136.4	139.5'	136.6	142.2	148.9	
KUNNAT - KOMMUNER	125.6	125.6	132.0	125.5'	132.5'	139.4	140.9	147.0	139.9	151.2	155.1	
VIRKASUHTEISET - TJÄNSTEMÄN	125.0	125.1	131.0	124.9	131.5'	138.7	140.6	146.8	139.4	150.9	154.7	
TYÖSUHTEISET KUUKAUSIPALKKAISET - MÄNADSAVLÖNADE I ARBETSAVTALS FÖRHÄLLANDE	128.1	128.2	135.8	127.9	136.0	142.6	143.5'	149.0	142.8	153.4	158.2	
TYÖSUHTEISET TUNTIPALKKAISET - TIMAVLÖNADE I ARBETSAVTALS FÖRHÄLLANDE	122.4	121.0	129.7	122.3	131.8	133.1	132.0	140.1	134.3	143.0	144.7	
YKSITYINEN - PRIVATA	124.7	124.6	129.8	124.8	131.3	137.7	137.7	142.7	137.3	144.5	151.2	
TYÖNTEKIJÄT - ARBETSTAGARE	124.7	123.9	129.7	124.7	131.2	137.4	137.0	142.1	136.9	143.9	151.0	
TOIMIHENKILÖT - TJÄNSTEMÄN	124.7	125.2	129.9	124.9	131.3	137.9	138.4	143.3	137.7	145.1	151.5'	
VOITTOA TAVOITTELEM. - ICKE VINSTSYFTANDE	124.9	125.1	131.6	125.2	133.8	138.9	139.0	143.8	138.8	146.0	149.5'	
TOIMIHENKILÖT - TJÄNSTEMÄN	124.9	125.1	131.6	125.2	133.8	138.9	139.0	143.8	138.8	146.0	149.5'	

Desimaalin (5) jäljessä oleva (') merkitsee että se on korotettu.

\* Ennakkotietoja

PALKANSAAJIEN ANSIOTASOINDEKSI 1980-100

LÖNTAGARNAS FÖRTJÄNSTNIVÅINDEX 1980-100

TOIMIALA - NÄRINGSGRÄN PALKANSAAJARYHMÄ - LÖNTAGARGRUPP	VUOSI JA NELJÄNNEKSEN - ÅR OCH KVARTAL					
	1984*			1985*		
	III	IV	I-IV	I	II	III
1 MAA- JA METSÄTALOUS - LANTBRUK, SKOGSBRUK työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	142.4 139.3 148.5	144.4 141.9 149.4	141.7 138.8 147.5'	142.9 137.6 153.5'	154.8 152.5' 159.5'	152.6 149.1 159.6
11 MAATALOUS - LANTBRUK työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	149.2 150.9 145.9	152.1 154.6 147.2	147.5' 148.5 145.5'	151.1 150.5 152.3	161.1 163.2 157.1	162.4 165.1 157.2
12 METSÄTALOUS - SKOGSBRUK työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	138.9 133.5 149.9	140.5' 135.6 150.6	138.8 134.0 148.6	138.7 131.2 154.1	151.6 147.2 160.7	147.6 141.2 160.9
2 KAIVOS- JA KAIVANNAISTOIMINTA - GRUVOR OCH MINERALBROT työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	152.7 152.2 153.5	155.3 155.4 155.0	151.9 151.6 152.4	158.5 158.1 159.2	161.7 159.5 165.5'	163.1 161.5 165.7
3 TEOLLISUUS - TILLVERKNINGSINDUSTRI työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	151.9 151.1 153.6	153.3 152.7 154.7	150.6 149.9 152.0	157.3 157.0 158.0	163.7 163.0 165.1	162.9 161.7 165.5
4 SÄHKÖ-, KAASU- JA VESIHUOLTO - EL-, GAS- OCH VATTENFÖRSÖRJNING työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	152.6 148.3 156.4	155.0 152.7 157.0	151.6 147.9 155.0	159.3 156.8 161.6	165.4 163.1 167.6	165.7 163.3 167.9
5 RAKENNUSTOIMINTA - BYGGNADSVÄRKSAMHET työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	152.1 153.0 149.8	155.8 158.0 150.8	151.5' 152.8 148.6	161.5' 164.3 154.9	166.4 168.7 160.9	167.1 169.8 161.2
51 TALONRAKENNUSTOIMINTA - HUSBYGGNADSVÄRKSAMHET työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	153.2 153.7 151.2	157.2 158.6 152.0	152.5' 153.3 149.5	162.9 164.8 155.4	168.0 169.5' 162.2	169.0 170.7 162.6
52 MAA- JA VESIRAKENNUSTOIMINTA - ANLÄGGNINGSVÄRKSAMHET työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	149.2 150.0 148.6	152.2 155.3 149.6	149.0 150.5 147.7	157.8 162.0 154.5'	162.2 165.3 159.7	162.5' 165.7 159.8
6 KAUPPA, RAVITSEMIS- JA MAJOITUSTOIMINTA - HANDEL, RESTAURANG- OCH HOTELLVÄRKSAMHET toimihenkilöt - tjänstemän	153.2 153.2	155.0 155.0	150.7 150.7	156.5 156.5	165.1 165.1	165.4 165.4
61 TUOKKUKAUPPA - PARTIHANDEL toimihenkilöt - tjänstemän	153.4 153.4	154.9 154.9	150.6 150.6	156.6 156.6	165.0 165.0	165.3 165.3
62 VÄHITTÄISKAUPPA - DETALJHANDEL toimihenkilöt - tjänstemän	153.4 153.4	154.9 154.9	150.6 150.6	156.6 156.6	165.0 165.0	165.3 165.3
63 RAVITSEMIS- JA MAJOITUSTOIMINTA - RESTAURANG- OCH HOTELLVÄRKSAMHET toimihenkilöt - tjänstemän	152.1 152.1	155.7 155.7	151.1 151.1	156.3 156.3	165.7 165.7	165.8 165.8
7 KULJETUS JA TIETOLIIKENNE - SAMPÄRDESEL, POST- OCH TELEKOMMUNIKATIONER työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	149.8 150.7 149.2	151.8 153.7 150.6	148.5 149.1 148.1	155.5' 155.6 155.4	162.1 162.6 161.8	162.0 164.0 162.0
71 KULJETUS - SAMFÄRDESEL työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	150.7 150.6 150.8	152.8 153.4 152.2	149.1 148.8 149.4	156.0 155.1 157.0	163.3 162.2 164.4	164.2 163.8 164.6
72 TIETOLIIKENNE - POST- OCH TELEKOMMUNIKATIONER työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	147.4 151.8 146.8	149.3 156.9 148.2	146.9 151.7 146.3	154.1 161.5 153.1	159.2 166.6 158.1	159.3 166.4 158.2
8 RAHOITUS-, VAKUUTUS-, KIINTEISTÖ- JA LIIKE- ELÄMÄÄ PALVELEVA TOIMINTA - BANK-, FÖRSÄKRINGS-, FASTIGHETS- OCH UPPDRAGS- VÄRKSAMHET työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	152.9 156.2 151.9	156.5 159.9 155.5	151.7 154.5' 150.9	159.2 162.1 158.3	165.8 169.9 164.6	166.0 170.1 164.9
81 RAHOITUSTOIMINTA - FINANSIERINGSVÄRKSAMHET toimihenkilöt - tjänstemän	151.8 151.8	159.0 159.0	151.9 151.9	159.2 159.2	165.7 165.7	165.8 165.8
82 VAKUUTUSTOIMINTA - FÖRSÄKRINGSVÄRKSAMHET toimihenkilöt - tjänstemän	156.4 156.4	156.9 156.9	153.9 153.9	164.3 164.3	168.8 168.8	169.2 169.2
83 KIINTEISTÖ- JA LIIKE-ELÄMÄÄ PALVELEVA TOIMINTA - FASTIGHETS- OCH UPPDRAGSVÄRKSAMHET työntekijät - arbetstagare toimihenkilöt - tjänstemän	152.5 156.2 149.7	154.8 159.9 150.8	151.0 154.5' 148.3	157.6 162.1 154.2	165.0 169.9 161.2	165.3 170.1 161.6

TOIMIALA - NÄRINGSSEKTORIN PALKANSAAJARYHMÄ - LÖNTAGARGRUPP	VUOSI JA NELJÄNNES - ÅR OCH KVARTAL					
	1984*			1985*		
	III	IV	I-IV	I	II	III
9 YHTEISKUNNALLISET JA HENKILÖKOHTAISET PALVELUT - SAMHÄLLS- OCH PERSONLIGA TJÄNSTER	153.3	154.3	152.2	159.9	164.7	165.1
työntekijät - arbetstagare	147.5	149.5	145.4	153.2	159.0	160.2
toimihenkilöt - tjänstemän	153.7	154.6	152.7	160.3	165.1	165.4
911 JULKINEN HALLINTO JA YLEINEN TURVALLISUUS -						
913 OFFENTLIG FÖRVALTNING OCH ALLMÄN SÄKERHET	152.7	153.6	151.9	159.2	164.0	164.1
työntekijät - arbetstagare	151.8	153.1	151.6	155.4	159.6	160.7
toimihenkilöt - tjänstemän	152.7	153.6	151.9	159.3	164.0	164.2
912 MAANPUOLUSTUS - LANDSFÖRSVAR	145.6	147.4	145.1	152.4	157.3	157.4
toimihenkilöt - tjänstemän	145.6	147.4	145.1	152.4	157.3	157.4
92 PUHTAANAPITO - RENHÅLLNING	154.6	156.5'	152.9	160.1	166.0	166.4
työntekijät - arbetstagare	154.7	157.2	152.9	160.8	166.6	167.0
toimihenkilöt - tjänstemän	154.2	154.3	153.0	157.9	164.1	164.3
931 OPETUSTOIMINTA - UNDERVISNING	153.6	155.1'	152.6	160.1	165.3	165.9
toimihenkilöt - tjänstemän	153.6	155.1	152.6	160.1	165.3	165.9
932 TUTKIMUSTOIMINTA - FORSKNING	148.2	150.2	147.6	155.3	160.3	160.5'
toimihenkilöt - tjänstemän	148.2	150.2	147.6	155.3	160.3	160.5'
933 LÄÄKINTÄ- JA ELÄINLÄÄKINTÄPALVELU - HÄLSO- OCH SJUKVÅRD, VETERINÄRVERKSAMHET	155.8	156.0	154.4	163.0	166.9	167.1
toimihenkilöt - tjänstemän	155.8	156.0	154.4	163.0	166.9	167.1
934 SOSIAALIHUOLTO - SOCIALVÅRD	156.3	157.1	155.1	163.0	167.8	167.9
toimihenkilöt - tjänstemän	156.3	157.1	155.1	163.0	167.8	167.9
935 ELINKEINO- JA AMMATTIJÄRJESTÖT, 939 AATTEELLISET JA SIVISTYKSELLISET YHTEISÖT - INTRESSEORGANISATIONER, IDEELLA OCH KULTURELLA ORGANISATIONER	151.2	151.8	150.2	157.4	162.4	162.6
toimihenkilöt - tjänstemän	151.2	151.8	150.2	157.4	162.4	162.6
94 VIRKISTYS- JA KULTTUURIPALVELUTOIMINTA - REKREATIONS- OCH KULTURELL SERVICEVERKSAMHET	153.5	154.4	152.3	158.8	164.8	165.0
työntekijät - arbetstagare	142.8	146.0	144.5	147.6	154.0	154.0
toimihenkilöt - tjänstemän	153.8	154.6	152.5'	159.1	165.0	165.3
95 KOTITALOUKSIA PALVELEVA TOIMINTA - TJÄNSTER TILL HUSHÄLLEN	146.8	148.6	144.5'	152.4	158.4	159.6
työntekijät - arbetstagare	146.2	148.1	143.8	152.0	157.9	159.2
toimihenkilöt - tjänstemän	152.1	153.4	151.2	156.5	162.9	163.4
YHTEENSÄ - TOTAL	152.1	154.0	150.8	157.9	164.2	164.2
TYÖNTEKIJÄT - ARBETSTAGARE	150.8	153.4	149.7	157.2	163.6	163.1
VALTIO - STATEN	145.9	148.2	146.3	151.6	157.8	154.9
KUNNAT - KOMMUNER	142.8	147.5	144.5'	153.3	155.6	155.6
YKSITYINEN - PRIVATA	151.0	153.6	149.9	157.4	163.9	163.4
TOIMIHENKILÖT - TJÄNSTEMÄN	152.9	154.3	151.4	158.3	164.6	164.9
VALTIO - STATEN	147.7	149.3	147.2	154.4	159.3	159.5'
KUNNAT - KOMMUNER	156.4	156.9	155.1	162.9	167.6	167.9
YKSITYINEN - PRIVATA	152.9	154.8	151.1	157.3	165.0	165.3
VOITTOA TAVOITTELEM. - ICKE VINSTSYFTANDE	150.1	151.2	149.2	156.6	161.4	161.6
VALTIO - STATEN	147.5	149.2	147.1	154.2	159.2	159.1
VIRKASUHTEISET - TJÄNSTEMÄN	148.4	149.9	147.9	155.0	160.0	160.1
TYÖSUHTEISET KUUKAUSIPALKKAISET - MÄNADSAVLÖNADE I ARBETSAVTALSFÖRHÄLLANDE	145.4	147.3	144.8	152.3	157.2	157.3
TYÖSUHTEISET TUNTIPALKKAISET - TIMAVLÖNADE I ARBETSAVTALSFÖRHÄLLANDE	145.9	148.2	146.3	151.6	157.8	154.9
KUNNAT - KOMMUNER	155.9	156.6	154.7	162.6	167.2	167.5'
VIRKASUHTEISET - TJÄNSTEMÄN	155.8	156.4	154.5'	163.3	167.3	167.7
TYÖSUHTEISET KUUKAUSIPALKKAISET - MÄNADSAVLÖNADE I ARBETSAVTALSFÖRHÄLLANDE	158.3	158.8	157.2	161.7	168.7	168.8
TYÖSUHTEISET TUNTIPALKKAISET - TIMAVLÖNADE I ARBETSAVTALSFÖRHÄLLANDE	142.8	147.5	144.5'	153.3	155.6	155.6
YKSITYINEN - PRIVATA	152.0	154.2	150.5'	157.3	164.4	164.3
TYÖNTEKIJÄT - ARBETSTAGARE	151.0	153.6	149.9	157.4	163.9	163.4
TOIMIHENKILÖT - TJÄNSTEMÄN	152.9	154.8	151.1	157.3	165.0	165.3
VOITTOA TAVOITTELEM. - ICKE VINSTSYFTANDE TOIMIHENKILÖT - TJÄNSTEMÄN	150.1	151.2	149.2	156.6	161.4	161.6

Desimaalin (5) jäljessä oleva (') merkitsee että se on korotettu.

\* Ennakkotietoja

## T I L A S T O K E S K U S

## TUTKIMUKSIA

Tilastokeskus on julkaissut Tutkimuksia v. 1966 alkaen, v. 1983 lähtien ovat ilmestyneet seuraavat:

86. Jarmo Hyrkkö — Ilkka Lehtinen, Nettohintaindeksi 1977=100. Tammikuu 1983. 37 s.
87. Veli-Matti Lehtonen — Timo Puustinen — Pentti Tuominen, Vuoden 1980 kuntien kalleustutkimus. Maaliskuu 1983. 176 s.
87. Veli-Matti Lehtonen — Timo Puustinen — Pentti Tuominen, Dyrortsundersökningen 1980. Mars 1983. 194 s.
88. Markku Tahvanainen — Markku Lindqvist, Talonrakennustoiminnan volyyymi-indeksi 1980=100. Huhtikuu 1983. 79 s.
89. Olavi E. Niitamo, Johdonmukaisuus ja ristiriita. Huhtikuu 1983. 54 s.
90. Future Trends of Data Management, Olavi E. Niitamo, Data Management in the 1980s. Olli Janhunen, Integration of Data, Applications and the Mass Media. May 1983. 23 p.
91. Iiris Niemi, The 1979 Time Use Study Method. May 1983. 27 p.
92. Heikki Havén — Risto Syvänperä, Aikuiskoulutukseen osallistuminen 1980. Toukokuu 1983. 100 s.
92. Heikki Havén — Risto Syvänperä, Participation in Adult Education in 1980. May 1984. 100 p.
93. Lättilä — Heiskanen, Piilorikollisuus 1980, Haastattelututkimus henkilöön kohdistuneesta ilmitul-  
leesta rikollisuudesta ja piilorikollisuudesta. Toukokuu 1983. 99 s.
93. Lättilä — Heiskanen, Hidden Criminality 1980, A Survey on Reported and Unreported Offences Against  
the Person. December 1983. 92 p.
94. Aila Repo, Väestön tutkinto- ja koulutusrakenne-ennuste 1981 — 1995. Toukokuu 1983. 154 s.
95. Hilka Vihavainen — Seppo Varjonen, Kansantalouden tilinpito, Investoinnit kansantalouden  
tilinpidossa. Toukokuu 1983. 75 s.
96. Tuomo Niskanen, Rikosvahingot 1980, Otantatutkimus poliisin tietoon tulleista omaisuus- ja  
väkivaltarikoksista. Kesäkuu 1983. 99 s.
96. Tuomo Niskanen, Crime Damages 1980, A Study of Property Offences and Violent Offences Reported to  
the Police. February 1984. 88 p.
97. Risto Kolari, Ammatillinen liikkuvuus Suomessa 1970/1975. Heinäkuu 1983. 127 s.
98. Mauri Nieminen, Suomen ruotsinkielinen väestö vuosina 1980-2020. Heinäkuu 1983. 51 s.
99. Carita Putkonen, Luotettavuustutkimus Väestö- ja asuntolaskenta 1980 osa I, Selvitys mittaus- ja  
käsittelyvirheistä. Marraskuu 1983. 215 s.
99. Carita Putkonen, Confidence Study Population and Housing Census 1980, Measurement and Processing  
Errors. December 1984. 93 p.
100. Carita Putkonen, Luotettavuustutkimus Väestö- ja asuntolaskenta 1980 osa II, Peittävyys selvitys.  
Elokuu 1984. 73 s.
101. Rudolf Andorka — István Harcsa — Iiris Niemi, Use of Time in Hungary and in Finland, Comparison of  
results of time budget surveys by the Central Statistical Offices of Finland and Hungary.  
November 1983. 62 p.
102. Air Quality Statistics: methods and principles Finland. Hungary. Sweden. December 1983. 103 p.
103. Esa-Jukka Käär — Veli-Jukka Leppänen, Kansantalouden tilinpito, Aluetilinpito 1976 ja 1978: mene-  
telmät ja tulosten analyysi. Joulukuu 1983. 106 s.
104. Tilastojen laadun tutkiminen, Tilastokeskuksen laatupäivän esitelmät. Helmikuu 1984. 75 s.
105. Jarmo Hyrkkö — Erkki Hakkarainen, Tuottajahintaindeksit 1980=100. Huhtikuu 1984. 106 s.
106. Tuula Rissanen, Työvoimatiedustelun luotettavuus vuosina 1976 — 1982. Toukokuu 1984. 35 s.
107. Reino Hjerppe — Olavi E. Niitamo — Aino Salomäki, Development of a Household Data Base in Finland.  
May 1984. 21 p.
108. Nuorten elinolot. Elokuu 1984. 131 s.

109. Leena Söder, Kansantalouden tilinpito, kotitaloudet kansantalouden tilinpidossa. Elokuu 1984. 105 s.
110. Ritva Marin, Uusintarikollisuus 1977 – 81. Lokakuu 1984, 112 s.
111. Hannele Hermunen, Oppilaiden sosiaalinen tausta 1980. Lokakuu 1984. 89 s.
112. Ilkka Lehtinen – Jarmo Hyrkkö, Kuluttajahintaindeksi 1981=100. Joulukuu 1984. 57 s.
113. Heli Kovalainen – Olavi Lehtoranta, Työnvälityksen ja työvoimatutkimuksen työttömien vertailu 1982. Joulukuu 1984. 113 s.
114. Markku Tahvanainen, Kotitalouksien asuinolot 1981. Joulukuu 1984. 91 s.
115. Aku Alanen, Yritystoiminnan julkinen rahoitus 1982. Helmikuu 1985. 48 s.
116. Naiset ja miehet työelämässä. Maaliskuu 1985. 47 s.
116. Women and men at work. May 1985. 47 p.
117. Iris Niemi, Harrastusmittareiden luotettavuus, haastattelu- ja päiväkirjamenetelmällä saatujen tulosten vertailua. Maaliskuu 1985. 64 s.
118. Mikko Aaltonen, Jätetilastojen kehittäminen. Toukokuu 1985. 94 s.
119. Juha Nurmela – Eero Tanskanen, Käyttäjän rooli energian kulutuksessa. Kesäkuu 1985. 97 s.
120. Timo Nikander, Muuttoliike 1975 – 82. Kesäkuu 1985. 45 s.
121. Veli-Matti Lehtonen, Talonrakennusten peruserän ja sen mittaus Suomessa. Elokuu 1985. 64 s.
122. Taru Sandström, Kansantalouden tilinpito, Valtio kansantalouden tilinpidossa. Lokakuu 1985. 88 s.
123. Pellervo Marja-aho, Kansantalouden tilinpito, Yksityinen palvelutoiminta kansantalouden tilinpidossa. Tammikuu 1986. 60 s.
124. Palkansaajien ansiotasoindeksi 1980=100. Helmikuu 1986. 68 s.

## **JULKAISUJEN MYyntI**

### **SUORAMYyntI**

**Tilastokeskus**  
PL 504  
00101 Helsinki  
(90) 173 4535  
Teleksi 122656 tikes sf

**Valtion painatuskeskus**  
PL 516  
00101 Helsinki  
Vaihde (90) 539 011  
Teleksi 123458 vapk sf

### **KIRJAKAUPAT**

Valtion painatuskeskuksen  
kirjakaupat Helsingissä  
Annankatu 44 ja  
Eteläesplanadi 4  
Hyvin varustetut kirjakaupat  
kautta maan.

## **PUBLIKATIONS- FÖRSÄLJNING**

### **DIREKT FÖRSÄLJNING**

**Statistikcentralen**  
PB 504  
00101 Helsingfors  
(90) 173 4535  
Telex 122656 tikes sf

**Statens tryckericentral**  
PB 516  
00101 Helsingfors  
Växel (90) 539 011  
Telex 123458 vapk sf

### **BOKHANDLAR**

Statens tryckericentral's  
bokhandlar i Helsingfors  
Annegatan 44 och  
Södra Esplanaden 4  
Väl försedda bokhandlar  
i hela landet.

## **SALES OF PUBLICATIONS**

### **DIRECT SALES**

**Central Statistical Office**  
P.O.B. 504  
SF-00101 Helsinki, Finland  
Phone internat. + 358 0 173 4535  
Telex 122656 tikes sf

**Government Printing Centre**  
P.O.B. 516  
SF-00101 Helsinki, Finland  
Phone internat. + 358 0 539 011  
Telex 123458 vapk sf

### **BOOKSHOPS**

Government Printing Centre  
bookshops in Helsinki located at  
Annankatu 44 and  
Eteläesplanadi 4  
Well-stocked bookshops  
throughout the country.